Ε. Γ. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ, κε Ι. ΙΟΡΔΑΝΙΔΙΣ.

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

ΔΕΦΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Εκδοτικο „Κομυνιςτις“
Κρίμςκαγια
1936

Ε. Γ. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ κε Ι. ΙΟΡΔΑΝΙΔΙΣ

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΧΙΚΟ ΣΚΟΛΙΟ

ΔΕΦΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

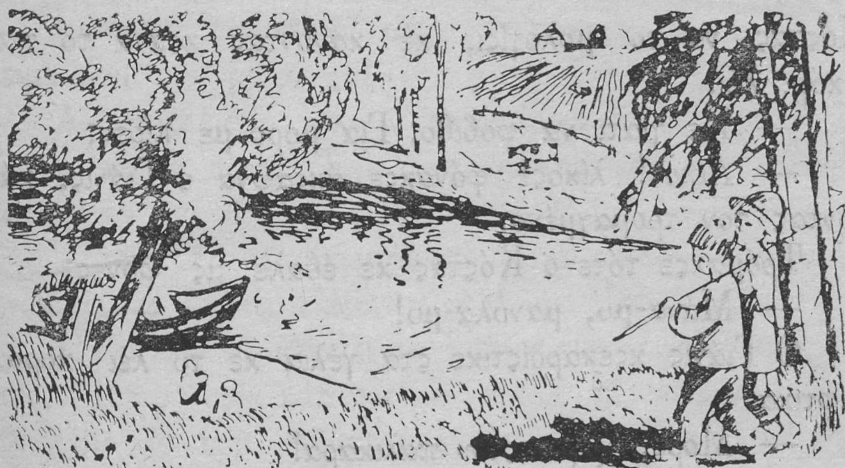
ΔΕΦΤΕΡΙ ΤΑΚΣΙ

Επικιρομένο απ' το ΛΕΠ τις ΡΣΟΣΔ

ΕΚΔΟΣΙ ΤΕΤΑΡΤΙ

ΕΚΔΟΤΙΚΟ «ΚΟΜΥΝΙΣΤΙΣ» ΚΡΙΜΣΚΑΓΙΑ
1 9 3 6

Το πρωι.

Ροδοδάχτιλι ι αβγύλα
πέρα τα βυνα ροδίζι,
στο χοριο τ' αντικρινό-μας
δέστε, φος πια δε φοτίζι.

Τα λυλύδια τα ραντίζι
πα στυς κάμπυς ι δροσια,
τα κοπάδια πια κσιπνύνε
στα λιβάδια τ' απαλα.

Ο Κόστας ο παλικαρας.

Ο Γιάνις κε ο Κόστας πιγένανε στο δάσος. Στο δρόμο ροτάι ο Γιάνις:

— Κόστα τυς φοβάσε τυς λίκυς; Ο Κόστας κάνι τον παλικαρα:

— Να τυς φοβύμε; Κε γιατι; Τυς δίνο μια με το ραβδί-μυ στο κεφάλι κε τυς αφίνο στον τόπο. Μπίκανε στο δάσος. Ιταν σκοτινο, γιατι έχι δέντρα πολα κε πικνα. Ιλιος δε φένετε πυθενα. Κάτο απ' τα πόδια-τυς τρίζυνε τα κσερα κλαδια κε ακύγετε το θρόιζμα τον φίλον.

Ο Κόστας κιτάζι γίρο-τυ τρομαγμένος κε κρατα σφιχτα το χέρι τυ Γιάνι.

— Φοβάσε; τον αροτα ο Γιάνις. Ντρέπετε ο

Κόςτας να το μολογίσι, κε κάνοντας κςανα το παλικάρι λέι:

— Κε γιατι να φοβιθο; Για μορο με πίρες;

— Λίκος! λίκος! φόνακςε άκςαφνα ο Γιάνις, κάνοντας τον τρομαγμένο.

Τρόμακςε τότε ο Κόςτας κε έβαλε τις φονες:

— Μάνα-μυ, μανύλα-μυ!

Ο Γιάνις κςεκαρδίςτικε ςτα γέλια κε τυ λέι κοροιδεφτικα:

— Μορε, χαρα ςτον παλικαρα!

Βροχι, χαλαζμος κόζμυ.

Βρέχι βρέχι, τα νερα
καταράχτες τρέχυν.
Φονες γέλια τα πεδια,
χαρα, πυ τιν έχυν!

Κάτο απ' τι βεράντα-τυς
όλα μαζομένα.
Ι βροχι ι τρομερι
τἄχι εκι κλιζμένα.

Περιμένυν τα νερα
πια να ςταματίςυν,
ςτο γιαλο να κατεβυν,
για να κολιμπίςυν.

Ενιγμα.

**Ρεβίθια ςτυς δρόμυς χιθίκαν ςορι,
κανις δεν τα πέρνι κε λιόνυν εκι.**

Ι κατεγίδα.

Οταν ίμυνα μικρος, με ςτίλανε μια μέρα ςτο δάςος να μαζέπσο μανιτάρια.

Εφτασα στο δάσος, μάζεπσα αρκετα μανιτάρια κε ετιμαζόμυν να γιρίσο σπίτι.

Ακσαφνα όμος όλα γίρο σκοτίνιασαν κι άρχισε να βροντα κε να βρέχι. Εγο τρομαγμένος πίγα κε τρίποσα κάτο απο μια βαλανιδια.

Αστραπσε τόσο δινατα, πυ πόνεσαν τα μάτια-μυ κι ανανκάστικα να τα κλίσο.

Πάνο απ' το κεφάλι-μυ κάτι έτρικσε δινατα κε βρόντικσε. Ιστερα σαν κάτι να με χτίπισε στο κεφάλι. Επεσα χάμο κε έτσι πεζμένος έμινα, όσπυ έπαψε ι βροχι.

Οταν σικόθικα, σ' όλο το δάσος μέσα στάλαζαν χοντρες σταλαματιες απ' τα δέντρα, κελαιδύσανε τα πυλια κε ο ίλιος πεγνίδιζε ανάμεσα απο τα φίλα τον δέντρον.

Ι μεγάλι βαλανιδια ίχε σπάσι κι απο τιν κορφί-τις έβγενε καπνος. Γίρο-μυ ο τόπος γεμάτος απο σπαζμένα κλαδια.

Τα ρύχα-μυ ίταν μύσκεμα κε κολνύσαν πάνο στο κορμί-μυ. Το κεφάλι-μυ το ένιοθα πριζμένο κε με πονύσε.

Γίρεπσα κε βρίκα το καπέλο-μυ. Ιστερα πίρα τα μανιτάρια κε έτρεκσα για το σπίτι. Εκι δε βρίκα κανένα. Πίρα πάνο απ' το τραπέζι λίγο πσομι κε κσαπλόθικα κοντα στο πέτσκο.

Εκι με πίρε ο ίπνος. Σαν κσίπνισα βλέπο πος ίχαν κιόλας μαγιρέπσι τα μανιτάρια, τα βάλανε στο τραπέζι κε ετιμάζονταν να τα φάνε.

— Τί; χορις εμένα τα τρότε! — φόνακσα.

— Πιός συ ίπε να κιμιθις; Ελα λιπον γλίγορα να φας, — μυ αποκριθίκαν.

Πίγαν για μανιτάρια.

Σίκο, κι απ'το παραθίρι
κίτα, ομαδι τα πεδάκια
τρέχυνε για μανιτάρια
με καλάθια, με τςαντάκια.
Μες' στο δάςος το δροςάτο
κι όπυ χόρτο τριφερο
κι απο κύτςυρα απο κάτο,
μανιτάρια ένα ςορο.

Ενιγμα.

Εςκαςε ι γι κε βγίκε ξβέλτος κε μικρος,
ςκύφο κόκινο έχι βρι
κε τόνε φορι.

Τα φυντύκια.

Τρία κι, τέςερα δο,
κε παρέκι ένα ςορο
μαζομένα, ανκαλιαζμένα,
μες' στα φίλα-τυς κριμένα
τα φυντύκια τα μικρα,
για κιτάκςτε-τα πεδια!
— Τρία δο, πέντε πιο κάτο
— Πέτρο, κόβε, ρίχνε κάτο!

— Μιν το ςπάνις το κλαδι,
έτςι κόβετα, Κοςτι.
Κόβυν πέρνυν τα πεδάκια,
γέμιςαν τα καλαθάκια
κι ο Τοτος, κιτάτε εκι,
βρίκε ολόκλιρο κλαδι
κε μαζέβι, δε μιλα,
γέμιςε μιαν ανκαλια.

Φονες, χάχανα, κακο.
— Νά ακόμα κι άλα διο.
— Φτάνι, φτάνι, βρε πεδια,
όλι πίρατε αρκετα.
Αςτε δά κε μια φυχτίτςα
για να φάι ι βερβερίτςα.

Ι οχια.

Εκίνι τιν ιμέρα θερίζανε έκςο απ' το περιβόλι-μας. Εγο πετάχτικα με φόρ· πάνο ςτις θεμονιες κι άρχιςα να κιλιέμε πάνο ςτο χόρτο, πυ εβοδύςε. Ι θεριςτες βρίςκονταν μακρια. Ο ςκίλος-μας, ο Μύργος, καθόταν κι αφτος πάνο ςε μια θεμονια κε κριτςάνιζε ένα κόκαλο. Εγο άρχιςα τις τύμπες. Ακςαφνα όμος κάτι πςιχρο κε γλιςτερο μυ άνκικςε το χέρι. Τινάχτικα, κε τί να ιδο! Μια πελόρια οχια, πυ πρόβαλε μέςα απο το χόρτο. Τιν ίδα να ςικόνετε πάνο ςτιν υρά-τις, έτιμι να χιμίκςι πάνομυ. Εγο αντις να φίγο, ςτάθικα ςαν απολιθομένος, ενο το φίδι με κίταζε με τ' άχρομά-τυ μάτια.

Ακςαφνα βλέπο το Μύργο να πιδα απ' τι θεμονιά-τυ κε να χιμα πάνο ςτο φίδι. Το κομάτιαζε με τα δόντια-τυ κε το τςαλαπατύςε με τα πόδια. Το φίδι πάλι δάνκονε το ςκιλι ςτι μυςύδα, ςτο ςτίθος, ςτιν κιλια. Οςτόςο δεν πέραςε πολι όρα κε τα κομάτια τυ φιδιυ κίτονταν ςκόρπια πάνο ςτο χόμα. Ιςτερα απο τι μάχι ο Μύργος έφιγε τρεχάτος κε ςτι ςτιγμι έγινε άφαντος. Εμένα μόλις τότε μυ ίρθε ι φονι. Αρχιςα να κλέο κε να φονάζο. Στις φονές-μυ έτρεκςαν ι θεριςτες κε με τα δρεπάνια-τυς αποτελίοςαν τα κομάτια τυ φιδιυ, πυ ακόμα ςπαρταρύςαν.

Μόλις ίςτερα απο 10 μέρες γίριςε στο ςπίτι ο Μύργος. Ιταν λιγνος κε κοκαλιάρις, οςτόςο όμος γιατρεμένος απ' τις πλιγές-τυ. Τότες έμαθα απ' τον πατέρα-μυ, πος τα ςκιλια γιατρέβοντε απ' τις δανκοματιες τις οχιας με ένα χόρτο ιδιέτερο, πυ το γνορίζυν κε το τρόνε.

Το τόπι.

— Τοπάκι όμορφο, πυ όλο πιδας,
πύ τρέχις, πές-μυ, πάλι πύ πας;
— στο κεφάλι τυ ςκιλιυ,
ςτιν υρα τυ γυρυνιυ.

— Α, όχι, ςτάςυ! ςκέπςυ καλα,
δεν ιν' πεχνίδια, τόπι-μυ, αφτα.
Θα ςπάςις πάλι κάνα γιαλι
κε θα τιν πάθυμε κ' ι διο μαζι.

Ενιγμα.

Πιξματάρις κιλαρας
τον χτιπάνε τα πεδια.
Το γιατι αν αροτας
έκανε χοντρι κιλια.

Το κολίμπι.

— Ελάτε, πεδια, να μαγερέπςυμε πςαρόςυπα.

Τα πεδια άναπςαν φοτια, βάλανε πάνο το καζανάκι-τυς κε κατεβίκανε να κολιμπίςυν. Κολιμπύςανε ςα

δελφίνια. Κινιγύςε το ένα τ' άλο. Μονάχα ο μικρος Πετράκις δεν κςέρι να κολιμπα.

— Θα πάμε ςπίτι πλέοντας πάνο ςτα ςανίδια, ίπε ο Στέφανος.

— Ο Πετράκις δεν κςέρι να κολιμπα, κίνος ας πάι τα ανκίςτρια ςτο ςπίτι.

— Σπυδέο πράμα,- -ίπε ο Πετράκις,— με τα ςανίδια κε εγο μπορο να κολιμπίςο.

— Καλα τότε κρίβυμε τα ανκίςτρια ςτυς θάμνυς κε τα πέρνυμε άβριο.

— Καλα θἄκανες, Πετράκι, να πίγενες πεζος. Παρακάτο θα βρις κε μέρι πολι βαθια, ίπε ο Στέφανος.

— Μα γιατι τα βάλατε μαζί-μυ! Πιάνομε απ' το ςανίδι κε βγένο. Δεν ίνε μεγάλο πράμα.

Πέςαν τα πεδια μπρύμιτα πάνο ςτα ςανίδια κ' άρχιςαν να πλέυν.

Ο Πέτρος δεν έμνικςε πίςο απο τυς άλυς. Κςάφνυ όμος τυ κςεφέβγι το ςανίδι κι ο Πέτρος κυνόντας τα χέρια βρέθικε μέςα ςτο νερο.

Το ςανίδι το πίρε το ρέμα, ενο τον Πετράκι τον κατάπιε το νερο.

Πίδικςαν τότε μάνι-μάνι τα πεδια απ' τα ςανίδια-τυς, αρπάκςανε τον Πετράκι κε τον έβγαλαν ςτι ςτερια.

Ο Πετράκις κιτόταν ςαν πεθαμένος.

— Κυνίςτε-τον, πεδια, τινάκςτε-τον!

Ο Πετράκις ίςτερα απο λίγο άνικςε τα μάτια-τυ κε ςίκοςε το κεφάλι.

Τότε μόλις θιμίθικαν τα πεδια τα ςανίδια-τυς. Κιτάζυν κε τί να ιδυν; Τα ςανίδια τἄχε πάρι το ρέμα κε τἄφερε μακρια.

— Τα βλέπις, για ςένα κε μόνο χάςαμε εμις το ςτόλο-μας! ίπε ο Στέφανος.

— Κερος πια να μάθις κ' εςι να κολιμπας, Πετράκι, τυ ίπαν ι άλι.

Το τάγμα ςτιν καταςκίνοςι.

Στο λιβάδι κίτα,
πέρα, κάτο εκι
πολιτία μεγάλι,
κι όλι απο πανι.

Στα παλύκια με ςκινι
μοναχα δεμένα.
Ιδια καραβόπανα
λες κε θα πετάκςυν.

Ανεμος περνάι
όλιν τιν κυνάι.
Σπιτάκια αςυβάντιςτα
μίτε κε βαμένα.

Κςιπόλιτι ι κάτικι
κ' ι δρόμι-τις λοκςι.
Λεν πος ίνε τάγμα
ςτιν καταςκίνοςι.

Ι βοιθι.

— Σίνεφα μάβρα!

Βιάςτικαν ι κολχόζνικι να μαζέπςυν το χόρτο κε να το βάλυνε ςτ' αμάκςι. Κιτάζυν: — απο μακρια τρέχυν πεδάκια με κόκινες γραβάτες.

— Καλιμέρα, ςίντροφι! Ακύςτικαν χαρύμενες ι φονές-τυς. Ιρθαμε να ςας βοιθίςυμε.

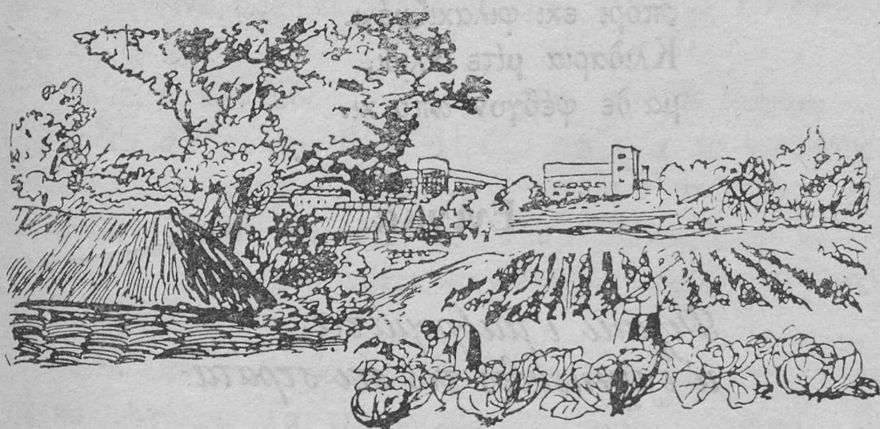
— Ιρθατε ςτιν όρα, παλικάρια! Ι δυλια βράζι. Τα αμάκςια φορτόνυνε.

— Ελάτε μερικι ςτ' αμάκςι να μας βοιθίςετε.

Ο μπάρμπα Ζάχος ανεβάζι στο αμάκςι διο πεδια.

— Πατίςτε καλα το χορτάρι, πεδια, για να χορέςι περιςότερο.

Βοίθιςαν τα πεδια κ' έτςι φόρτοςαν τ' αμάκςια πριν ν' αρχίςι ι βροχι.

Το περιβόλι.

Με τα μακρια μυςτάκια
το κρεμίδι κίτα κι.
Δάνκος-το, αν δε ςε νιάζι
νἄχις δάκρια χαλάζι.
Δες κοτςάνι ςα ϐαρέλι,
ϐαρελάκι ςτρονκιλο·

γερες ρίζες, άςπρα — χιόνι —
φίλα δίχος μετριμο,
τὄνα ςτ᾽ άλο καθιζμένο,
τὄνα απ᾽ τ᾽ άλο ςκεπαζμένο.
Κε πιο κάτο, μια χαρα,
ανκυράκια δροςερα.

Ανκυράκια — όχι δα!
Ινε ςπίτια, ςπίτια αφτα!
Στο καθένα-τυς κλιζμένι,

ςπόρι εκι φιλακιζμένι.
Κλιδαρια μίτε κλιδι,
μα δε φέβγυν απο κι.

Ενιγμα.

Φιγανι ι μαβρομάτα
κ' ι γειτονίδες-τις στι στράτα.

Δίχος πορτοπαράθιρα ι ςάλα ι μεγάλι
κι οςτόςο πλίθος άνθροπυς κρατάι
ςτιν ανκάλι.

Το περιβόλι-μας.

Ολο το καλοκέρι μας έτρεφε το περιβόλι-μας. Μα κε για το χιμόνα μας έδοκε αρκετες προμίθιες.

Πολι νορις, απο τις αρχες τυ Μάι, αρχίςαμε να κόβυμε τα πρότα κρεμίδια. Τα τρόγαμε με τα χαπςια, με το πςομι, με τις πατάτες.

Γρίγορα άρχιςαν να οριμάζυνε τ' ανκυράκια. Νόςτιμα κε δροςερα. Τα τρόγαμε το μεςιμέρι ςτο γιόμα κε το βράδι ςτο δίπνο.

Ιςτερα έγιναν ι πατάτες. Βγάζυμε τις φρέςκες τις πατάτες, τις πλένυμε καλα κε τις πςίνυμε. Νόςτιμες ίνε κε ι βραζμένες πατάτες. Ι κςεροτιγανιζμένες κάνυν κριτς-κριτς.

Κοκίνιςαν κε ι ντομάτες. Νόςτιμες κε ζυμερες! Καλες ίνε ςτι ςύπα, μα κε έτςι με τις πατάτες να τις

τρος δεν ίνε άςκιμες,ακόμα κε με το πςομι βυτόνταςτες ςτ' αλάτι.

Ιρθε ο Σεπτέβρις. Τόρα πρέπι να μαζέπςυμε όλι τι ςοδια απ' το περιβόλι. Πρότα απ' όλα τις ντομάτες. Ετςι ντελικάτες πυ ίνε φοβύντε πολι τιν παγονια. Επιτα βγάλαμε τα κρεμίδια, τα δέςαμε πλεκςύδες κε τα κρεμάςαμε πάνο ςτο πέτςκο, για να κςεραθύν. Αν δεν καλοκςεραθύνε χαλνυν.

Στο ιπόγιο κυβαλίςαμε τα ρέφανα, τα καρότα κε τα κοκινογύλια. Τα ςκεπάςαμε εκι με ςτεγνο άμο.

Ιςτερα βγάλαμε τις πατάτες. Απ' αφτες ίχαμε αρκετες. Ο κερος ίταν καλος κε ι πατάτες ςτεγνες, γι' αφτο τις κυβαλίςαμε κατεφθία ςτο ιπόγιο.

Σαν τελιόςαμε τις πατάτες, καταπιαςτίκαμε με τα λάχανα. Κόπςαμε κε αλατίςαμε αρκετα, κρεμάςαμε όμος κε ςτο ιπόγιο ολάκερα λάχανα για να τἄχυμε φρέςκα το χιμόνα.

Ετςι εφοδιαζμένι πια με όλα, δεν τόνε φοβύμαςτε το χιμόνα.

Ενιγμα.

Τον κσέρετε το Μιταρα,
τον προυσμένο κυπυρο, όπυ
κι αν γίρι ι μίτι-τυ θα
τρέκσι κε νερο.

Τις κορφες ί τις ρίζες.

Τον παλιον κερο κανένας δεν φίτεβε πατάτες. Μα ύτε κε ίκςεραν αν ιπάρχυν.

Κάπιος τςιφλικας διάβαςε κάποτε, πος μακρια, πολι μακρια, πέρα απ᾽τον οκεανο ιπάρχυνε κάτι λαχανικα, πυ τα λεν πατάτες. Παράνκιλε λιπον απ᾽ τα λαχανικα αφτα κε τα φίτεπςε στο περιβόλι-τυ.

Βλάςτιςε ι πατάτα μεγάλι κε φυντοτι, γεμάτι φίλα κε λυλύδια. Σε λίγο πέςαν τα λυλύδια κε στον τόπο-τυς παρυςιαςτίκανε κάτι στρονκιλες μπαλίτςες, ος ένα καρίδι.

Μαζέπςανε τις μπαλίτςες αφτες κε τις τιγανίςανε με βύτιρο.

Προςκάλεςε τότε ο τςιφλικας τυς γνοςτύς-τυ, να τυς φιλέπςι με το κενύργιο φαι. Βάζυν ι προςκαλεζμένι τις στρονκιλες μπαλίτςες στο στόμα, τις μαςυν κε κςινίζυν τα μύτρα. Δοκίμαςε κε ο ίδιος νικοκίρις. Πίκρες φαρμάκι. Θίμοςε τότε κε πρόςτακςε:

— Κςεριζόςτε όλα τα φιτα κε πετάκςτε-τα στα ςκυπίδια!

Τιν άλι μέρα ι δύλι τυ τςιφλικα, κςεριζόνοντας τα φιτα, ίδαν αντις για ρίζες, κάτι χοντρυς κόνδυλυς, ςα γροθιες.

Απόριςαν.

— Τί λογις ρίζες ίνε αφτες; Δεν πςίνυμε μερικες να δοκιμάςυμε;

— Κε δεν πςίνυμε! ίπαν ι άλι.

Επςιςαν μερικυς κόνδυλυς. Δοκίμαςαν το κενύργιο φαι κε τυς άρεςε. Αρεςε κε στον τςιφλικα.

— Μορε, μυρλος πυ ίμυνα ςκέφτικε, αντις για τις ρίζες, τυς έβαλα κε μάζεπςαν τις κορφες.

Ενιγμα.

Πράςινο πικνο ςτι βραγια θαμνάκι
μες' ςτο μάβρο χόμα ςκάλικςε λιγάκι
κε αντις για ρίζες θένα βρις εκι
ςτρονκιλες, κιλάτες νόςτιμες...

Ι πεταλύδα.

— Ελα πεταλυδίτςα-μυ,
ςτάςυ να ςε τςακόςο,
δε θα ςυ τςαλακόςο
καθόλυ τα φτερα.

Θα ςε ταίζο ζάχαρι,
θα ςυ έχο για ςπιτάκι
μετακςοτο κυτάκι·
θα ζίςις μια χαρα.

— Για τι δικί-ςυ ζάχαρι
καθόλυ δε με μέλι,
τον λυλυδιον το μέλι
μ' άρεςε πιο πολι.

Κ' έχο τον κάμπο τον πλατι,
τι χλόι τι δροςάτι,
πανέμορφο παλάτι,
κοπέλα-μυ καλι.

Ι λαχανόκαμπιες.

Πολες πεταλύδες πετυν ςτυς κίπυς κε ςτα περιβόλια-μας. Πανόρια ςτον ίλιο φαντάζυν τα πολίχρομα, τα παρδαλά-τυς φτερυδάκια. Κε όμος πολες απ᾽αφτες φέρνυν μεγάλι ζιμία. Απ᾽ τ᾽αβγυλάκια-τυς βγένυνε κάμπιες. Ι κάμπιες αφτες τρόνε τα λαχανικα ςτυς λαχανόκιπυς κε βλάφτυν τα δέντρα ςτυς κίπυς. Κάποτε ι κάμπιες ίνε πάρα πολες.

Ακύςτε να ιδίτε τι έπαθε μια φορα ένα τρένο μ᾽αφτες τις κάμπιες. Ετρεχε με όλι-τυ τιν ταχίτιτα, για να φτάςι ςτο ςταθμο ςτιν όρα-τυ. Ακςαφνα όμος ι ταχίτιτά-τυ άρχιςε να λιγοςτέβι. Ολοένα κε πίγενε πιο αργα. Στα τελεφτέα ςταμάτιςε ολότελα. Ι επιβάτες περίεργι κατέβικαν απο τα βαγόνια, να ιδύνε τι τρέχι. Κε τί νομίζετε πος ίδαν; Ολος ο δρόμος, ςε μεγάλι απόςταςι, ίταν ςκεπαζμένος με πικνο ςτρόμα απο μεγάλες κάμπιες.

Ι τροχι τυ τρένυ πατίςανε ςτρόματα ολόκλιρα, μα τόρα πια γλιςτρύςανε πάνο ςτις ράγιες κε γιρνύςαν ςτον τόπο-τυς. Ετςι το τρένο ςταμάτιςε.

Ι κάμπιες αφτες ίταν λαχανόκαμπιες. Απ᾽τις διο μεριες τις ςιδιροδρομικις γραμις απλόνονταν απέραντι λαχανόκαμπι. Μα αντις για λάχανα έβλεπε κανις παντυ ολόγιμνα κοτςάνια. Ι κάμπιες ίχαν φάι όλα-τυς τα φίλα. Κε τόρα τραβύςανε για άλυς λαχανόκαμπυς, ανένκιχτυς ακόμα.

Ενιγμα.

Παχια, χοντρι· ι δυλιά-τις το φαι,
τρόι κε παχένι, ποτες δε χορτένι.

Ι κάμπια.

Πάντα κε πάντα, χρόνον κέρο,
πάνο στο φίλο το δροσερο
ι κάμπια κάθετε κι όλο δυλια,
δίχος ανάπαψι νἄχι καμια.

Μπόλικο βρίσκι φαι κι πέρα
κε τρόι όλο, νίχτα κε μέρα.
Κε τρόι λέμαργα κε πιναζμένα,
φίλο δεν έμινε στο θάμνο υτ'ένα.

Ο φρύνος.

— Φρύνος, φρύνος, σκοτόστε-τον! Φονάζυν πολες φορες τα πεδια.

Κε πύ να κσέρυν, πος ο φρύνος ίνε φίλος τυ ανθρόπυ. Ζιμια δε φέρνι καμια, φτάνι μόνο να μιν τόνε πιάσυμε με το χέρι-μας.

Ολο-τυ το σόμα ίνε σκεπαζμένο απο μικρες κρεατοελιες. Απ' αφτες βγένι σαν ίδροτας ένα φαρμακερο ιγρο. Απ' το ιγρο αφτο κνίθετε το δέρμα.

Ολι τιν ιμέρα ο φρύνος κιμάτε σε μέρι ιγρα κε σκοτινα. Μόλις όμος βραδιάσι, κσιπνα κε βγένι στο κινίγι.

Σέρνετε κάπυ εκι κοντα το σκυλίκι ί καμια κάμπια. Το ίδε ο φρύνος με το δινατό-τυ μάτι κε κριφοσέρνετε προς τα κι, σα γάτα. Το ζίγοσε κε κσάφνυ πιδα πάνοτυ. Ενα χλαπ! ακύετε, σαν κάπιος να κροτάλισε αλαφ-

ρα με τα διό-τυ δάχτιλα κε το ςκυλίκι πάι, εκςαφανίςτικε. Απο πυ βγίκε κίνο το «χλαπ», πιός κροτάλιςε έτςι, δε θα το καταλάβις ποτέ-ςυ. Ε, λιπον, ίταν ι γλόςα τυ φρύνυ. Παράκςενι, αλίθια, γλόςα. Δεν ίνε, όπος ι δικί-μας, πιαζμένι απ' το πιςινό-τις μέρος, μα απ' το μπροςτινο. Το πιςινό-τις μέρος ίνε ελέφτερο κ' έτςι ο φρύνος μπορι κε τινάζι τι γλόςα-τυ γλίγορα προς τα έκςο. Επιτα όλι-τυ ι γλόςα ίνε ςκεπαζμένι μ' ένα ιγρο, πυ κολνα. Ετςι πυ ι λία-τυ, ςκυλίκι ί κάμπια, κολνα έφκολα πάνο-τις. Τυ δίνι μια τυ ςκυλικιυ με τι γλόςα-τυ κ' εφτις το φέρνι στο ςτόμα. Ιςτερα ςφαλνα τα μάτια κε αρχίζι να το καταπίνι. Καταπίνοντας όμος κιτάζι λέμαργα γίρο-τυ, μίπος πάρι το μάτι-τυ κε κανένα άλο ςκυλίκι.

Ο φρύνος όλι τι νίχτα κςολοθρέβι ςκυλίκια, κάμπιες, ςαλινκαράκια, όλα διλαδι τα νιχτόβια έντομα, πυ φέρνυν καταςτροφι στα περιβόλια, ςτυς κάμπυς κε στα λιβάδια.

Απ' αφτα καταλαβένυμε, πος ο φρύνος ίνε φίλος τυ ανθρόπυ. Γι' αφτο δεν πρέπι να τυς ςκοτόνυμε τυς φρύνυς. Το αντίθετο μάλιςτα, πρέπι να τυς προςτατέβυμε.

Ο κίπος.

Εφταςε τέλος ι όρα,
Γιάνι, Κόςτα, τι χαρα!
Οριμα τα μίλα τόρα,
κίτα, πάνο ςτα κλαδια.
Τα δαμάςκινα γεμάτα
κι απο μέλι πιο γλικα·
τα κιδόνια μιροδάτα,

τ' απιδάκια ζυμερα.
Μας κιταν, παρακαλάνε:
Κόπςτε, πάρτε-μας ταχια.
Τα τςυνιά-μας δε βαςτάνε
τα μεςτά-μας τα κορμια.
Κόβι ακύραςτα το χέρι
κε γεμίζυν τα ςακια.
Αδικα το καλοκέρι
δεν προςμέναμε, πεδια.

Το κςένο κλαδι.

Στο δάςος μέσα φίτροςε μια αγριομιλια. Τιν ίδε ο περιβολάρις, πυ περνύςε τι μέρα κίνι απ' το δάςος κε λέι:

— Ομορφο δεντρυλάκι, θα μυ χριαςτι.

Εςκαπςε προςεχτικα κε έβγαλε τι μικρι μιλια, δίχος να πιράκςι καθόλυ τις ρίζες-τις. Τιν έφερε ίςτερα στο περιβόλι-τυ κε τιν εφίτεπςε στο φιτόριο-τυ.

Τιν ερχόμενι χρονια πίγε στο φιτόριο κε με το γιριςτό-τυ μαχέρι έκοπςε όλιν τιν πράςινι κορφι τις αγριομιλιας. Μονάχα τον κορμό-τις άφιςε απίραχτο. Ιςτερα όμος τόνε χάρακςε κι αφτόνε απο πάνο με το μαχέρι-τυ κε ςτι χαραμάδα μέςα έμπικςε ένα βλαςτάρι απο ίμερι καλι μιλια. Επιτα ςκέπαςε τιν πλιγι με ςτόκο (ζαμάςκα) κε τιν έδεςε με ένα πανι, κατόπι, για να προφιλάκςι το δέντρο, έμπικςε γίρο-τυ μικρα παλύκια.

Ι μιλια φενόταν ςαν κςερι. Οςτόςο ίταν δινατι κε νέα, γι' αφτο κε ανάλαβε γλίγορα. Το κςένο κλαδάκι μεγάλοςε μαζί-τις. Ρυφα το χιμο τις μιλιας κε μέρα με τι μέρα μεγαλόνι. Βγάζι μπυμπύκια, φίλα κάθε μέρα κε περιςότερα. Απλόνι κενύργια βλαςτάρια, κενύργια κλαδάκια.

Ιςτερα απο τρία χρόνια ι μιλίτςα ςτολίςτικε με αςπροκόκινυς ανθυς. Αργότερα έπεςαν τα ανθοπέταλα κε ςτον τόπο-τυς φάνικαν ι οοθίκες. Απ' τις οοθίκες το χινόπορο ςχιματίςτικαν τα μίλα. Κε όχι αγριόμιλα τόρα πια, αλα μεγάλα, κόκινα κε γλικα μίλα.

Κε ι μιλίτςα έγινε τόςο καλι, πυ έρχονταν απο άλα περιβόλια να πάρυν βλαςτάρια-τις για μπόλιαζμα.

Στον κίπο τυ Μιτςύριν.

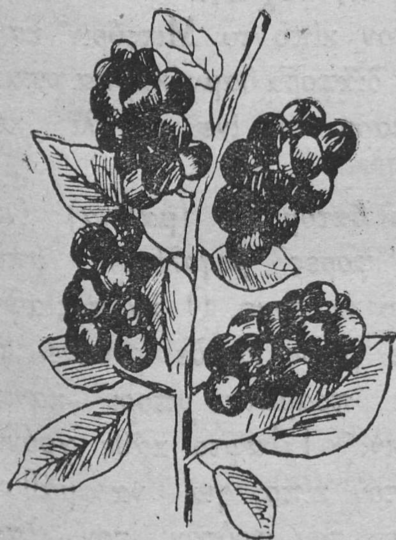
Ο Μιτςύριν ίταν κςακυζμένος κιπυρος. Πιότερο απο πενίντα χρόνια καταγίνονταν με το αγαπιμένο-τυ το έργο. Εκανε διάφορα πιράματα, για να βγάλι κενύργιες ράτςες κε κενύργια ίδι καρπυς. Πέτιχε ακόμα να βγάζι καλα ίδι απο καρποφόρα δέντρα κε θαμνόκαρπα φιτα, πυ δε φοβύντε το κρίο.

Στον κερο τυ τςάρυ το έργο τυ Μιτςύριν διςκολε-

βόταν πολι. Ι τςαρικι κιβέρνιςι δεν εχτιμύςε τι δυλιά-
τυ. Χρίματα για πιράματα δεν τυ έδινε, ύτε κε καμια άλι ιποςτίρικςι. Μα κε ι εργαςία-τυ ι ίδια δεν έφτανε ος τυς χορικυς, μ' όλο πυ δύλεβε γι' αφτυς. Μονάχα ι κυλάκι κε ι τςιφλικάδες εποφελιύνταν απ' τα κενύργια ίδι τον καρπον κε τον θαμνόκαρπόν-τυ.

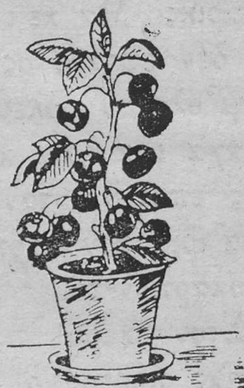

Στον κερο τις ςοβιετικις εκςυςίας πρότος ο Λένιν ςκέφτικε το Μιτςύριν κε φρόντιςε να τυ δοθυν όλα τα μέςα για τιν εργαςία-τυ. Το κόμα κε ι κιβέρνιςι εχτιμυν κςεχοριςτα τυς κόπυς τυ Μιτςύριν. Ετςι τυ έδοκαν όλες τις εφκολίες κε τυ παραχόριςαν όςι γι τυ χριαζόταν. Στο Μιτςύριν δόθικε επίςις το παράςιμο τυ Λένιν. Ο κςακυζμένος αφτος κιπυρος έχι ςίμερα πολυς μαθιτες, πυ ςινεχίζυν το έργο-τυ.

Πολα κε ακςιόλογα έκανε ο Μιτςύριν. Νά ι απιδιες, δέντρα—νάνι. Απ' τα νανόδεντρα αφτα ίνε εφκολότερο να μαζέπςι κανις τυς καρπυς. Μα κε ι περιπίιςίτυς ίνε εφκολότερι. Νά κ' ένα κλαδάκι με φίλα τςερέμυχας. Ι καρπί-τυ όμος ίνε

καρπι βιςινιας. Το κάθε-το τςυνι δεν έχι απο διο μόνο βίςινα, μα πολα. Απ' τιν τςερέμυχα κε τι βιςινια ο Μιτςύριν έδοκε κενύργιο καρποφόρο δέντρο.

Νά κε το δεντράκι τις βιςινιας. Μεγαλόνι ςε γλάςτρα μέςα πάνο ςτο τραπέζι. Ολα αφτα τα νανόδεντρα ίνε φορτομένα απο μεγάλυς κε ζυμερυς καρπυς. Τα δεντρυλάκια αφτα δε χριάζοντε πολιν τόπο, καρπυς όμος δίνυν άφτονυς.

Στον κίπο τυ Μιτςύριν ιπάρχυν τέτιες μιλιες, πυ ι φίλακες φοβύντε να πλαγιάςυν ςτι ςκιά-τυς. Μπορι να πέςι απ' τι μιλια κανένα μίλο κε να κςιπνίςυν με μεγάλο πρίκςιμο.

Για να κρατίςυμε ένα τέτιο μίλο πρέπι ν' ανίκςυμε κε τις διό-μας τις φύχτες.

Στον κίπο τυ Μιτςύριν καλιεργυν διάφορα θαμνόκαρπα φιτα, πυ ι καρπί-τυς ίνε μεγάλι κε ζυμερι.

Το βατόμυρο (μαλίνα) ίνε τέςερις φορες μεγαλίτερο απο κίνο πυ κςέρυμε. Ο καρπος αφτος ίνε γερος κε δε φοβάτε τι μεταφορα. Πολα ενδιαφερτικα πράματα μπορι κανις να μάθι ςτον κίπο τυ Μιτςύριν. Γι' αφτο κάθε χρόνο πολι κιπυρι πιγένυν ς' αφτον τον κίπο, για να μάθυν πός μεγαλόνυν τα κενύργια ίδι τον φρύτον, τον λα-

χανικον κε τον θαμνόκαρπον. Μαθένυν ακόμα να καλιεργυν τα ίδι αφτα ςε τόπυς, όπυ κάνι πολι κρίο, όπυ το καλοκέρι ίνε ςίντομο, ςε μέρι πυ ποτες δε φίτροναν τέτια φιτα.

Ο Μιτςύριν πέθανε ςτις 7 Ιυνίυ τυ 1935.

Ο μικρος φίλακας.

Το καλοκέρι ίνε ςτο έβγα-τυ. Στον κίπο τυ κολχοζιυ κςεχορίζυν ανάμεςα απ' τα φίλα μεγάλα κε ζυμερα τα μίλα κε τα απίδια

Κάθε νίχτα ο μπάρμπα-Γιάνις φιλάι τον κίπο. Κάθε βράδι προτυ να κςεκινίςι απ' το ςπίτι, ο Κόςτας τον παρακαλι.

— Πάρε-με κ' εμένα μαζί-ςυ, παπυ, να φιλάκςο κ' εγο τον κίπο.

— Δε θα βαςτάκςις, ζαγαράκι-μυ, θα κιμιθις, τυ λέι ο παπυς.

— Δε θα κιμιθο, παπυ, πάρεμε!—επιμένι ο Κόςτας.

Επιτέλυς ο παπυς ςιμφόνιςε.

— Καλα, πάμε. Να ιδύμε, πός θα φιλάκςις.

Στον κίπο βαςιλέβι ιςιχία. Βγίκε κε το φενκάρι.

Ο παπυς μπίκε ςτιν καλίβα-τυ κε παράνκιλε τον Κόςτα να τόνε φονάκςι, ςαν ακύςι τίποτε.

Ο Κόςτας ςκεφτόταν, πος άβριο θα διιγιέτε ςτυς φίλυς-τυ, ότι δεν κιμίθικε όλι τι νίχτα φιλάγοντας τον κίπο.

Ο Κόςτας τα ςκεφτόταν αφτα κιτάζοντας το φενκάρι. Κίταζε, κίταζε κε το φενκάρι τυ φενόταν τόρα ςαν

ένα μεγάλο κίτρινο πεπόνι. Προςπαθύςε να το πιάςι, άπλονε το χέρι τεντονόταν, μα τυ κάκυ.

Ακςαφνα όμος κάπιος τον έςπροκςε.

— Θαβμάςιος φίλακας!—ακύι ο Κόςτας τι φονι τυ παπύ-τυ.

— Πιός! Τί! Πιδα απ' τι θέςι-τυ κε τρίβι τα μάτια-τυ. Κιτάζι, μπροςτά-τυ ςτέκετε ο παπυς κε ςτον υρανο φενκοβολα πια ο ίλιος κε όχι το φενκάρι. Γελα ο παπυς κε τυ λέι:

— Μορε, χαρα ςτο φίλακα.

Ι ακάλεςτι μυςαφίριδες.

Το καλοκέρι ι λαγι δε μπένυνε ςτα περιβόλια. Αλο πράμα όμος το χιμόνα.

Πινάςανε το χιμόνα ι λαγι. Γιρέπςανε, γιρέπςανε τροφι παντυ, δεν βρίκανε όμος πυθενα κε μπίκανε ςτο περιβόλι.

Εκι μέςα μεγαλόνανε νέες μιλιες. Τις διπλάροςαν ι λαγι κε άρχιςαν να τρον τις φλύδες-τυς. Απο μερικες μάλιςτα μιλιες φάγανε όλι τι φλύδα γίρο απ' τον κορμο.

Θἄρθι ι άνιχςι, θ' αρχίςυν κςανα τι δυλιά-τυς ι ρίζες τις μιλιας. Θ'αρχίςυν να ρυφυν το χιμο απο τι γι κε να τόνε ςτέλνυν πάνο ςτα φίλα.

Τα φίλα πάλι θ'αρχίςυν να μαζέβυν τροφι κε μέςο τις φλύδας να τι ςτέλνυνε κάτο ςτις ρίζες. Θα φτάςι ι τροφι ος το μέρος τις φλύδας, πυ φάγανε ι λαγι. Αδίνατο να προχορίςι παρακάτο. Ο δρόμος ίνε κομένος. Περιμένυν, περιμένυν ι ρίζες τροφι απο τα φίλα, μα τροφι δεν έρχετε. Ετςι θα κςεραθυν ι ρίζες κε το δεντράκι θα κςεραθι κι αφτο.

Πος θα τα προφιλάκςομε, λιπον, τα δεντράκια απ' τυς λαγυς.

Ι κολχόζνικι τιλίκςανε τα δέντρα με άχερα. Εφκολα όμος ι λαγι πετάκςανε κάτο το αχερένιο τίλιγμα. Κε μέςα στ' άχερα φτιάςανε τις φολιές-τυς τα ποντίκια. Τόρα, κοντα στυς λαγυς, άρχιςαν να ροκανίζυν τι φλύδα κε τα ποντίκια. Σαν ίδαν, λιπον, πος το άχερο δεν οφελύςε, άρχιςαν να τιλίγυνε τα δέντρα με ελατόκλαδα. Αφτο βοίθιςε. Ι λαγι φοβίθικαν τα ανκιλόματα απ' τις μιτερες βελόνες τυ έλατυ κε δεν άνκικςαν πια τι φλύδα.

Σε άλο πάλι κολχόζι ςικόςανε πικνο φράχτι γίρο απ' το περιβόλι. Ι λαγι πιδυν γίρο απ' το φράχτι, μα στο περιβόλι δε μπορυν να μπυν. Ετςι γλίτοςαν τα δέντρα απο τιν καταστροφι.

Ι πιςτι φίλακες.

Ιχε τόςα πολα περιβόλια εκίνο το χοριο, πυ φάνταζε ςαν ένα μεγάλο περιβόλι. Τα δέντρα ανθύςαν τιν άνιкςι κε μέςα ςτις πικνες, ςτις πράςινες φιλοςιές-τυς κελαιδύςαν τα πυλια. Παντυ ακύονταν τα ιχερα τραγύδια κε ι χαρύμενι κελαιδιζμι. Το χινόπορο ανάμεςα απ' τα φίλα ςάλεβαν λογιο-λογιο οπορικα: μίλα, απίδια, ροδάκινα, δαμάςκινα.

Μια μέρα όμος μαζέφτικαν τα πεδια τυ χοριυ κε καταςτρέπςανε τις φολιες τον πυλιον. Τα πυλια άφιςαν τις φολιές-τυς κε έφιγαν, για να μιν κςαναγιρίςυν πια.

Ιρθε το χινόπορο, ακολύθιςε ο χιμόνας, έφταςε κε ι άνικςι. Στα περιβόλια όμος τόρα δεν ακύοντε τα ιχερα τραγύδια κε ι χαρύμενι κελαιδιζμι τον πυλιον.

Ι κάμπιες, πυ άλοτες τις κατάςτρεφαν τα πυλια, αναπτίχτικαν ελέφτερα κε γέμιςαν τα δέντρα. Κε ι αχόρταγες αφτες διαγυμίςτρες έφαγαν τα φίλα απο τα δέντρα, έφαγαν κε τυς ανθυς. Ετςι τα δέντρα ςτέκονταν τόρα γιμνα κε κατςυφιαζμένα, όπος το χιμόνα.

Ιρθε τέλος κε το χινόπορο, ι εποχι τυ φρύτυ. Μα ςτα περιβόλια τυ χοριυ δε βλέπατε τόρα ύτε μίλα, ύτε απίδια, ύτε ροδάκινα, μα ύτε κε κανένα άλο πορικο.

Το χινόπορο.

Φίγανε τα χελιδόνια
άδιες ι φολιες·
δε λαλύνε πια τ' αιδόνια
ςτις τριανταφιλιες.

Στο καλο, να κςαναρθίτε,
πρόςχαρα πυλια,
κε άνκιχτι θα κςαναβρίτε
τιν παλια φολια.

Ι σπυργίτες.

Σε μια ρόγα απο σταφίλι
έπεσαν οχτο σπυργίτες
κε τρογόπιναν ι φίλι...
τσίρι-τίρι, τσιριτρο,
τσιριτρι,
τσιριτρο.

Εχτιπύσανε τις μίτες
κε κυνύσαν τις υρες,
κ' ίχαν γέλια κε χαρες,
τσίρι-τίρι, τσιριτρο,
τσιριτρι,
τσιριτρο.

Πόπο πόπο σε μία ρόγα
φαγοπότι κε φονι!
Τιν αφίκαν αδιανι...
τσίρι-τίρι τσιριτρο,
τσιριτρι,
τσιριτρο.

Κε μεθίσαν κι όλι μέρα
πάνε δόθε, πάνε πέρα

τραγυδόντας στον αέρα
τσίρι-τίρι, τσιριτρο,
τσιριτρι,
τσιριτρο...

Το ςπυργιτάκι ςτι φολια.

(Π α ρ α μ ί θ ι).

Ζύςε κάποτε ένα ςπυργιτάκι με κίτρινι μιτίτςα. Το λέγανε Πύντικ κε ζύςε κάτο απ'το παράθιρο τυ λυτρυ μέςα σε ζεςτι φολίτςα.

Ακόμα δεν ίχε δοκιμάςι να πετάκςι, οςτόςο τις φτερυγίτςες-τυ τις κυνύςε κε όλι τιν όρα έβγαζε το κεφαλάκι-τυ απ'τι φολια κε κίταζε όκςο.

— Τςιρ, τςιρ,—τόνε ροτύςε ι ςπυργίτενα.

Κ'εκίνος τινάζοντας τις φτερυγίτςες-τυ κίταζε κάτο ςτι γι κε τςιρομαχύςε:

— Μάβρι, πολι μάβρι, ι γι κάτο εκι.

Πετύςε ο πατέρας κ'έφερνε τυ Πύντικ κάμπιες. Ι μάνα ι ςπυργίτενα, το επιδοκίμαζε.

— Τςιλπ, τςιλπ.

Κε ο Πύντικ όλο κε καταβρόχθιζε τις κάμπιες, όλο κ'έβγαζε το κεφαλάκι κε κίταζε κάτο.

— Τςιβ, τςιβ,—ανιςιχι ι μάνα.

Ετςι κιλύςαν ι μέρες, ι φτερύγες όμος τυ Πύντικ δε βιαζότανε να μεγαλόςυν.

Μια μέρα όμος φίςικςε άνεμος δινατος. Ο Πύντικ, πυ καθότανε ςτιν άκρι τις φολιας, έπεςε κάτο. Ι ςπυργίτενα έτρεκςε απο πίςο-τυ. Εκι κάτο όμος νά-ςυ κε παρυςιάζετε ι κοκινόμαλι ι γάτα με τα πράςινα μάτια. Ο Πύντικ τρόμακςε. Ανίγι τις φτερυγίτςες, κυνιέτε πάνο ςτα ςταχτιά-τυ ποδαράκια, κε τςιρομαχα. Ι ςπυργίτενα τόνε τραβα ςτιν πάντα, κε με ορθομένα τα φτερα κε το ράμφος ανιχτο, απιλιτικι, γεμάτι τόλμι ςιμαδέβι τι γάτα ίςια ςτα μάτια.

Ο φόβος ςίκοςε απο τι γι το ςπυργιτάκι. Πίδικςε, άνικςε τις φτερυγίτςες, κε μια κε διο ςτο παράθιρο.

Πέτακςε κε ι μάνα στο παράθιρο, δίχος όμος υρα. Κάθιςε οςτόςο χαρύμενι δίπλα-τυ, το τςίμπιςε χαιδεφτικα στο ζβέρκο κε τυ ίπε.

— Τςιρπ, τςιρπ.

Σ'αφτο το μετακςι ι γάτα καθαρίζι απ'τα πόδια-τις τα φτερα τις ςπυργίτενας. Κιτάζι όμος κε τα ςπυργίτια με τα πράςινα μάτια-τις κε μιαυρίζι παραπονιάρικα.

— Μιάυ-λακο το ςπυργιτάκι, ςαν το ποντικάκι... μιά-υ-υ-υ!

Ολα τελιόςανε καλα, μονάχα πυ ι μάνα έμινε δίχος υρα.

Πριν κε τόρα.

Πριν.

Τ'άλογο πςοριάρικο
— δίςτιχι κερι —
το αλέτρι τόςερνε
κόκαλο, πετςι.
Το αλέτρι χάρβαλο
έλαμνε τι γι,
μα κε κίνι έδινε
λίγο το πςομι.

Τόρα.

Στι ςτέπι,
πυ κςεχάςτικε
χρόνια κε κερυς,
μάβρι τόρα απλόνετε
για ςπορα ι γι.
Με το πρότο ςίνθιμα
όλι ςτι δυλια.
Εκςακόςια τράχτορα
έτιμα ίνε πια.

Εκςακόςια τράχτορα
τόςι κι οδιγι.
Κε ι τιμονιέριδες
άλι τόςι αφτι.
Με το πρότο ςίνθιμα
όλι ςτι δυλια.
Κε ο κάμπος έτιμος,
νάτος, για ςπορα.

Στον τόπο τυ βάλτυ.

Πίγαν τα πεδια ςτο δάςος γιρέβοντας τ'άλογό-τυς. Κάπυ εκι ςτιν άκρι τυ δάςυς καθόταν ο μπάρμπα-Θάνος κε κςεκυραζότανε. Τον ίδαν τα πεδια κε τόνε πλιςίαςαν.

— Καλιμέρα, μπάρμπα-Θάνο. Μίπος ίδες τ'άλογό-μας;

— Νε, το ίδα, τ'άλογό-ςας, το κατάπιε ο βάλτος. Χόθικε μέςα ος τ'αφτια,—τυς λέι χορατέβοντας.

— Πιός βάλτος;—ρότιςαν τα πεδια.

— Τί νομίζετε, πος έτςι ίταν πάντα ο τόπος εδο; Αλοτες ςτα παλια τα χρόνια, ςτον κερο τυ τςάρυ εδο πέρα ίταν απέραντος βάλτος. Μέςα ς'αφτόνε πνιγόνταν πρόβατα κε πυλάρια. Κάποτε μάλιςτα κόντεπςε να πνιγι κε μια γελάδα.

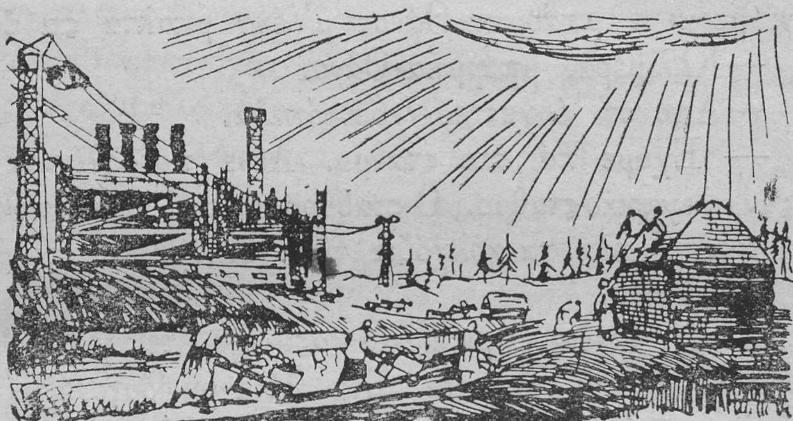
Κε πος βρέθικε εκι ι γελάδα;

— Να, προχόριςε ςτο βάλτο κε χόθικε μέςα ος τα κέρατα.

— Κε τι έγινε τόρα ο βάλτος αφτος, μπάρμπα-Θάνο;

— Καναλιζάρανε τα νερα σε κίνο εκι το ποτάμι. Αφτο έγινε στον κερό τις σοβιετικις εκσυσίας. Ιρθανε κάπιι απ'τιν πόλι, εκσετάσανε όλα γίρο κε αποφασίσανε. «Να αποκσεραθι ο βάλτος».

Μεγάλες σιζιτίσις έγιναν τότε γίρο απ'το ζίτιμα αφτο. Φονες, κακο:

«Δεν τόνε κάναμε εμις το βάλτο κε δεν ίνε δικί-μας δυλια να τον αποκσεράνυμε. Μπορι να φέρι οφέλια, μπορι κε να μι φέρι. Δεν το κσέρυμε. Οστόσο κίνο πυ κσέρυμε καλα ίνε ότι εμις πρέπι να λιγίσυμε τι ραχοκοκαλιά-μας κε ν'ανίκσυμε αβλάκια.

Κε όμος το βάλτο τον αποκσεράναμε κε τόρα τον οργόνυμε.

Τα πεδια τέλιοσαν τιν κυβέντα-τυς κ'ίστερα σικοθίκανε κε σκίζοντας τον αλοτινο βάλτο, τράβικσαν για το δάσος. Σικόθικε κε ο μπάρμπα-Θάνος, κε με το: «Ντέεε, Πσαρί-μυ», εκσακολύθισε το όργομα ετιμάζοντας τον κάμπο για τιν ερχόμενι σοδια.

Πέρασαν απο τότες τρία χρόνια.

Στο ίδιο το χοράφι βύιζε τόρα πια το τράχτορο, σέρνοντας το αλέτρι. Αφινε απο πίςο-τυ φαρδια, μάβρι λυρίδα οργομένι γι. Πίςο απ'το δάςος ακυόταν ο θόριβος, πυ έκαναν τα πιρόνια κε ι μπαλτάδες. Εκι, ςτον τόπο τυ τιρφόβαλτυ, χτιζόταν ιλεχτρικος ςταθμος.

Απ' το δάςος ερχόνταν διο πεδια κι απ' τιν αντικρινι μερια ο μπάρμπα-Θάνος μ' ένα μπαλτα ςτι ζόνι.

—Καλιμέρα, μπάρμπα-Θάνο.

—Απο πύ έρχεςτε, λεβεντόπεδα.

— Εχυμε πάι ςτο ςταθμο. Λένε πος γλίγορα θα χτίςυν ιλεχτρικο ςταθμο. Ο ςταθμος αφτος, λένε, πος θα δόςι φος ς' όλα τα κολχόζια γίρο. Ακόμα κε ςτο μίλο θα δόςι δίναμι.

— Νε πεδια, ςτιν ιλικία-ςας, εγο ύτε ςτ' όνιρό-μυ δεν έβλεπα τέτια πράματα. Στα νιάτα-μυ όργονα με το κςιλάλετρο. Κάναμε δέκα χρόνια για να ςινιθίςυμε τα ςιδερένια αλέτρια. Κε τόρα, νά τα τράχτορα. Κάθε χρόνο κε κενύργια πράματα.

Ο ιλεχτριζμος.

Στο χοριό-μας έφεραν ιλεχτριζμο. Στο ςπίτι-μας, κρεμάςαμε κ'εμις διο ιλεχτρικες λάμπες. Τις ίδε ο παπυς κι άρχιςε να νκρινιάζι:

— Τί ίνε αφτα τα διαβολοπράματα,—λέι. Τυ κάκυ παςκίζετε. Ι διαβολόφυςκές-ςας δε θ'ανάπςυν.

Μα κ'εγο ακόμα, όταν τις έβαζαν,-δεν πίςτεβα, πος μπορύςαν ν'ανάπςυν. Μυ φενόταν πολι παράκςενο. Ν'ανάπςυν δίχος πετρέλεο κε ςπίρτα.

Γι'αφτο μόλις ανάπςανε ι διό-μας λάμπες, όλα τα

πεδια αρχίςαμε να φονάζυμε ςαν τρελα απο τι χαράμας.

— Νά, πεδιά-μυ, τι κατόρθοςαν ι άνθροπι,—μας ίπε τότε ο πατέρας. — Μπόλικο φος κε δίχος καπνια. Μπορύμε κε το πέτςκο δίχος κςίλα να τ'ανάβυμε κε με τον ιλεχτριζμο να πςίςυμε οποιοδίποτε φαι. Κι ακόμα, με ιλεχτρικο αλέτρι, να οργόνυμε τι γι δίχος άλογα. Το ιλεχτρικο αλέτρι θα πιγένι απο μοναχό-τυ.

Απ'το ςπίτι ίχαν φίγι όλι. Εμινα μόνος. Δε μπορο να ιςιχάςο. Θέλο να τα μάθο όλα: κέετε άραγε ι μικρι τρίχα μέσα ςτι λαμπίτςα, ί δεν κέετε; Πάνο απ'τι λαμπίτςα ίταν κάτι ςα μάβρο κεφαλάκι, κε ςτο κεφαλάκι πάνο ένα μικρο χερύλι.

Στρίβο το χερύλι αφτο δεκςια, άναπςε το φος. Το ςτρίβο μια φορα ακόμα, πάλι δεκςια, ςκοτίνιαςε.

Θάμα αλίθια!

Πιάνο τότε κε κςεβιδόνο τι λαμπίτςα απ' το κεφαλάκι. Πάλι έζβιςε το φος.

Αρχιςα να παςπατέβο το κεφαλάκι, κάτο απ' εκι πυ βιδόνετε ι λαμπίτςα, μα κάτι μυ τράνταχςε τα δάχτιλα. Φοβίθικα κε φόναχςα:

— Πιός ίνε αφτος, πυ με τράνταχςε έτςι τα δάχτιλα;

Παςπάτεπςα μια φορα ακόμα ςτο ίδιο μέρος κε κςανα πάλι το ίδιο. Κςαναφόναχςα. Μπίκε ο πατέρας κε μ' αροτάι. Τί έχις κε φονάζις;

— Κάπιος με χτίπιςε πάνο ςτα δάχτιλα, ίπα.

Λέι τότε ο πατέρας-μυ:

Κςεβίδοςες τι λάμπα χορις να διακόπςις το ρέβμα. Με το ςίρμα αφτο, πυ κρατα κρεμαζμένι τι λαμπίτςα, έρχετε απ' τον ιλεχτρικο ςταθμο το ιλεχτρικο ρέβμα.

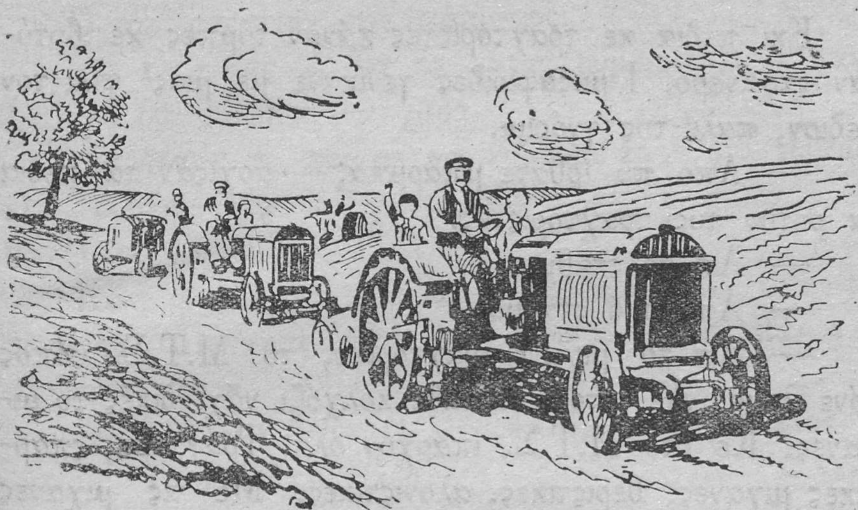
Αφτο ίταν πυ ςε χτίπιςε στο χέρι. Αλι φορα να μιν τιν κςεβιδόνις χορις εμένα, γιατι μπορι να πάθις κε μεγαλίτερο κακο. Ι δίναμι τυ ιλεχτριζμυ κε άλογα ακόμα μπορι να ςκοτόςι.

Ιλεχτρικι λάμπα

Στι γονιά-τις καθιζμένι
κλέι ι λάμπα καπνιζμένι.
— Ιτανε άλοτες κερος,
πΰφερνα μόνι το φος
μες' στο ςπίτι κάθε βράδι.
Το λιχνάρι με το λάδι
τὄρικςα μακρια
κ' ίμυνα τις πεταλύδας
το πεχνίδι κ' ι χαρα.
Μα αφότυ αφτι ι κςένι
πάτιςε το πόδι εδο,
ςτι γονία πεταμένι,
κςεχαζμένι, μαβροζο.
«Ε, ςι φράνκιςα, ςι κςένι!
— θιμομένι, φυρκιζμένι,
τις φονάζο μια φορα—
δεν αδιάζις τι γονια,
όπος πρότα εγο να ζίςο
κε τον κόζμο να φοτίςο»!
Κε ι κςένι μ' απαντα:
«Πάνε τόρα τα παλια!
Μι νκρινιάζις κε καπνίζις,
ςαν κ' εμένα δε φοτίζις.
Θέλις ςπίρτα, θέλις λάδι.
ςκύπιζμα θες κάθε βράδι,
περιπίιςι καλι,
μι ςυ ςπάςι το γιαλι.
Ινε αδίνατο το φός-ςυ,
πέραςε πια ο κερός-ςυ.
Δίχος ςπίρτα, δίχος λάδι
εγο ανάβο κάθε βράδι,
πΰμε κόρι τις αβγις,
κε πεδι τις αςτραπις».

Ι μυςαφίριδες απ' το ΜΤΣ.

Μια μακρια ςιρα απο τράχτορα οργόνι τα χοράφια τυ κολχοζιυ. Δεκαπέντε κομάτια, δεν ίνε λίγα.

— Για κιτάκστε, πόσο φαρδια λυρίδα ανκαλιάζι! φόνακσαν τα πεδια.

— Κε τι βαθια πυ σκάβι!

Σαν τέλιοσε ι δυλια, ο τραχτορίστας σταμάτισε το τράχτορο κε γιρνόντας στα πεδια, λέι:

— Μπρος πεδια, ας ανέβι όπιος απο σας ίνε τολμιρος! Τρέχυν τα πεδια όλα μαζι, πιος να προτανέβι στο τράχτορο, κε το ένα σπρόχνι τ' άλο.

Τα πιο τολμιρα απ' όλα, ο Κόστας κε ο Γόγος ανέβικαν κιόλα στο τράχτορο. Πέρνι το τράχτορο δρόμο κι αφτι όλο γέλια κε φονες.

Ιστερα τον Κόστα κε τον Γόγο θέλισαν να τυς μιμιθύνε κε τ' άλα τα πεδια. Πλισιάζυν τον τραχτορίστα κε τον παρακαλυν:

— Κάθισε κ' εμένα, μπάρμπα, βάλεμε κ' εμένα να κάτσο.

Σε λίγο πάνο απ' τα τράχτορα προβάλυν πεδικα κεφάλια...

Επιτα κατεβίκανε όλι μαζι στο ποτάμι να κολιμπίσυν.

Εκι πεδια κε τραχτορίςτες κάναν τύμπες κε βυτύςαν στο νερο. Ι μυςαφίριδες γενίκανε με μιας φίλι τον πεδιον, παλιί-τυς γνόριμι.

— Απο πύ ίρθατε μπάρμπα; — άρχιςαν τα πεδια να ροτυν τυς τραχτορίςτες.

— Απ' το ςταθμο.

— Απο πιό ςταθμο;

— Απ' το μιχανο-τραχτορικο, το Μ.Τ.Σ., όπος τόνε λέμε. Δε μπορι το κάθε κολχόζι νάχι δικές-τυ μιχανες. Κε στο Μ.Τ.Σ. ιπάρχυν όλα: Τράχτορα, ςπαρτικες μιχανες, θεριςτικες, αλονιςτικες. Με τις μιχανες αφτες οργόνυμε τα χοράφια κε μαζέβυμε τι ςοδια τον κολχοζιον. Να, γι' αφτο ίρθαμε κε στο δικό-ςας το κολχόζι. Να σας βοιθίςυμε.

Στα Μ.Τ.Σ. ιπάρχυνε κε βιβλιοθίκες με εφιμερίδες κε βιβλία, ακόμα κε ράντιο κε κινιματόγραφος. Σιχνα δίνυμε κε θεατρικες παραςτάςις.

Ελάτε κε ς' εμας, έχυμε πολα να σας δίκςυμε εκι πέρα.

Στα παλια τα χρόνια.

Χιμόνας βαρις κίνι τι χρονια. Ι παρακαταθίκι τις τροφις για τα ζόα ίχε τελιόςι. Ετςι ανανκάςτικαν ι χορικι να ζιτίςυν άχερα για τα ζόα-τυς απ' τον τςιφλικα. Εκίνος τυς έδοςε, με τι ςιφονία όμος το κάθε ςπίτι να τυ οργόςι δορεαν διο ντεςετίνες.

Ιρθε ι άνικςι, ι εποχι πυ γίνετε το όργομα. Τα χοράφια τυ τςιφλικα θα οργόνονταν για πρότι φορα. Σ' εμας έλαχε ο κλίρος να οργόςυμε κοντα ςε μια ρεματια. Το έδαφος ίταν κατιφορικο κε γεμάτο αγριόχορτα. Κατα το βραδάκι έπεςε πςιλι βροχι κε το χόμα αναφυφύλιαςε.

Ο πατέρας ίταν εφχαριςτιμένος.

— Ενια-ςας κε θα τα καταφέρυμε, ίπε. Το κςιλάλετρο θα δυλέπςι μια χαρα.

Διπνίςαμε κε πέςαμε να κιμιθύμε κάτο απ' το αμάκςι. Δέςαμε τα πόδια τυ αλόγυ κε το αφίςαμε στο θεριζμένο λιβάδι.

Κάτι φονες, πυ έμιαζαν ςα μάλομα, με κςίπνιςαν τι νίχτα. Πέτακςα απο πάνο-μυ το παλιο παλτο κι αφυνκράςτηκα.

— Σπίτι-ςυ βρίςκεςε; — φόνακςε κάπιος κςένος.

— Τόρα θα ςυ δίκςο.

— Απο πιόνα πίρες άδια; Αφτο μας έλιπε!

— Πλερόνις κε το πάθιμα ςυ γίνετε μάθιμα!

Ακύςτικαν ίςτερα πατιματιες απο τέςερα ζευγάρια πόδια, θρόιςαν τα χαμόκλαδα κε κςανα πάλι βαςίλεπςε ιςιχία.

Το πρωι, μόλις έφεκςε, εγο κιμόμυνα ακόμα, έτρεκςε ο πατέρας-μυ στιν αβλι τυ τςιφλικα, για να ζιτίςι το άλογό-μας, πυ το ίχανε πάρι τι νίχτα απ' το λιβάδι τυ αφέντι.

Γίριςε ίςτερα απο μια όρα κυραζμένος κε κατςυφιαζμένος. Κάθιςε αμίλιτος δίπλα ςτο αμάκςι. Ιςτερα έπιαςε με τα διο χέρια το κεφάλι-τυ κε ίπε αναςτενάζοντας:

— Πύ να το βρο εγο τόρα το τριάρι;! Κε γιατί τάχα; Κε κύνιςε το κεφάλι. Μια μεγάλι μελανια ίταν κάτο απ' το αριςτερό-τυ μάτι κε ςτ' αφτί-τυ μια βαθια γραντζυνια.

Προτυ πάρυμε το προινό-μας ςικόθικε ο πατέρας κε πίγε πάλι ςτο χτίμα. Πέραςε κάμποςι όρα. Εγο περίμενα κςαπλομένος δίπλα ςτο αμάκςι.

Σ' αφτο το μετακςι ο ίλιος ίχε πια βαςιλέπςι κε ο υρανος ςκοτίνιαςε. Σε λίγο, νά κ' έρχετε ςιλογιζμένος ο πατέρας.

— Εφαγες; με ρότιςε.

Εβγαλε το πςομι, έκοπςε ένα κομάτι κε μαςόντας-το ανόρεχτα ίπε:

— Πάμε ςπίτι!

— Κε τ' άλογο; ρότιςα.

Εκίνος ςόπενε.

Σα φτάςαμε αργα το βράδι ςπίτι, βρίκαμε τι μιτέρα να κλέι· ίχε μάθι τι ςιφορά-μας.

Ο αφέντις ύτε τι δέφτερι, ύτε τιν τρίτι μέρα μας έδοςε το άλογο.

Τιν τέταρτι μέρα πίγε ι μιτέρα-μυ ι ίδια να τυ ζιτίςι το άλογο. Μα τιν εδάνκαςε το ςκιλι τυ αφεντικυ, κε γίριςε πίςο με δάκρια ςτα μάτια. Ιςτερα απ' το γιόμα ο πατέρας πίγε για δέφτερι φορα τιν ίδια μέρα, ςτο χτίμα.

— Κάνετέ-με ότι θέλετε ίπε τυ τςιφλικα. Θα

χάςο ολόκλιρι τι χρονια! Κε κάθιςε πάνο στο χόμα κάτο απ' τον εκςόςτι.

Οταν ο αφέντις έμαθε, πος τυ ίχαμε οργόςι το χοράφι-τυ, έδοςε διαταγι να μας δόςυν δίχος πλιρομι το άλογο, με τι ςιφονία όμος να τυ καλιεργίςυμε μιςι ντεςετίνα ακόμα.

Ο πατέρας χερέτιςε με βαθια ιπόκλιςι κε γίριςε ςπίτι χαρύμενος.

Το πιναζμένο άλογο ρίχτικε αμέςος ςτα άχερα, κε ο πατέρας-μυ ίπε ςτι μιτέρα:

— Δόςε-μυ γλίγορα ένα κομάτι πςομι να πάο να τελιόςο το χοράφι-τυ. Κε έτςι χάςαμε ολόκλιρι τιν εβδομάδα.

Κςιλάλετρο άλοτες, μόνος δυλια κε φτόχια κε κύραςι κε ζιτιανια. Μα τράχτορα τόρα, δυλια κινι τις χόρας-μας χτίςιμο κε νέα ζοι.

Πός εργαζόμαςταν ςτο εργοςτάςιο ςτον κερο τυ τςάρυ.

(Αναμνίςις εργάτι).

Εργαζόμυνα ςε μιχανυργίο.

Στις 6 το πρωι κιόλας όλι ι εργάτες ίταν ςιναγμένι ςτις πόρτες τυ εργοςταςίυ. Με μπόγυς κάτο απ' τι μαςκάλι κε το φαι ςτα χέρια. Δυλέβαμε δοδεκάορο.

Τα μεροκάματά-μας ίταν τιποτένια. Ο καθένας-μας έβγαζε το μίνα απο 17 ος 18 ρύβλια. Σιχνα μας αναγκάζανε να εργαζόμαςτε κε πάνο απο δοδεκάορο.

Ι ςινθίκες τις δυλιας ίταν βαριες. Στο εργαςτίρι μέ-

ςα μας περόνιαζε το διαπεραςτικο ρέμα. Τυς πάνκυς τυς ςκέπαζε το χιόνι. Κε ὅταν έβρεχε, το νερο έτρεχε απ' τι ςτέγι ςαν ποτάμι πάνο ςτα κεφάλια-μας.

Ο Βλαντίμιρ Ιλιτς Λένιν.

Πλιςίαζαν ι μέρες τυ γιορταζμυ τις Οχτοβριανις επανάςταςις. Μια μέρα ςτο ςκολιο ι δαςκάλα διιγιόταν ςτα πεδια, πός ο Βλαντίμιρ Ιλιτς οδίγιςε τυς εργάτες ςτον αγόνα κε ρότιςε:

— Σας διιγίθικαν ςτο ςπίτι τίποτα για το Λένιν;

Ι Νίνα ςίκοςε το χέρι-τις κε ίπε: Εμένα ο πατέρας μυ διιγίθικε πολα. Ο ίδιος μάλιςτα ίδε κε το Λένιν.

— Πές-μας λιπον, τί ςυ διιγίθικε.

Αρχιςε τότε να διιγιέτε ι Νίνα, μα δεν κατάφερνε να τα πι όπος πρέπι. Ιταν μικρι ακόμα κε διςκολεβόταν.

Λέι τότε ι δαςκάλα: — Καλα. Θα προςκαλέςυμε τον πατέρα-ςυ ςτι βραδιά-μας να μας τα διιγιθι ο ίδιος. Τί λες, ϋἄρθι;

— Βέβεα κε θἄρθι, απαντα ι Νίνα.

Κε αλίθια ο πατέρας τις Νίνας ίρθε ςτι βραδιά-μας. Ιταν μεςόκοπος εργάτις ος πενίντα χρονο με πςαρα μαλια κε πέτςινο ςακάκι. Στάθικε μπροςτα ςτα πεδια κε άρχιςε:

— Ετςι λιπον, νεαρι πολίτες τις Σοβιετικις Διμοκρατίας, έχετε τιν επιθιμία να μ' ακύςετε, ακύςτε λιπον.

Θᾶνε τόρα πάνο απο τριάντα χρόνια. Ιμυνα ακόμα νέο παλικάρι κε δύλεβα ς' ένα μιχανυργίο. Πατέρα δεν ίχα, τόνε ςκότοςε ι μιχανι ςτο εργοςτάςιο. Ζύςα με τι μάνα-μυ, τιν αδερφί-μυ κ' ένα μικρό-μυ αδερφάκι.

Ζύςαμε ςτενὄχορα: όλι ι ικογένια ςτριμογμένι ς' ένα ιπόγιο δομάτιο. Ι τίχι ίταν ιγρι, τα παράθιρα μικρα, τα τζάμια ςπαζμένα. Αντίκρι απ' τα παράθιρα ένας τίχος αψιλος, αςυβάτιςτος, χιμόνα καλοκέρι, δεν άφινε τον ίλιο να φοτίζι το ςκοτινό-μας δομάτιο.

Κάθε μέρα, τα κςιμερόματα, ακυόταν ι φονι τις ςιρίνας. Προςκαλύςε τυς εργάτες ςτι δυλια. Κ' εμις τρίβοντας τα μάτια πιδύςαμε απ' τα κρεβάτια-μας. Ι μάναμυ ςικονόταν πάντοτε νορίτερα απ' όλυς-μας. Εβαζε το ςαμαβάρι κε μας περίμενε. Πέρναμε απο ένα κομάτι μάβρο πςομι, πίναμε γρίγορα-γρίγορα δίχος ζάχαρι το τςάι κε τρέχαμε ςτι δυλια. Κε ι δυλια ίταν βαρια. Βαςτύςε πάνο απο δέκα όρες. Το μεροκάματο τιποτένιο. Εμις πέρναμε πενταροδεκάρες κι ο αφέντις θιςάβριζε χιλιάδες.

Κάποτε το εργοςτάςιο αναςτατόθικε. Ι εργάτες ζιτύςαν περιςότερο μεροκάματο. Μα ο εργοςταςιάρχις δε δέχτικε ύτε να τυς ακύςι! Μαζεφτίκαμε τότε όλι ςτιν αβλι τις φάμπρικας. Εκι βγίκε ένας εργάτις κε ίπε:

— Πεδια, ςίντροφι, δε θα πιάςυμε δυλια, ςα δε μας δοθι ι άφκςιςι πυ ζιτίςαμε!

Τα λόγια-τυ τα επιδοκιμάςαμε όλι-μας. Για το ςιμφέρο-μας μιλύςε. Ακςαφνα όμος ακύςτικαν φονες:

— Καζάκι! Καζάκι!

Ορμιςαν κατα πάνο-μας κε άρχιςαν να μας χτιπυν με το κνύτο. Διο φορες τις έφαγα εγο στι μάχι κίνι. Ετςι πυ όλο-μυ το πυκάμιςο έγινε κομάτια κε απ' το κορμί-μυ έτρεχε αβλάκια το έμα. Το πλίθος ςκόρπιςε. Ος ίκοςι ανθρόπυς έπιαςαν ι καζάκι κε τυς έςιραν στι φιλακι.

Κάποτε με φόνακςε ένας ςίντροφος πιο ιλικιομένος απο μένα κε μυ ίπε:

— Απόπςε ςε περιμένο στο ςπίτι-μυ, ίνε ανάνκι.

Πίγα. Εκι ίταν μαζεμένι ος ίκοςι άνθροπι. Ι περιςότερι εργάτες. Κι ανάμεςα ς' αφτυς ένας με κςανθυλα γένια. Σικόθικε ο κςανθογένις αφτος κι άρχιςε να μας λέι:

— Ιςτε ςις φτοχι, γιατι απ' τι δικί-ςας τι δυλια πλυτένι ο αφέντις.

Ι ζοί-ςας δε θα καλιτερέπςι, όςο έχετε πάνο απ' τα κεφάλια-ςας τ' αφεντικα. Τ' αφεντικα πρέπι να τα διόκςετε. Κάτο τ' αφεντικα! Δυλέπςτε, όλι μαζι, για τον εαφτό-ςας, μονιαζμένα, βοιθόντας ο ένας τον άλονε.

Εμις τότε τυ ίπαμε.

— Πολι ςοστα αφτα πυ μας λες, μα πός μπορύμε εμις να διόκςυμε τ' αφεντικα; Ι αστινομία ίνε μαζί-τυς. Μαζί-τυς έχυν κε τον τςάρο.

Κ' εκίνος απάντιςε:

— Πρότα-πρότα πρέπι να διόκςυμε τον τςάρο. Γι' αφτο όμος πρέπι να οργανοθυν ι εργάτες κε να ςχιματίςυνε δικό-τυς κόμα. Οταν θα ςικοθι όλος ο εργατικος κόζμος, ο τςάρος δε θα μπορέςι να τα βγάλι πέρα μαζί-τυς.

Τον άκυα κε ςιλογιζόμυνα:

Πολι ςοςτα τα λέι ο άνθροπος αφτος.

Αργότερα έμαθα, πος αφτος, πυ μας μιλύςε έτςι, ίταν ο Λένιν. Ετςι τον ίδα για πρότι φορα το Λένιν.

Απο τότες πέραςαν ίκοςι κάπυ χρόνια. Αρχιςε ο πόλεμος με τι Γερμανία. Πολυς, πάρα πολυς ςτίλανε ςτον πόλεμο. Κι απο κι γίριζαν πίςο άλος δίχος χέρι κι άλος δίχος πόδι. Πολι δε γίριςαν καθόλυ. Αφίκανε κι πέρα τα κορμιά-τυς.

Κε μένα τότες με ίχανε πάρι ςτρατιότι. Γιατί, θα πίτε, πολεμίςαμε; Για τον τςάρο, για τυς τςιφλικάδες για τυς φαμπρικάντες. Κάποτε όμος πέςανε ςτα χέρια-μας κάτι χαρτια. Τα διαβάςαμε κριφα. Τα χαρτια γράφανε. «**Κάτο ο πόλεμος! Γιρίςτε τα όπλα ενάντια ςτυς πλύςιυς**».

Κε τα χαρτια αφτα ίταν απ' το Λένιν.

Τότες ακόμα ζύςε ςτο εκςοτερικο κι απο κι μας έγραφε.

Τρία χρόνια πολεμύςαμε. Δε βαςτάκςαμε πια. Επαναςτάτιςαν ι εργάτες, επαναςτάτιςαν κε ι ςτρατιότες.

Κάναμε έτςι, όπος μας έμαθε ο Λένιν.

Διόκςαμε τον τςάρο, δεν ίχαμε όμος ακόμα ςκεφτι, πός έπρεπε να κιβερνίςυμε τι χόρα-μας. Σχιματίςτικε ι προςορινι κιβέρνιςι. Απ' αφτι όμος πολι λίγο οφελίθικε ο εργατικος κόζμος. Ιρθε ςε ςιμφονία με τυς καπιταλιςτες. Αρχιςαν τότε ι ςιζιτίςις: πιός ίνε με το μέρος τις προςορινις κιβέρνιςις κε πιός ενάντιά-τις. Κατάλαβα τότες, πος δε θα γινόταν τίποτα, αν όλος ο εργαζόμενος κόζμος δεν κςεςικονόταν ςαν ένας άνθροπος. Κε γράφτικα ςτο κόμα τον μπολςεβίκον. Το κόμα ίχε μεγάλι δυλια τότε. Σ' όλα τα εργοςτάςια κε ςτις φάμπρι-

κες κάναμε σινκεντρόσις κε μιλύσαμε με τυς εργάτες: «Ενοθίτε, σίντροφι! πικνόστε τις γραμές-σας γίρο απ' το κόμα-σας, το κόμα τον εργατον! Ο αγόνας μόλις τόρα αρχίζι».

Μια μέρα μάθαμε, πος ο Λένιν ίχε γιρίσι απ' το εκσοτερικο.

Πίγαμε στο σταθμο να τον ιποδεχτύμε. Ολι ι πλατία γέμισε απο εργάτες κε απο στρατιότες. Προχορύμε κ' ι καρδιά-μας χτιπάι.

Νά, επι τέλυς έφτασε το τρένο. Αρχισε θόριβος, κίνισι μεγάλι.

Ακσαφνα κάπιος σικόθικε πάνο ς' ένα θορακιζμένο αφτοκίνιτο.

Ολι γίρο χιροκρότισαν.

Κιτάζο, ίνε ο Λένιν.

Τον εγνόρισα, αν κε ίχαν περάσι πολα χρόνια απο τότε πυ τον προτοίδα.

Αρχισε ο Λένιν να μιλα απ' το αφτοκίνιτο:

«Να μιν έχετε εμπιστοσίνι στιν προσορινι κιβέρνισι. Ινε με το μέρος τον πλυσίον. Σις ι ίδιι πρέπι να πάρετε τιν εκσυσία στα χέρια-σας.

Ολι ι εκσυσία στα Σοβιετ. Εχτρί-μας δεν ίνε ι γερμανι. Εχτρί-μας ίνε ι τσιφλικάδες, ι ιδιοχτίτες, ι μπυρζυάδες. Ενάντια ς' αφτυς πρέπι να πολεμίσυμε».

Τ' άκυα όλα αφτα κε σκεφτόμυνα:

— Τόρα σίγυρα θα νικίσυμε. Τόρα έχυμε αρχιγο. Κσέρυμε, γιατι πρέπι ν' αγονιστύμε.

Ετσι κε έγινε. Ιστερα απο λίγυς μίνες ι εργάτες διόκσανε τιν προσορινι κιβέρνισι. Πίραν τι γι απ' τυς τσιφλικάδες. Τα εργοστάσια κε ι γι πέρασαν στα χέρια

τον εργαζόμενον. Διόκςανε τυς ιδιοχτίτες απ' τα εργοςτάςια.

Ο Λένιν μας έμαθε να κιβερνύμε. Απο τότε κιβερνυν τα ςοβιετ τον εργαζομένον. Απο τότε δεν εργαζόμαςτε πια για τ' αφεντικα. Σίμερα ς' εμας κανένας δε θιςαβρίζ' απ' τι δυλια τ' αλυνυ. Ο καθένας δυλέβι για το καλο ολονόν, για το κινο καλο.

Εκίνος πυ δε θέλι να δυλέπςι, δεν έχι θέςι ανάμεςά-μας.

— Μα πός, όλα α'ρτα μοναχός-τυ τα έκανε ο Λένιν; ρότιςαν τα πεδια.

Κε ο εργάτις απάντιςε:

Οχι δεν τἄκανε μοναχός-τυ.

Τἄκανε μαζι με το κόμα, πυ οδίγιςε ςτον αγόνα τιν εργατικι τάκςι κε όλυς τυς εργαζόμενυς. Ο Λένιν έδικςε το δρόμο. Ο Λένιν πίκνοςε τις γραμες τυ κόματος. Ο Λένιν μας άνικςε τα μάτια. Εμας μας έμαθε πολα κε ςε ςας, μικρά-μυ πεδια, άφιςε διαθίκι να μάθετε, να μάθετε, να μάθετε. Εςις ίςτε ι δικί-μας βάρδια.

Στο θάνατο τυ Λένιν.

Τον αγριμιον τα ςκέπαςε τα μονοπάτια
ι μπόρα χτες με άγρια μυνκριτα.
Κε πέφτυν, πέφτυν ςίμερα τα χιόνια
πάνο απ' τα ίςιχα τυ έλατυ κλαδια.
Πολι ανθρόπι, απο λόφυς ςε λανκάδια,
ςκιφτι βαδίζαν μες' το χιόνι το πικνο.
Κε πέφταν, πέφτανε ςτο φέρετρο τα χιόνια—
ςεντόνι άςπρο ςκέπαζαν τον αρχιγο.

Ο τελεφτέος αποχερετιζμος με τον αρχιγο.

Ο Βλαντίμιρ Ιλιτς Λένιν πέθανε στις 21 τυ Γενάρι 1924 στο χοριο Γόρκι. Το νεκρό-τυ τόνε φέρανε στι Μόσχα.

Ιταν μεγάλι παγονια κίνι τιν ιμέρα. Στυς δρόμυς ανάβανε φοτιες. Στις φοτιες αφτες ζεστένονταν ι άνθροπι, πυ κρίοναν.

Στο κέντρο τις πολιτίας μαζέβονταν απο διάφορυς δρόμυς πολι άνθροπι. Σε λίγο ίχε γεμίσι ασφιχτικα απο κόζμο.

Στι μεγάλι έθυσα τυ Σπιτιυ τον σινδικάτον μέσα σε φέρετρο κιτόταν ο Βλαντίμιρ Ιλιτς Λένιν.

Ακύστικε τότε ι μυσικι: πέζανε το πένθιμο εμβατίριο. Ι εργάτες κε όλι ι εργαζόμενι πίγεναν να ιδυν τον αγαπιμένο-τυς αρχιγο.

Πέντε μέρες έμινε ο νεκρος τυ Βλαντίμιρ Ιλιτς στο Σπίτι τον επανκελματικον σινδικάτον.

Στις 27 τυ Γενάρι φέραν τον νεκρο τυ Β. Ι. Λένιν στιν Κόκινι πλατία κε στις 4 ακριβος το απάγεμα τόνε θάπσανε τον αρχιγο.

Τιν ίδια τι στιγμι, παντυ σ᾿ όλι τι χόρα μέσα αντιλάλισαν μιριόστομες ι σιρίνες απο τα εργοστάσια, τις φάμπρικες, τις ατμομιχανες. Ετσι όλι μαθένανε απο τις σιρίνες, πος τι στιγμι εκίνι θάβανε το Βλαντίμιρ Ιλιτς.

Αρχιγος, δάσκαλος, φίλος.

Κε σκιμένι ι λαι προχορύσαν
για το στερνο χερετιζμο.
Ι πατέρες-σας στα χέρια κρατύσαν

το φέρετρο το ακριβο.
Απο κεφάλια θάλαςα τα γίρο,
τα δάκρια δεν κιλύςαν αρεσ.
Δάςκαλος μεγάλος, αρχιγος, κε φίλος
εκίνος ίτανε για ςας πεδια.

Ο Ιοςιφ Βιςαριόνοβιτς Στάλιν.

Στον Αντικάφκαςο, στι Γρύζια, πάνο ςτον όχτο τυ ποταμυ Κύρα βρίςκετε μια μικρι πόλι, το Γόρι. Εδο στα 1879 ι ικογένια τυ τςανκάρι Βιςαρίονα Τζυγαςβίλι απόχτιςε γιο τον Ιοςιφ, το μελύμενο αρχιγο τυ κομυνιςτικυ κόματος, τις εργατικις τάκςις κε τον εργαζόμενον όλυ τυ κόζμυ.

Αφτον τον ίδιο, πυ ίςτερα απο κάμποςα χρόνια άρχιςαν να τόνε λένε ςίντροφο Στάλιν.

Απο τα δεκαοχτό-τυ χρόνια αφιέροςε τι ζοί-τυ ςτον αγόνα για τιν απελεφτέροςι τον εργατον. Εγινε επαναςτάτις. Ενοςε σε όμιλυς τυς εργάτες, πυ μαζεβόντανε κριφα, μιςτικα απ' τιν αςτινομία κε απο τ' αφεντικα. Πολες φορες καθοδιγύςε ατός-τυ τις απεργίες-τυς.

Για να κατορθόνι να κρίβετε απ' τιν τςαρικι αςτινομία, ζύςε με διάφορα ονόματα. Μια τόνε λέγανε «ςίντροφο Ντεβιτ», πότε πάλι «ςίντροφο Κόμπα», κε πότε με άλο όνομα.

Ζιτα ι αςτινομία το ςίντροφο Ντεβιτ, κι αφτ'ς τιν ίδια εποχι εργάζετε κάπυ αλυ με το όνομα, ςίντροφος Τςίζικοφ. Βρίςκι ι αςτινομία τα ίχνι τυ Τςίζικοφ, μα νά, κίνος βγάζι λόγο ςτυς εργάτες ςα ςίντροφος Κόμπα. Το τελεφτέο-τυ όνομα ίτανε Στάλιν. Μ' αφτο το όνομα ίνε γνοςτος ς' όλο τον κόζμο.

Πολες φορες έτιχε να πέςι ςτα χέρια τις αςτινομίας. Κάθιςε πολιν κερο ςτι φιλακι. Τον εκςορίςανε ςτιν τραχια, τιν παγομένι Σιβιρία κε ςε άλα απόκεντρα κε μακρινα μέρι. Μα κι απ' τιν εκςορία τὄςκαγε κε κςανάρχιζε τι δυλια με κενύργιο όνομα. Ετςι κάμποςες φορες κατόρθοςε να το ςκάςι απο τιν εκςορία. Πολες ςκοτύρες διμιυργύςε ςτυς τςαρικυς χοροφίλακες.

Σ' όλι τιν εργαςία-τυ ίταν ο πιο κοντινος βοιθος κε ςινεργάτις τυ Λένιν. Μαζι με το Λένιν προετίμαζε τιν Οχτοβριανι επανάςταςι. Αγονίςτικε με όλες-τυ τις δινάμις ενάντια ςτυς καπιταλιςτες κε τυς τςιφλικάδες.

Εφταςε ι άνιкςι τυ 1917. Επαναςτάτιςαν ι εργαζόμενι κε ρίκςανε τον τςάρο. Μα τιν εκςυςία τιν πίραν ςτα χέρια-τυς ι καπιταλιςτες.

Σ' αφτο το μετακςι γίριςε απ' το εκςοτερικο ο Λένιν. Γίριςε κε ο ςίντροφος Στάλιν απο τι Σιβιρία, απ' τιν τελεφτέα-τυ εκςορία. Κ' ι διό-τυς καταπιάςτικαν τότες γερα με το έργο τυ τελεφτέυ αποφαςιςτικυ αγόνα ενάντια ςτυς καπιταλιςτες.

Τον Οχτόβρι τυ 1917 επαναςτάτιςαν ι εργάτες κε ι φαντάρι. Ο Στάλιν μαζι με το Λένιν καθοδιγύςε τιν επανάςταςι. Κάτο απ' τιν καθοδίγιςι τον μπολςεβίκον ι εργάτες νικίςανε κε ενκαθίδριςαν τι ςοβιετικι εκςυςία.

Ι τςιφλικάδες κε ι καπιταλιςτες εςτάνθικαν πος ζίγονε ι όρα τυ χαμύ-τυς. Μάζεψαν τις τελεφτέες-τυς

δινάμις κ᾿ έβαλαν για ςκοπό-τυς να κςαναφέρυν τι ζοι ςτα παλιά-τις κανάλια: να ςιντρίπςυν, διλαδι, τι ςοβιετικι εκςυςία, ν᾿ αφανίςυν τυς μπολςεβίκυς κε να εκδικιθυν ανελέιτα τυς εργάτες κε τυς αγρότες.

Ετςι για κάμποςα χρόνια ι εργάτες κε ι εργαζόμενι αγρότες αγονίζονταν τον αγόνα ζοις κε τυ θανάτυ ενάντια ςτυς καπιταλιςτες.

Τα δίςκολα τύτα χρόνια τυ εμφίλιυ πολέμυ ο ςίντροφος Στάλιν τα πέραςε ςτο μέτοπο. Βριςκόταν πάντα εκι, όπυ ι θέςι τυ Κόκινυ ςτρατυ ίταν δίςκολι. Σιχνα ο ςίντροφος Στάλιν με το δινατο κε γοργο μιαλό-τυ έβριςκε διέκςοδο απ᾿ τις διςκολίες. Αφτος επεκςεργαζόταν τα πλάνα για τιν κατατρόποςι τον εχτρικον ςτρατιον. Αφτος εκςιγύςε ςτυς κόκινυς κομαντίρυς τα ςχέδια τον πολεμικον επιχιρίςεον.

Ι παρυςία-τυ προκςενύςε πάντα μεγάλι εντίποςι ςτυς κόκινυς πολεμιςτες. Αφτος άναβε μέςα ςτις καρδιές-τυς το μίςος ενάντια ςτον εχτρο κε τιν πίςτι ςτι νίκι.

Ιςτερα απ᾿ αφτο ι πολεμιςτες πίγεναν ςτι μάχι κε νικύςαν.

Πέθανε ο Λένιν. Πάνο ςτο μνίμα τυ λατρεμένυ αρχιγυ όλον τον εργαζόμενον ο ςίντροφος Στάλιν κε μαζί-τυ όλο το κομυνιςτικο κόμα έδοκαν τον όρκο: Να μι λιπιθυν τις δινάμις-τυς κε να φέρυν τιμιμένα ςε πέρας το μεγάλο-τυ έργο.

Ο μεγάλος Στάλιν επιδέκςια κε γερα καθοδιγι όλον τον αγόνα τυ κόματος κε τις εργατικις τάκςις, για τιν ανικοδόμιςι τυ ςοςιαλιζμυ, μπένοντας ακύραστα, ακατάπαφτα ς᾿ όλες-τυ τις λεπτομέριες.

Κάτο απ᾿ τις ιποδίκςις τυ ςιντρόφυ Στάλιν κε τιν

καθοδίγισί-τυ χτίστικαν χιλιάδες κενύργια εργοστάσια κε φάμπρικες, χτίζοντε κενύργιες πολιτίες κε τα εργοστάσια βγάζυν χιλιάδες αεροπλάνα, μιχανες, τράχτορα, αφτοκίνιτα.

Κάτο απ' τιν καθοδίγισι τυ αγαπιμένυ-τυς ι αγρότες, πυ προτίτερα δύλεβαν ατομικα, ενόθικαν σε κολχόζια για τιν κολεχτιβιστικι δυλια. Στυς κολχοζόκαμπυς δυλέβυν κενύργιες μιχανες. Ι κολχόζνικι, όπος κε ι εργάτες, οργανόνυν μαχιτικες μπριγάντες, ι κολεχτιβιστικι δυλια για το κινο όφελος βρίσκετε στον κορομό-τις.

Ι εργαζόμενι απ' όλες τις εθνικότιτες τις Ενοσίσμας έχυν τα ίδια δικεόματα, βοιθυν ο ένας τον άλονε κε προσπαθυν να οργανόσυν το γλιγορότερο τι ζοί-τυς σίμφονα με τον κενύργιο τρόπο.

Μέρα με τιν ιμέρα ι εργαζόμενι γίνωντε πιο έφπορι, ι ζοί-τυς κε ι κατάστασι ολόκλιρις τις χόρας καλιτερέβι. Ακόμα κε στα πιο απομακριζμένα μέρι έφτασε ο ιλεχτριζμος, ο κινιματόγραφος, το ράντιο. Ι χόρα πάι να γίνι ι πιο γραματιζύμενι χόρα τυ κόζμυ.

Κάτο απο τιν καθοδίγισι τυ σίντροφυ Στάλιν ανίχτικαν πολα σκολια κι άλα εκπεδεφτικα ιδρίματα.

Στα σκολια φιτύνε πια σίμερα όλα τα πεδια τις χόρας-μας.

Κάτο απο τιν καθοδίγισι τυ σίντροφυ Στάλιν ι πιο πισοδρομιμένες κε καταπιεζομένες στον κερο τυ τσάρυ εθνότιτες στι χόρα τον Σοβιετ απόχτισαν σκολια, εφιμερίδες κε βιβλία στι δικί-τυς γλόσα. Ολι ι εργάτες κε ι κολχόζνικι τις χόρας-μας αγαπυν θερμα το μεγάλο αρχιγο. Τόνε λένε δικό-τυς, αγαπιμένο-τυς Στάλιν.

Το όνομα τυ Στάλιν ίνε μισιτο κε τρομερο στυς εχτρύς-μας. Μα γι' αφτο ίσα-ίσα ίνε τόσο μεγάλι ι αγάπι, πυ τυ έχυν ι εργαζόμενι όλυ τυ κόζμυ.

Ο Οχτόβρις ςινεχίζετε.

Ιταν στον κερο τις Οχτοβριανις Επανάςτασις. Διο κραςνογβαρντέι στέκυνταν ςκοπι στιν πόρτα ενος μεγάλυ ςπιτιυ με άςπρες κολόνες.

Οταν μαθέφτικε, πος το παλάτι τυ τςάρυ πάρθικε κε πος ι εκςυςία πέραςε στα χέρια τον ςοβιετ, ο ένας κραςνογβαρντέος ίπε στον άλονε:

— Ετςι λιπον, τελιόςαμε τιν επανάςταςι!

— Στάςυ, αδερφε, μι βιάζεςε! ίπε ο δέφτερος, ι επανάςταςι ακόμα δεν ετελίοςε. Θα ιδις πος έχυμε να πολεμίςυμε ακόμα...

Κε ίχε δίκιο. Σε λίγο άρχιςε ο εμφίλιος πόλεμος. Κε ίςτερα ακολύθιςε ι καταςτροφι.

Κάμποςα χρόνια αργότερα ανταμοθίκανε πάλι ι διότυς. Δύλεβαν τόρα ς᾽ ένα εργοςτάςιο. Επιδιόρθοναν κε καθάριζαν τυς αργαλιυς, πυ ίχαν ςκυριάςι στον κερο τυ εμφίλιυ πολέμυ.

Αφτι τι φορα ο δέφτερος ίπε στον πρότο:

— Να, τόρα πια τελίοςε ι επανάςταςι.

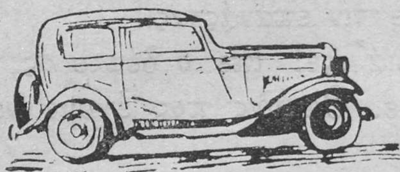
— Οχι, ίπε ο πρότος, θα επαναλάβο τόρα τα δικά-ςυ τα λόγια: ι επανάςταςι ςινεχίζετε... Πρέπι αφτυς όλυς τυς αργαλιυς να τυς αντικαταςτίςυμε με κενύργιυς, καλίτερυς. Πρέπι ι χόρα-μας απο καθιςτεριμένι να γίνι ι πιο προχοριμένι ς᾽ όλον τον κόζμο, γιατι αλιως ι εχτρίμας θα μας πνίκςυν. Ι επανάςταςι ςινεχίζετε...

Χτίζυμε.

Ι χόρα-μας απέραντι, μεγάλι,
μα κ᾽ ι δυλιές-μας πιο πολες.
Φάμπρικες χτίζυμε, καμινεφτίρια
κε για τα τρένα-μας γραμες.

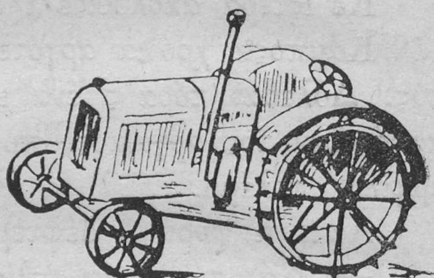
Τυς κολχοζόκαμπυς χιλιάδες
τράχτορα σχίζυν κε περναν.
Στο χτίςιμό-μας ο Οχτόβρις
θεμέλια έβαλε γερα.

Τα εργοςτάςια κε ι φάμπρικές-μας.

Κάθε έκςι λεφτα το εργοςτάςιο στο Γόρκι βγάζι κε κενύργιο αφτοκίνιτο.

Κάθε έκςι λεφτα στο Σταλινγραντ ίνε έτιμο κ' ένα τράχτορο.

Δε θα προφτάςις να μετρίςις ος τα δέκα κε νά-ςυ έτιμο ένα ζεβγάρι γαλότςες·

στο εργοςτάςιο πυ φτιάνυν παπύτςια ένα ζεβγάρι παπύτςια,

ς' άλο πάλι εργοςτάςιο, μια τςαγιέρα.

Στα παλια τα χρόνια μονάχα ςτα παραμίθια γίνονταν τα πράματα έτςι γλίγορα. Σίμερα όμος αφτο δεν ίνε παραμίθι, ίνε πραγματικότιτα.

Σίμερα κε άβριο.

Κιτάζις ςίμερα, βυνα άγρια. Κιτάζις άβριο, εργοςτάςιο ςοβιετικο.

Κιτάζις ςίμερα, ςτέπες γιμνες. Κιτάζις άβριο, απέραντο ςοβχόζι.

Κίταζες άλοτε απ'το αεροπλάνο: κάμπος απέραντος ςαν κυβέρτα απο πολίχρομα κομάτια: τετραγονάκια, τριγονάκια, λυρίδες. Σε κάθε κοματάκι κε νικοκίρις.

Κιτάζις ςίμερα, ο κάμπος πλατια ςκεπαζμένος με πράςινα χαλια. Τα τράχτορα ίςιοςαν τον κάμπο, όργοςαν τα ςίνορα, κε τα κςεχοριςτα κοματάκια τον χοραφιον τα ένοςαν ςε απέραντο κολχοζόκαμπο.

Εκι πυ άλοτες έτρεχε το ποτάμι, τόρα ιπςόνετε ιλεχτρικος ςταθμος.

Εκι πυ άλοτες ίταν έριμο, ςίμερα αςπρίζυνε ι κάμπι τυ μπαμπακιυ.

Οπυ άλοτες ιπίρχαν απέραντα δάςι, δάςι απάτιτα, ςίμερα απο κι περνάι περίφανι ι ςιδεροδρομικι γραμι, πυ φέρνι ςτο εργοςτάςιο, ςτο γιγάντιο πριονιςτίρι.

Κε παντυ εργάτες, παντυ μιχανες κε καμινάδες, παντυ το βυιτο τις δυλιας, παντυ κίνιςι κε χτίςιμο δίχος τέλος.

Φρυρόντας.

«Υτε μια πιθαμι κσένις γις δε θέλυμε. Μα κε απο τι δικί-μας γι ύτε ένα βερςόκι δικί-μας γι δε θα δόςυμε ςε κανένανε», ίπε ο ςίντροφος Στάλιν.

— Δε θα δόςυμε, απάντιςαν ι εργάτες.

— Δε θα δόςυμε, απάντιςαν ι κολχόζνικι.

— Δε θα δόςυμε, απάντιςαν όλι ι εργαζόμενι.

Δινατος ο Κόκινος ςτρατός-μας. Ο Κόκινος ςτρατος φιλάι τι **χόρα τον Σοβιετ**.

Γράμα κραςνοαρμέυ.

Γιά-ςας κε χαρά-ςας αγαπιμένι-μυ πατέρα κε μάνα! Απ'τον Κόκινο ςτρατο ςας ςτέλνο το μαχιτικό-μυ χερετιζμο.

Αφτι τι ςτιγμι διάβαςα το γράμα-ςας. Τυ κάκυ λιπάςτε, πυ ιπερετο ςτον Κόκινο ςτρατο. Με κάλεςαν να ιπεραςπίςο με το όπλο ςτο χέρι τι Σοβιετικί-μας Ενοςι. Κε ίμε πολι περίφανος γι'αφτο. Καμαρόνο πυ ακςιόθικα να γίνο πολεμιςτις τυ εργατο-αγροτικυ Κόκινυ ςτρατυ.

Ροτάτε πος ζύμε;

Σικονόμαςτε ςτις έκςι το προι. Μας κςιπνάι ι ςάλπινκα. Νιβόμαςτε κε αρχίζυμε διάφορες αςκίςις, για να διναμόςυμε το κορμί-μας. Κολατςίζυμε κε τρόμε το μεςιμεριανό-μας ςτιν τραπεζαρία. Καθένας έχι δικό-τυ κςεχοριςτο ςερβίτςιο. Τροφι έχυμε τρις φορες τιν ιμέρα. Κε ι τροφί-μας ίνε πάντα καλι.

Ντινόμαςτε κε ποδενόμαςτε καλα. Στυς ςτρατόνες έχυμε μεγάλι καθαριότιτα. Γιμναζόμαςτε οχτο όρες τιν ιμέρα.

Γνοριζόμαστε με το ντυφέκι, το πολιβόλο, τις αντιασφικσιογόνες μάσκες.

Εδο στον Κόκινο στρατό-μος μαθένυμε γράματα, κάνυμε διαλέκσις, ομιλίες. Διαβάζυμε εφιμερίδες.

Τον ελέφτερο κερό-μας τον περνύμε στι γονια τυ Λένιν. Εκι έχι ντάμα κε σκάκι κε άλα διάφορα πεχνίδια.

Σιχνα δίνυμε θεατρικες παραστάσις. Ο ίδιος ο κομαντίρος-μας πέρνι μέρος σ'αφτες. Στιν ιπιρεσία κε στα μαθίματα ίνε ο αρχιγός-μας· ιπακύομε σ'αφτον χορις αντίρισι. Μα στον ελέφτερο απ'τα μαθίματα κερο ίνε ο καλίτερος σίντροφος κε φίλος-μας.

Δικός-σας Γιάνις Πετρας.

Ι ετιμότιτα τυ Κόκινυ αεροπόρυ.

Αφτο πυ θα σας ανιστορίσο έγινε στον κερο τυ πολέμυ με τυς άσπρυς.

Απ'το επιτελίο πάρθικε διαταγι:

— Να πετάκσετε σε μέρος ακίντινο!

Κσέσπασε τρομερι μπόρα. Βροχι, χαλαζμος κόζμυ. Κε το ιπικο τυ οχτρυ ίταν πολι κοντα. Ι αεροπόρι αποφάσισαν να πετάκσυν. Ιστερα απο διο όρες πέταμα, με όλι τιν τρομερι μπόρα κε τι δαρτι βροχι, κατόρθοσαν ι αεροπόρι να φτάσυν στο προζδιοριζμένο μέρος.

Μονάχα ο αεροπόρος Γύρτιν καθιστέρισε μιαν όρα.

Ο Γύρτιν έχασε το δρόμο κε κατέβικε στα νότα τον άσπρον.

Ι καζάκι το ίδαν το αεροπλάνο. Ετρεκσαν καμια δεκαρια απ'αφτυς κε περικίκλοσαν τον αεροπόρο. Δεν πρόσεκσαν όμος τα κόκινα άστρα στις φτερύγες τυ αε-

ροπλάνυ κε πίραν το δικό-μας αεροπόρο για ενκλέζο. Ι φορεσιά τυ Γύρτιν ίταν κιόλας ενκλέζικι. Ρύςικα δε μιλύςε καλα, γιατι ίταν λετονος. Ετςι ι καζάκι τόνε πίραν για ενκλέζο. Τυ διιγίθικαν λιπον, πος κάπυ εκι κοντα στο ςταθμο ϐρίςκετε το επιτέλιο τον καζάκον.

Ος το ςταθμο ίταν κάπυ τρία χιλιόμετρα. Ο κόκινος αεροπόρος δεν τἄχαςε. Μονάχα παρακάλεςε τυς καζάκυς να τόνε ϐοιθίςυν να φέρι το αεροπλάνο-τυ ος το ςταθμο. Ετςι με τι ϐοίθιά-τυς έϐαλε ο κόκινος αεροπόρος το μοτορ ςε κίνιςι κι άρχιςε ν'ανεϐένι πςιλα. Σίνκερα απ'το μέρος τυ ςταθμυ φάνικε ένα μεγάλο απόςπαζμα ιπικυ άςπρον με τυς ακςιοματικύς-τυ. Ο κόκινος αεροπόρος πετύςε τόρα ςαν πυλι πάνο απ'τα κεφάλια τυ οχτρυ.

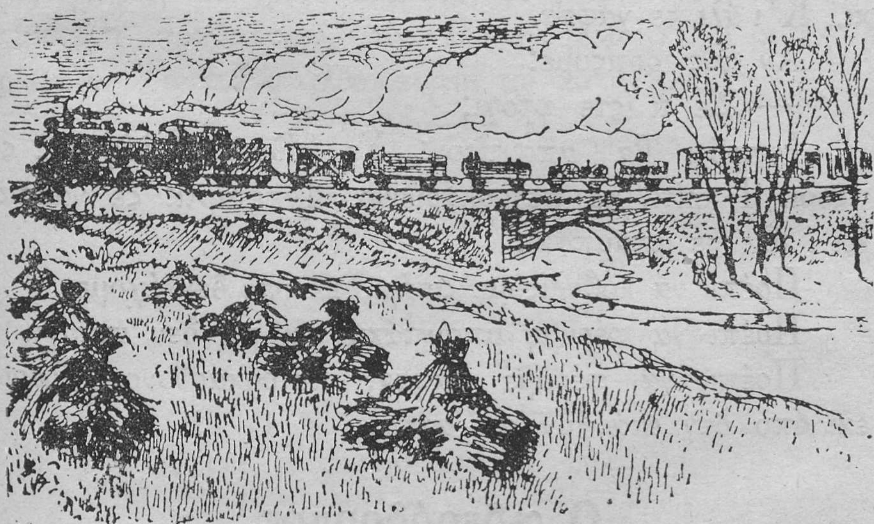
Ιςτερα απο μιςι όρα ϐριςκότανε κιόλας ανάμεςα στυς δικύς-τυ.

Κςένος κε δικός-μας.

Στρατιότις δικός-μας κε κςένος
ανταμόςαν στι μάχι κ'ι διο.
Το ντυφέκι ο κςένος ςικόνι
για να ρίκςι νεκρο τον εχθρο.
— Κίτα τόρα, τυ λέι, θα ςυ δίκςο
Πος πολεμάο εγο, τόρα θα ιδις.
— Κάτο το όπλο, ςίντροφε, πέτα

εχτρι δεν ίμαστε, μάθε-το, εμις.
Δεν ανταμόνις εχτρο δο πέρα,
μα βρίςκις ςίντροφο, φίλο, δικο.
Οπος τ' αδέρφια-ςυ ίμε εργάτις,
ςαν τον πατέρα-ςυ ίμε κ' εγο.
Κράτα τα βόλια-ςυ, θα χριςιμέπςυν,
μ' αφτα να πέςυν πρέπι νεκρι,
αφτι, πυ ςτέλυν για το πυνκί-τυς
να ςκοτοθύμε, εμις αδερφι.
Το χέρι δόςε κ' έλα μαζί-μυ
να τυς ςαρόςυμε κ' ι διο μαζι.
Κε το πεδί-ςυ, ςαν το δικό-μυ
λέφτερα πάνο ςτι γι να ζι.

Ι χόρα-μας.

Ιπάρχι ςτον κόζμο μια μεγάλι χόρα. Ινε ι πιο μεγάλι τις γις. Ι χόρα αφτι ίνε ι ΕΣΣΔ.

Για να πας πεζος, απ' τι μιαν ακρι τις χόρας τύ-

τις ος τιν άλινε, χριάζυντε τέςερα ολόκλιρα χρόνια.

Αν ροτίςυμε με το ράντιο τιν ίδια ςτιγμι όλυς μαζι τυς κάτικυς τις χόρας τύτις:

— Πιά όρα τις ιμέρας έχετε;

Ι πρότι θ' απαντίςυν: προι. Ι δέφτερι: μεςιμέρι. Ι τρίτι: βράδι: Ι τέταρτι: έχυμε κιόλας νίχτα.

Αν τυς ροτίςυμε όλυς μαζι με το ράντιο:

— Πιά εποχι τυ χρόνυ έχετε;

Αφτι θα απαντίςυν άνιξι. Ι άλι χιμόνα.

Αν ροτίςυμε τυς κάτικυς τις χόρας τύτις:

— Σε τί ίςτε πλύςιι;

Ι πρότι θα απαντίςυν: ςε ςίδερο. Ι δέφτερι: ςε ςιτάρι. Ι τρίτι: ςε πετροκάρβυνο. Ι τέταρτι: ςε μπαμπάκι. Κ' ι άλι ςε νάφτα.

Αν τυς ροτίςυμε:

— Σε τί ίςτε φτοχι;

Ι πρότι θα απαντίςυν: Σε ςίδερο. Ι δέφτερι: ςε πςομι. Ι τρίτι: ςε πετροκάρβυνο. Ι τέταρτι: ςε νάφτα. Κι ι άλι ςε μπαμπάκι.

Πρέπι να κυβαλίςυμε ςιτάρι, εκι πυ δεν έχυμε.

Πρέπι να φέρυμε μπαμπάκι, εκι πυ δεν ιπάρχι.

Πρέπι να φέρυμε νάφτα, πετροκάρβυνο, ςίδερο, εκι όπυ δεν ιπάρχυν απ' αφτα.

Ο ςιδερόδρομος.

Τρίπιςε βυνα ο άνθροπος, ίςιοςε κιλάδες, έχτιςε γέφιρες. Εφτιαςε ίςιο, ολόιςιο δρόμο, ςάμπος νἄςτροςε πανι.

Πάνο ςτο πανι αφτο έβαλε ατςαλένιες ράγιες. Κε ςτις ράγιες πάνο ςιδερένια μιχανι με καπνοδόχο, καζάνι κε πέτςκο.

Ρίχνυν στο πέτσκο κσίλα ί πετροκάρβυνο κε στο καζάνι βάζυν νερο.

Κε ι μιχανι τρέχι δίχος άλογα κ'έτσι γλίγορα, πυ κανένα άλογο δε μπορι να παραβγι μαζί-τις στο τρέκσιμο.

Κάνι ος πενίντα χιλιόμετρα τιν όρα.

Τρέχι ι μιχανι, τραβόντας πίσο-τις τα βαγόνια. Αλα γεμάτα επιβάτες, κε άλα καταφορτομένα με πραμάτιες.

Ο πιονιέρος Αμπροσίμοφ.

Πιγένοντας απ' το χοριό-τυ στο σκολιο ίδε ο πιονιέρος Αμπροσίμοφ σπαζμένι μια ράγια τις σιδεροδρομικις γραμις. Το τρένο πλισίαζε. Εβγαλε τότε ο Αμπροσίμοφ τι γραβάτα-τυ, τιν έδεσε σ' ένα κσίλο κ' έκανε σινιάλο. Το τρένο γλίτοσε απ' τιν καταστροφι.

Δίπλα στις ράγιες τις σιδερένιες,
όπυ χορίζαν ένα χοριο,
ο Αμπροσίμοφ ο πιονιέρος
προι τραβύσε για το σκολιο.
Μες' απ' το δάσος αντίκρι, νά-το,
το εκσπρες έρχετε τρέχι μ'ορμι,
σφιρίζι, τύφες καπνο πετάι,
σφιρα, ατσάλινο σάμπος πυλι.
Σ' αφτο αντίκρι στέκετε κσάφνυ
ο πιονιέρος-μας κε τί να δι!
κοματιαζμένο, νά το ατσάλι
τις ράγιας χάμυ κίτετ' εκι!
Ολεθρος βέβεος.
Εδο σιφορα.
Βάρδια πιονιέρικι

μπρος στι δυλια!
Κερο δε χάνι ο πιονιέρος
λίνι αμέσος κε στι στιγμι,
τον κόκινό-τυ το λεμοδέτι
σιμέα κάνι κε προχορι.
Στι μέσι στέκετε εκι τυ δρόμυ
κε τι σιμέα πσιλα κρατα.
Τυ κίντινυ δίχνι ς' αφτυς σινιάλο
κε προλαβένι τι σιφορα.
Το εκσπρες, αλισόδετο
λες, σταματα,
στι ράγια πυ έσπασε
στέκι μπροστα.
Εφτις αντιλάλισαν
χτίπι, σφιριες·
τι γραμι διορθόσανε,
δρόμο το εκσπρες.

Το σινιάλο.

Ο Σίμος, ο φίλακας τις σιδεροδρομικις γραμις, ερχόταν κίνι τι στιγμι απ' το δάσος. Ο ίλιος κόντεβε να βασιλέπσι. Γίρο ισιχία μεγάλι.

Λίγο ακόμα κε θἄφτανε στι γραμι, όταν άκυσε κάπυ εκι κοντα έναν κρότο, σα να χτιπύσαν σίδερο. Ο Σίμος γλιγόρεπσε το βίμα-τυ. «Τι νἄνε άραγε», σκέφτικε.

Σε λίγο βρισκόταν κιόλας μπροστα στι σιδεροδρομικι γραμι. Κάνι έτσι κε τί να ίδι: ένας άνθροπος καθόταν ανακύρκυδα κε κάτι έκαμε. Τόνε ζιγόνι περπατόντας στα νίχια. «Σίγυρα κάπιος θα κλέβι τις βίδες», ίπε απο μέσα-τυ. Σε λίγο όμος τόνε βλέπι να σικόνετε μ' ένα λοστο στο χέρι.

Ο άνθροπος δεν τον ίχε πάρι μιρυδια το Σίμο. Ετςι βάζι το λοςτο κάτο απο τι ράγια κε τίνε λιγα. Τυ Σίμυ τυ ςκοτίνιαςαν τα μάτια. Θέλιςε να φονάκςι, μα τυ ίταν αδίνατο να βγάζι φονι. Ορμα τότε καταπάνο-τυ. Ο άνθροπος όμος με το λοςτο κε μια κλιδαρια ςτο χέρι τὄβαλε ςτα πόδια κε κυτρυβάλιςε απ' τιν άλι πάντα τις γραμις.

Σε λίγο νά κ' έρχετε απο μακρια το επιβατικο τρένο. Ινε ανάνκι να το ςταματίςι. Μα πός! Σιμέα δεν κρατι ςτο χέρι. Να διορθόςι πάλι τι ράγια, έτςι δίχος εργαλία, αδίνατο! Τρέχι για το ςπιτάκι-τυ. Ακςαφνα όμος ακύι τι ςιρίνα τις φάμπρικας. Εκςι ι όρα. Κε το τρένο θα περάςι ςτις έκςι κε διο λεφτα! Τρέχι με το μιαλο ςκοτιζμένο. Τι θ' απογίνι άραγε! Φτάνι ςτο μέρος πυ ίταν ι λιγιζμένι ράγια. Εκι κοντα βλέπι ςκορπιζμένες βέργες. Σκίβι κι αρπα μια βέργα. Αφυνκράζετε: ςφίριγμα μακρινο... κςαναφυνκράζετε: ι ράγιες άρχιςαν να τρέμυν ριθμικα. Να τρέκςι, δεν τυ μένι πια δίναμι. Σταμάτιςε κάπυ διακόςια μέτρα μακρια απ' το φοβερο μέρος. Μα νά, ςαν κάπιο φος να τυ φότιςε το ςκοτιζμένο μιαλό-τυ.

Βγάζι μάνι-μάνι το καπέλο-τυ, πέρνι απο μέσα το μαντίλι-τυ, τραβα απ' τιν πάντα τυ πυδίματός-τυ το μαχέρι κε το μπίγι ςτο αριςτερό-τυ μπράτςο, λίγο πάνο απ' τον άνκονα. Το έμα πίδικςε εφτις μπόλικο κε ζεςτο. Με το έμα τύτο μύςκεψε το μαντίλι-τυ, το τίνακςε ίςτερα για ν' ανίκςι, το έδεςε ςτι βέργα πυ κρατύςε κε ςίκοςε πςιλα τιν «κόκινι ςιμέα».

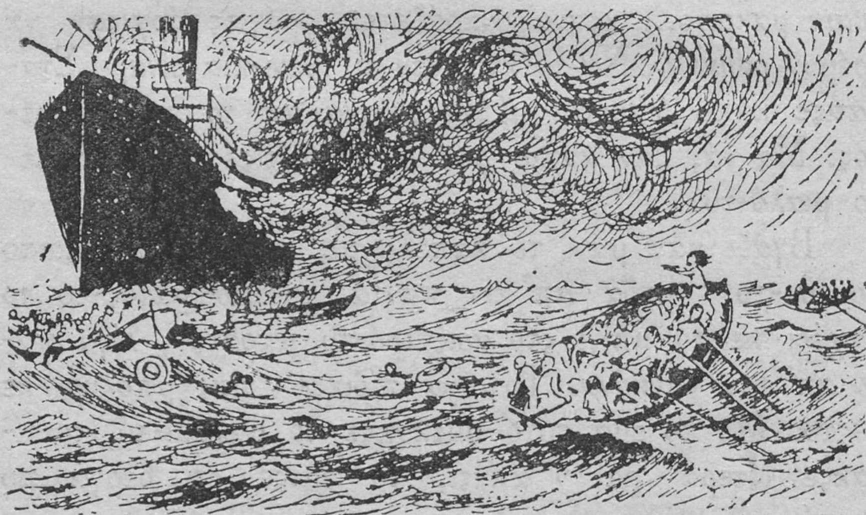
Στέκετε τόρα ανάμεςα ςτις ράγιες κε κυνάι τι ςιμέα. Κε νά, το τρένο πυ φάνικε. Το έμα όμος τρέχι κε όλο τρέχι. Ο Σίμος φέρνι το πλιγομένο χέρι-τυ

στο στίθος. Προσπαθι να κλίσι τιν πλιγ'. Τυ κάκυ όμος. Το έμα εκσακολυθι να τρέχι ποτάμι. Ο Σίμος με πόνο πσιχις σκέφτετε: «Δε θα βαστάκσο, θα μυ πέσι απ' το χέρι ι σιμέα». Κι αλίθια τα μάτια-τυ σκοτίνιασαν κ' ι σιμέα έπεσε. Ο μιχανοδιγος όμος πρόφτασε κε τον ίδε.

Το τρένο σταμάτισε. Ι επιβάτες πίδικσαν απο τα βαγόνια κε τρέχυν προς το μέρος, πυ ίταν πεζμένος ο Σίμος. Κιτόταν χάμο κσαπλομένος κε δίπλα-τυ το ματομένο μαντίλι δεμένο στι βέργα.

Ο τιμονιέρις.

Το βαπόρι γιρνα απο μεγάλο ταξίδι. Ινε γεμάτο επιβάτες. Σε λίγο θα πλεβρίσι κιόλας στιν αποβάθρα. Τι στιγμι αφτι βγένι ο πλίαρχος βιαστικος απ' τιν καμπίνα-τυ, καλι κοντά-τυ ένα νάφτι κε τυ λέι:

Απ' τ' αμπάρι έρχετε καπνος. Τρέχα κε δες, τί σιμβένι! Ετρεκσε ο νάφτις κε σε λίγο γιρνόντας αναφέρνι στον πλίαρχο:

— Πιρκαγια!

Δεν τιν πίραν ίδιςι νορίτερα κ' έτςι ολόκλιρο τ' αμπάρι κεότανε. Ι τρομερι ίδιςι διαδόθικε στο λεφτο ανάμεςα στυς επιβάτες.

Στο μετακςι ςικόθικε άνεμος κ' ι πιρκαγια δινάμοςε. Απ' τις καμπίνες μετάφεραν τα πεδια κε τις γινέκες σε άλο μέρος, πιο ασφαλιζμένο. Ο κίντινος ολοένα κε μεγάλονε. Το βαπόρι τραβύςε ολοταχος για τιν παραλία. Ο τιμονιέρις, πάνο στι γέφιρα, κρατύςε όπος κε πριν το τιμόνι, οδιγόντας το βαπόρι προς τιν αποβάθρα. Ι φοτια ίχε φυντόςι περιςότερο κάτο απο τι γέφιρα, απ' το μέρος διλαδι πυ στεκόταν ο τιμονιέρις. Απο στιγμι σε στιγμι περίμεναν, πος ι φοτια θ' ανκάλιαζε το μέρος αφτο, πυ στεκόταν ο τιμονιέρις.

Ι πιρκαγια όλο κε δινάμονε, όλο κε πιο πνιχτικι γινόταν ι κάπςα. Ι νάφτες ετίμαζαν τα ςοςίβια για τις γινέκες. Ι άντρες έβγαζαν τα ρύχα-τυς κ' ετιμάζονταν να ριχτυν στι θάλαςα... Το βαπόρι όλο κε πλιςιάζι τιν παραλία. Κι απο εκι έρχυντε σε βοίθια τυ βαποριυ βάρκες.

— Τιμονιέρι! φόνακςε ο πλίαρχος.

— Στις διαταγές-ςας, καπετάνιο, — απάντιςε κρατόντας πάντα γερα το τιμόνι.

— Μπορις να μίνις στι θέςι-ςυ πέντε λεφτα ακόμα;

— Θα προςπαθίςο! — απαντα.

Κε ι φοτια όλο κε πλιςιάζι, όλο κε φυντόνι. Πίςο απ'το μάβρο καπνο ο τιμονιέρις ακύι τα λόγια τυ πλιάρχυ:

— Ι γινέκες κε τα πεδια, μπρος, στις βάρκες! Ι άλι ριχτίτε στι θάλαςα.

«Σοθίκανε», σκέφτικε ο τιμονιέρις κε ρίχνετε κι αφτος στι θάλαςα.

Πός πετυν.

Σα στρόβιλος ανεβένυν ι αεροπόρι απ᾽ τι γι τυ πςίλυς πάνο ςε μετάλινα πυλια. Κάτο φένυντε πολιτίες, χορια, κάμπι, λόφι, αςιμένια ποταμάκια. Μα πός έμαθαν να πετυν; Εδο κε 300 χρόνια ένας χορικος έκανε μια εφέβριςι: διο φτερα. Με τα φτερα αφτα δοκίμαςε να κατεβι πετόντας απο ένα πςιλο μέρος. Ι ςιντοπίτες-τυ, πυ τον πίραν για τρελο, τον ερίμακςαν ςτο κςίλο κε τΰςπαςαν τα φτερα.

Στιν πόλι Ριαζαν ένας άλος εφεβρέτις, ο Φύρβιν, κατάφερε να ςικοθι ςτον αέρα. Εφτιαςε μια μεγάλι ςφέρα κε τίνε γέμιςε καπνο. Στι ςφέρα τύτι προςάρμοςε μια θιλια, κάθιςε μέςα κι ανέβικε πςιλότερα κι απ᾽ τις ςιμίδες. Ο αγέρας παράςιρε τι ςφέρα κε τιν έρικςε πάνο ςτο καμπαναριο. Ο Φύρβιν αρπάχτικε απ᾽ το ςκινι τις καμπάνας κ᾽ έτςι γλίτοςε απ᾽ το θάνατο. Ι παπάδες διάδοςαν πος το χορικο τον ςίκοςε ςτον αέρα ο «όκςο απ᾽ εδο», γι᾽ αφτο θἄπρεπε ί να και ί να θαφτι ζοντανος. Ο Φύρβιν μόλις τα κατάφερε να γλιτόςι τι θανατίκι πινι.

Ι απλι άνθροπι δε μπορύςαν τότε να καταλάβυν, πιά ίταν ι δίναμι, πυ ςίκοςε τι ςφέρα ςτον αέρα. Μια τέτια ςφέρα ο αερονάφτις δε μπορύςε να τιν οδιγίςι όπυ ίθελε.

Εμαθαν ι άνθροπι να πετυν, μα για πολιν κερο δεν κατόρθοναν να βρυν τον τρόπο, πυ μ᾽ αφτόνε θα μπορύςαν να κιβερνυν το πέταμα· να πετυν διλαδι όπυ θέλυν.

Κι αφτο όμος με τον κερο το κατόρθοςαν ι άνθροπι. Σίμερα φτιάνυντε αερόπλια-πιδαλιυχύμενα, όπος τα λεν, πυ τα κατεφθίνυν ι αεροπόρι κε τα οδιγυν όπυ θέλυν.

I άνθροπι έμαθαν να φτιάνυν κε αεροπλάνα. Το αεροπλάνο πετα με τι βοίθια τις προπέλας ί τυ έλικα, όπος τόνε λεν αλιος.

I προπέλα τυ αεροπλάνυ δυλέβι με τι βοίθια τυ κινιτίρα ί τυ μοτορ. Με το τιμόνι μπορι κανις να οδιγίςι το αεροπλάνο κε προς τα πάνο κε προς τα κάτο, μα κε προς όπια κατέφθινςι θέλι.

I εργάτες τυ αέρα.

I ςπορα.

Το αεροπλάνο πετα πάνο απο τον κάμπο κε κάτο απο το αεροπλάνο ςάμπος ν' απλόνετε καταχνια. Ινε ι ςπόρι, πυ ρίχνι το αεροπλάνο ςτι γι. Πετα απο τι μιαν άκρι ος τιν άλινε κε ςπέρνετε μια λυρίδα τυ κάμπυ. Γιρνα πετόντας πίςο προς τιν άλι άκρι, ςπέρνετε άλι μια.

Ενα τέτιο πέταμα δεν ίνε καθόλυ έφκολο. Πρέπι να πετα χαμιλα κε όλο ίςια. Αλιος μπορι ν' αφίςι λυρίδα άςπαρτι, ί να χτιπίςι το αεροπλάνο ςτι γι κε να ςπάςι. I αεροπόρι-μας όμος έχυν ςπυδάςι καλα τι δυλια τύτι. Πολα χοράφια-μας ςπέρνυντε ςίμερα με αεροπλάνο.

Ο αγόνας ενάντια ςτα βλαφτικα έντομα.

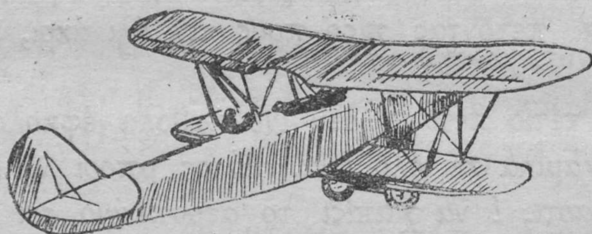
Στυς απλιςίαςτυς, ςτυς πικνοφιτεμένυς απο καλάμια βάλτυς ζύνε τα κυκύλια τις ακρίδας. Σα θα βγι απ' αφτα ι ακρίδα κε μεγαλόςι, θα ςικοθι ςα μάβρο ςίνεφο κε θα πετάκςι ςτυς κάμπυς. Οπυ κι αν καθίςι, θα φέρι μεγάλι καταςτροφι, γιατι κατατρόι ος τι ρίζα κάθε πραςινάδα, κάθε ςπαρτο. Νά όμος πυ έρχετε ςε βοίθια

το αεροπλάνο. Πετα πάνο απ' τα βαλτοτόπια αφτα κε ρίχνι ςα βροχι ένα φαρμακερο ιγρο. Ετςι κςολοθρέβετε ι ακρίδα.

Ανιχνέβυν τυς πάγυς.

Απέραντος ο Βόριος Παγομένος Οκεανος βρέχι τι χόρα-μας απ' το βορα.

Ος τόρα ο οκεανος αφτος ίταν νεκρος: τα καράβια δεν ετολμύςαν να τακςιδέπςυν ανάμεςα απ' τυς πάγυς κε μονάχα ι θαλαςινι ελέφαντες, ι φόκες κε ι άςπρες αρκύδες πλανιόνταν πάνο ςτυς πάγυς-τυ.

Σίμερα όμος ο παγομένος αφτος οκεανος έγινε δρόμος-μας: κάθε καλοκέρι ολόκλιρο καραβάνι απο βαπόρια περνα απ' τ' ακρογιάλια-τυ. Πιός ίνε κίνος πυ βοίθιςε να δαμαςτυν ι πάγι; Το αεροπλάνο. Πετα μπρος απ' το βαπόρι κε ανιχνέβι το δρόμο ανάμεςα απ' τυς πάγυς. Κι αν κανένα καράβι τίχι να πάθι καμια ςιφορα, το αεροπλάνο ίνε κίνο, πυ θα τυ δόςι την πρότι βοίθια.

Το αεροπλάνο.

Με τ' ατςαλένια-τυ φτερα
όλο πςιλα, πςιλα, πςιλα
το ατςαλένιο-μας πυλι
ςτα ςίνεφα πετα.
Πςιλα, πςιλα, όλο πςιλα
το ατςαλένιο το πυλι πετα.
Τιν αςτραπι κε τι δροχι
πετα για νά̈χι τέρια
κε ςιντροφια τ' αςτέρια.

Ενιγμα.

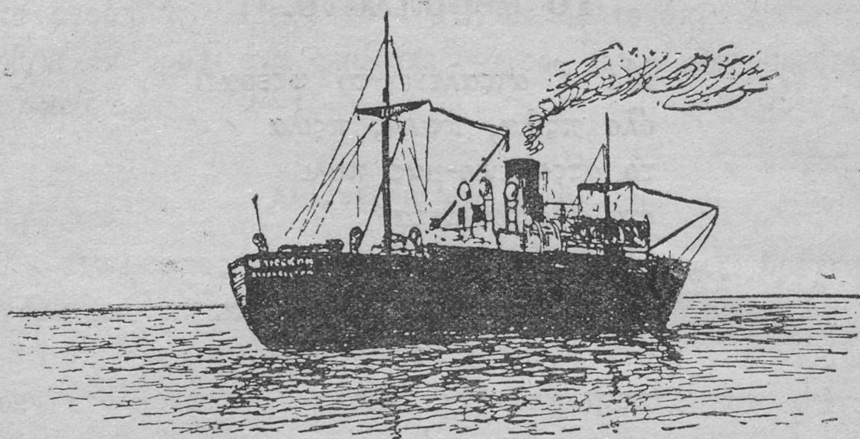
Τρίζι, τριζόνι δεν ίνε.
Πετα, πυλι δεν ίνε.
Κυβαλα ςτι ράχι-τυ, άλογο δεν ίνε.
Τι ίνε;

Ι ίροες τυ «Τςελιύςκιν».

Το δαπόρι «Τςελιύςκιν» ςτάλθικε ςε μακρινι κε δίςκολι αποςτολι: να εκςερεδνίςι το Μεγάλο θαλαςινο δρόμο τυ Βορα. Αρχιγος τις αποςτολις ίταν ο Οτο Γιύλιεδιτς Σμιντ κε πλίαρχος τυ δαποριυ ο Βορόνιν.

Πλέι το «Τςελιύςκιν» κι όςο προχορι, τόςο κε περιςότερυς πάγυς ςιναντα ςτο δρόμο-τυ. Κι απο όρα ςε όρα ι πάγι γίνοντε πιο δαριι, πιο φοδερι. Χιμυν προς το δαπόρι απ' όλες τις μεριες. Ετςι όλο κε διςκολότερα μπορι κι ανίγι δρόμο ανάμεςα απ' τυς πάγυς.

Κε νά, ςτις 13 τυ Φλεδάρι άρχιςαν ι πάγι να κι-

νιέντε με τρομερο βυιτο. Προχορύσαν βαρια κατα το πλίο, χιμύσαν πάνο-τυ, σα νά̓θελαν να το καβαλικέπσυν.

Ετσι, για μια στιγμι, ακύστικε ένα τρομερο κράκ! κε στιν αριστερι πλεβρα τυ καραβιυ άνικσε μια μεγαλι σκιζματια. Απο κι όρμισαν μέσα στ᾽ αμπάρια τυ «Τσελιύσκιν» τα νερα κε τα θρίματα τυ πάγυ. Τότε ο πλίαρχος Βορόνιν έδοκε το παράνκελμα:

— Ολι πάνο στον πάγο!

Κυβαλυν ι τσελιυσκινίτες τα τρόφιμα, σέρνυν κε κσεφορτόνυν τις σκινες, τα παπλόματα—γύνες, κιλυν βαρέλια γεμάτα νάφτα.

Το βαπόρι ίστερ᾽ απο λίγο βύλιακσε. Κε ι άνθροπι μένυν μονάχι πάνο στον πάγο, ανάμεσα στα ατελίοτα χιόνια, το κρίο κε τις θίελες τυ Βόριυ Παγομένυ οκεανυ. Ανάμεσά-τυς ίνε κε γινέκες, μα κε πεδια πολι μικρα.

Οστόσο ι τσελιυσκινίτες δε χάνυν το ιθικό-τυς. Απ᾽ τιν ίδια στιγμι κε χορις να χάσυν καθόλυ κερο άρχισαν να φροντίζυν για τιν αποκατάστασί-τυς πάνο στον πάγο. Σε λίγο ίχαν κιόλας στιμένες τις σκινες καθος κε τον ασίρματο.

— Εμις στίναμε τις σκινες μακρια απ' τι σκιζμάδα, πυ κατάπιε το «Τσελιύσκιν» — διιγιέτε ο τσελιυσκινίτις Α. Μιρόνοφ — κε αποτραβύσαμε τα κσεφορτομένα πάνο στον πάγο τρόφιμα, ρυχικα, κάψσιμι ίλι. Ο αρχιγος τυ «Τσελιύσκιν», ς. Σμιντ, ιδοπιύσε με το ράντιο, πος το «Τσελιύσκιν» βύλιακσε.

Με μερικα σιντρίμια τυ καραβιυ κε με σανίδια φτιάσανε ι τσελιυσκινίτες παράπιγμα για τυς αδίνατυς. Ι άλι αποκαταστάθικαν στις σκινες.

Το κιριότερο ίταν να ετιμαστι μια πλατείτσα (αεροδρόμιο), όπυ θα μπορύσαν να προσγιοθυν τ' αεροπλάνα. Δύλεπσαν πολι για να το φτιάσυν. Ιστερα έστισαν έναν κσίλινο πίργο, για να μπορυν τ' αεροπλάνα ν' αναχαλίπσυν έφκολα τιν κατασκίνοσι. Στιν κορφι τυ πίργυ ίπσοσαν τι σοβιετικι σιμέα.

Στις 27 τυ Φλεβάρι έγιναν μεγάλες χαρες στιν κατασκίνοσι: ίρθε ραδιοτιλεγράφιμα απ' το ς. Στάλιν κε τα μέλι τις κιβέρνισις.

«Στυς τσελιυσκινίτες ίροες στέλνυμε θερμο μπολσεβίκικο χερετιζμο. Παρακολυθύμε με θαμαζμο τον αγόνα-σας ενάντια στα στιχία τις φίσις κε πέρνομε όλα τα μέτρα για νάχετε σίντομα βοίθια. Ι πεπίθισί-μας ίνε ότι θα φέρετε σε έσιο πέρας τι δοκσαζμένι-σας αποστολι κε ότι στιν ιστορία τυ αγόνα για τιν κατάχτισι τις Αρκτικις θα γράπσετε κενύργιες δοκσαζμένες σελίδες».

Ι ζοι πάνο στον πάγο ίταν δίσκολι. Σκοτάδι κε παγονια απ' τι μια μερια. Απ' τιν άλι το ρέμα όλο κε παράσερνε τον πάγο ανιχτα, προς τον οκεανο.

Ι ζοί-τυς, απο στιγμι σε στιγμι, κιντίνεβε, κι οστόσο δεν παρατύσαν τι δυλια. Δύλεβαν κε πάνο στι δυλια γελύσαν κε χοράτεβαν.

Τίποτε δεν τυς τρόμαζε. Πίςτεβαν ςταθερα, πος το κόμα κε ι ςοβιετικι εκςυςία θα τυς εβοιθύςε. Περίμεναν έφθιμι τι βοίθια κε δύλεβαν.

Οςτόςο τυς ίταν πολι δίςκολο να διατιρυν τιν πλατείτςα-τυς τιν προοριζμένι για τιν προςγίοςι τον αεροπλάνον. Μιά τίνε ςκέπαζαν ι χιονοθίελες, μιά ςκιζόταν ο πάγος μπροςτα ςτιν πλατείτςα κι άλοτες πάλι ςκιζόταν ι ίδια.

Καθαρίζανε κενύργιον τόπο, φτιάνανε κενύργιο αεροδρόμιο κε περίμεναν... Περίμεναν αεροπλάνα...

Τον ίδιο ακριβος κερο πετύςαν απο παντυ αεροπόρι ςε βοίθιά-τυς. Τυς εμπόδιζαν όμος ι θίελες, τυς εμπόδιζαν ι ομίχλες, τυς εμπόδιζαν τα χιόνια κε ι παγονιες. Οςτόςο ι αεροπόρι δεν ιποχορύςαν. Ανάμεςα απ᾽ τις θίελες, τυς χιονοςτρόβιλυς κε τιν αντάρα πετύςαν τα αεροπλάνα ςε βοίθια τον ναβαγον τυ «Τςελιύςκιν».

Στις 5 τυ Μάρτι ιδοπιύςχν απ᾽ το αεροδρόμιο, πος πάνο απ᾽ τιν καταςκίνοςι φάνικε αεροπλάνο. Ολι κςεκίνιςαν για το αεροδρόμιο.

Ακςαφνα αντίχιςε μιά φονι:

— Α-ε-ρ-ο-πλά-νο! Υρα!

— Αεροπλάνο! Μας ανακάλιπςαν, μας βρίκανε.

Πολι φιλιόνταν μετακςί-τυς. Αλι έκλεγαν...

— Μας ανακάλιπςαν.

Κε το αεροπλάνο βυίζοντας δινατα με τυς διό-τυ κινιτίρες πέραςε χαμιλα πάνο απ᾽ τιν καταςκίνοςι, έκανε ένα γίρο πάνο απ᾽ το αεροδρόμιο κε προςγιόθικε.

Με τιν εντολι τυ Σμιντ το αεροπλάνο πίρε πρότα τις γινέκες κε τα πεδια.

Ος τις 10 τυ Απρίλι ι αεροπόρι στάθικε αδίνατο να προςγιοθυν στιν καταςκίνοςι τον ναβαγον. Τυς εμπόδιζαν ι θίελες, ι ομίχλι κε ι παγονια.

Ολος ο κόζμος παρακολυθύςε με αγονία τιν προςπάθια τύτι τον αεροπλάνον. Ολι ι ςοβιετικι πολίτες ζύςαν τι ζοι τον αεροπόρον κε τον ναβαγον. Ι εφιμερίδες γίνονταν ανάρπαςτες. Ο κόζμος ίθελε να μάθι τί απόγινε με τυς ναβαγυς, πόςι ςόθικαν.

Στις 10 τυ Απρίλι κςαναφάνικαν αεροπλάνα πάνο απ' το αεροδρόμιο.

Σε τέςερις μέρες μέςα πέντε αεροπλάνα πίραν πάνο απ' τον πάγο όλυς τυς ναβαγιζμένυς τυ «Τςελιύςκιν». Στις 13 τυ Απρίλι έπερναν τυς τελεφτέυς έκςι. Ι τςελιυςκινίτες ίχαν μαζί-τυς οχτο ςκιλια. Ι αεροπόρι τα πίραν κι αφτα.

Πέτακςαν τ' αεροπλάνα, κε πριν πάρυν το δρόμο τυ χοριζμυ, έκαναν πάνο απ' τιν καταςκίνοςι ένα αποχερετιςτίριο γίρο.

Κάτο εκι, πάνο ςτον πάγο κιμάτιζε μεγάλι ι κόκινι ςιμέα τις χόρας τον ςοβιετ.

Ι αεροπόρι δύλεπςαν απςιφόντας τι ζοί-τυς. Δε ςκέφτονταν τυς κίντινυς κε ςιχνα χορις καμιαν ανάπαπςι, ενα μόνο ίχαν ςτο νύ-τυς: πός να ςόςυν το γλιγορότερο τυς τςελιυςκινίτες.

Ολόκλιρι ι χόρα ιποδέχτικε με μεγάλι χαρα τι ςοτιρία τον ναβαγον τυ «Τςελιύςκιν».

Ολος ο κόζμος θάμαζε τιν αντρία κε τιν τέχνι τον ςοβιετικον αεροπόρον, τον ιρόον τις Σοβιετικις Ενοςις.

Ι φίλι τυ «Μακςιμ Γόρκι».

Ιταν ςτις 19 τυ Ιύνι. Μέρα ζεςτι, ιλιόχαρι. Χιμένος ςτυς δρόμυς τις Μόςχας ο κόζμος χαρύμενος, γιορτιάτικος, ντιμένος τα γιορτινά-τυ, ιποδέχονταν τυς ίροες τυ «Τςελιύςκιν».

Μπροςτα ςτο ςκολιο, το ςτολιζμένο με ςιμέες, μαζέφτικαν, με τι δαςκάλα-τυς επικεφαλις, μια ομάδα πεδια, μαθιτες τις δέφτερις τάκςις.

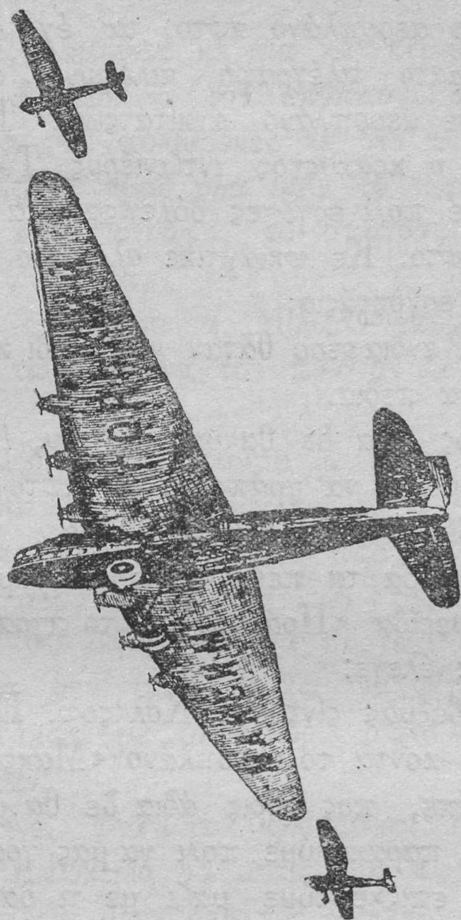
Τα πεδια έβλεπαν πςιλα προς το μέρος, απ' όπυ ακυόταν θριαμβεφτικο, το δινατο βυιτο τον αεροπλάνον.

— Ικοςι... τριάντα... πενίντα... μετρυν τα πεδια.

— Πο πο, τι μεγάλο αεροπλάνο! Κίτα, πάνο ςτα φτερά-τυ ίνε το γραμένο: «Μακςιμ Γόρκι». Τί γίγαντας! Κε πός βυίζι, τ' άλα δεν ακύοντε καθόλυ... Για κίτα πόςο μικρα ίνε τ' άλα διο.

— Δεν ίνε μικρα, ίπε ο Νίκος, έτςι φένυντε δίπλα ςτο άλο.

— Πός ςας φένετε, πεδια, ίνε όμορφο; ρότιςε ι δαςκάλα, ι Μαρία Ιβάνοβνα. Ινε το κενύργιο ςοβιετικο αεροπλάνο, το πιο μεγάλο ςτον κόζμο. Το αεροπλάνομας αφτο, το έφτιαςε με εράνυς όλι ι χόρα. Ολι έδοςαν

γι' αφτο λεφτα: κε ι εργάτες κε ι κολχόζνικι κε ι ιπάλιλι...

— Κε τυς πιονιέρυς, τυς κσεχάσανε, τυς κσεχάσανε τυς πιονιέρυς; φόνακσε ι Ζίνα.

— Κε ι πιονιέρι βέβεα... έδοκαν κι αφτι... Ο ςινγραφέας Μιχαιλ Κολτςοφ, πρότος αφτος ςκέφτικε, πος έπρεπε να γίνι ένα τέτιο αεροπλάνο κ' έγραπςε γι' αφτο ςτιν εφιμερίδα. Ολι όςι το διάβαςαν ενθυςιάςτικαν κι άρχιςαν να προςφέρνυν λεφτα.

Ετςι φτιάςτικε το αεροπλάνο.

Μέσα, το αεροπλάνο αφτο, τα έχι όλα: κινιματογράφο, αςίρματο τιλέγραφο, τιλέφονο, ακόμα κε τιπογραφίο. Ινε αεροπλάνο ανκιτάτςιας. Το φκιάςιμό-τυ το ανάλαβε ο κςακυςτος ιντζινιέρος Τύπολεφ. Πολα εργοςτάςια κε πολι εργάτες δύλεπςαν για να φκιαχτι το αεροπλάνο αφτο. Κε φκιάχτικε ολόκλιρο στα δικά-μας, τα ςοβιετικα εργοςτάςια.

— Πολι ενδιαφέρο θἄταν να το ιδι κανις απο κοντα, έλεγαν τα πεδια.

— Δίχος άδια δε θα μας αφίςυν, ίπε ο Κόλιας.

— Δοκιμάςτε να γράπςετε γι' αφτο ςτο ςίντροφο Κολτςοφ, ςιβύλεπςε ι Μαρία Ιβάνοβνα.

Τιν ίδια μέρα τα πεδια ςτίλανε γράμα.

Στιν εφιμερίδα «Πράβντα». Στο ςιγραφέα Κολτςοφ. Κε το γράμα έλεγε:

— Ακριβέ-μας ςίντροφε Κολτςοφ. Επιθιμύμε πολι να ιδύμε απο κοντα το αεροπλάνο «Μακςιμ Γόρκι». Ο Κόλιας μας ίπε, πος χορις άδια δε θα μας αφίςυν να το ιδύμε. Σε παρακαλύμε πολι να μας γράπςις, αν μπορύμε να το επιςκεφτύμε μαζι με τι δαςκάλα-μας, τι Μαρία Ιβάνοβνα.

Ι φίλι τυ „Μαχςιμ Γόρκι", μαθιτες τις
δέφτερις τάκςις τυ μοςχοβίτικυ ςκολιυ.

Τα πεδια πίραν τιν άδια κε πίγαν να ιδυν το αεροπλάνο. Απο μακρια τυς φάνικε ςαν πελόριο πυλι. Τ' αςιμένια λέπια τον φτερόν-τυ ςτραφτοκοπύςανε ςτον ίλιο. Πάνο ςτο ένα-τυ φτερο μπορύςαν να χορέπςυν όλα τα πεδια τις δέφτερις τάκςις κε πάλι θα περίςεβε τόπος, για να πέκςυνε κε μπάλα.

Απο μια μικρι ςκαλίτςα ανέβικαν τα πεδια ςτο αεροπλάνο κι άρχιςαν να το περιεργάζυντε.

Εριχςαν μια ματια ςτιν καμπίνα τον πιλότον. Ι πι-

λότι ίταν ςτις καμπίνες κε για κάτι ςιγομιλύςαν. Επιτα πέραςαν ςτο διαμέριζμα τον επιβατον. Μερικα απ' τα πεδια κάθιςαν ςτις πολιθρόνες κε δεν τυς έκανε καρδια να φίγυν. Επιτα όμος όλα μαζι τα πίγαν να ιδυν τυ ράντιο, τον κινιματογράφο, το τιπογραφίο, τιν τραπεζαρία κε τι βιβλιοθίκι.

Ολα τα ίδαν τα πεδια. Μίλιςαν ακόμι κε με το τιλέφονο· απ' τιν καμπίνα τον πιλότον ζίτιςαν το τιπογραφίο.

Στο διαμέριζμα τυ ράντιυ ο μιχανικος καταγινόταν να τοποθετίςι το ραδιόφονο, πυ μ' αφτο θα γίνυντε ι εκπομπες προς τι γι. Στο τιπογραφίο τιπονόταν ι εφιμερίδα τυ αεροπλάνυ. Ολα ίταν τόςο ενδιαφερτικα, πυ τα πεδια δεν ίκςεραν τί να προτοκιτάκςυν.

Τα πεδια δεν ίχαν όρεκςι να φίγυν. Ιθελαν κι αφτα να πετάκςυν με το πελόριο αφτο αεροπλάνο. Μα ςτο τέλος ίπαν:

— Ας ίνε, φτάνι πυ φκιάςτικε, όλο κε θα μας δοθι κάποτε ι εφκερία να πετάκςομε κ' εμις μ' αφτο.

Μα ι εφκερία αφτι δεν τυς δόθικε, γιατι το αεροπλάνο αφτο, πυ ίταν καμάρι όλον τον εργαζομένον τις χόρας-μας, καταςτράφικε. Ι ςιφορα έγινε ςτις 18 τυ Μάι 1935.

Οςτόςο τα πεδια ςίντομα θα βρυν τιν εφκερία να πετάκςυν με παρόμιο αεροπλάνο. Γιατι ίςτερα απ' τιν καταςτροφι ι εργαζόμενι τις χόρας-μας ςκέφτικαν, πος ι χόρα-μας δεν έπρεπε να μίνι χορις τέτιο αεροπλάνο. Κε οργάνοςαν μέςα ς' όλι τι χόρα εράνυς. Σε λίγυς μίνες μέςα, το ποςο πυ μαζέφτικε, έφταςε τα 70 πάνο-κάτο εκατομίρια ρύμπλια. Ετςι το κόμα κε ι κιβέρ-

νιςι αποφάςιςαν ςτον τόπο τυ «Μακςιμ Γόρκι» να φκιαςτυν δεκαέκςι όμια αεροπλάνα.

Εραςιτέχνις τυ αςίρματυ.

Μέρες ολόκλιρες ίταν κλιζμένος στο δομάτιο ο Γόγος κε καταγινόταν με το ςφιρι κε με τα ςίρματα. Εκοβε ςίρματα, πλάτενε με το ςφιρι κάτι μετάλινα εκςαρτίματα.

Τον κίταζε ι γιαγια κε θιμομένι μυρμύριζε:

— Πάντα τα ίδια! Απ' τα ςκυπίδια-ςυ δε θα γλιτόςι ποτες ι κάμαρα.

Ο πατέρας γιρνόντας το βράδι απ' τι δυλια τον αροτύςε:

— Πός παν ι δυλιες;

— Πολι καλα, απαντύςε εφχαριςτιμένος ο Γόγος, — μόνο πυ δεν έχο τιλεφονικο ςολίνα.

— Ε, τί να γίνι; Πρέπι να ς' αγοράςυμε κε ςολίνα...

Μίπος θάθελες να ςε βοιθίςο;

— Δε μυ χριάζετε, δε μυ χριάζετε βοίθια, — απαντα ο Γόγος, — θέλο να τόνε φτιάςο μόνος-μυ.

Πέραςαν δέκα μέρες. Ετιμο πια το μιχάνιμα τυ Γόγυ. Σκαρφαλόνι τιν άλι μέρα ςτι ςτέγι κε ςτίνι τιν αντένα.

Το βράδι μαζέφτικαν κάμποςι στο ςπίτι τυ Γόγυ. Το ρολόι έδιχνε οχτο. Απ' το ςολίνα άρχιςε να βγένι κάπιο ςύςυρο. Ο Γόγος έτρεκςε στο μιχάνιμα, κύρντιςε το ρύπορ κε φόνακςε:

— Ιςιχία, ςίντροφι, αρχίζι κιόλας ι βραδια.

Κι απ' το ρύπορ ακύςτικε κάπιος να λέι:

— Εκθεςι.

— Ιςτερα ένας άλος μίλιςε για τα γεγονότα τις Κίνας.

Μετα απο τιν έκθεςι, ακύςτικαν απ' το ρύπορ κάτι παράκςενα λόγια, πυ όλι κςεκαρδίςτικαν ςτα γέλια. Ιςτερα ακύςτικε μυςικι.

— Θαβμάςια, ίπε ο Δίμος. Μπορις τόρα να κάθεςε ςπίτι κε να τ' ακυς όλα.

Ι κςένι δεν ίχαν όρεκςι να φίγυν. Ιθελαν να κςακολυθίςι, μα το ρύπορ ςόπαςε. Κε ο Γόγος έκανε δίλοςι, πος ι βραδια τέλιοςε.

Πόςτιςαν πανο ςτι ςτέγι
κε τ' ακόι απο κι:
απο μακρια αντιχύνε
λόγια, ίχι, μυςικι.

Σφραγιζμένος επιβάτις.

Μόνο-τυ το γράμα
δεν πάι πυθενα,
ςτο κιβότιο βάλτο,
κάνι εφτις φτερα.
Σαν πυλι πετα,
θάλαςες περνα,
βέρςτια χίλια κάνι,
το δρόμο δε χάνι.
Μπιλιέτο δε θέλι
μιτ' αποςκεβες.
Με βύλα επιβάτις
για λίγα λεφτα,
θάλαςες λανκάδια
κε βυνα περνα.

Ι διο φίλι.

Ο σκίλος λέι τις γάτας:
«Τα νίχια-συ ετιμάζις,
φισας κε καμπυριάζις.
Μα τί έχις κε θιμόνις;
Ος πότε ι τσακομι;»
Κ' εκίνι: «Μι ζιγόνις,
σε σκίζο στι στιγμι!»

— «Για στάσυ», λέι ο σκίλος,
«δε θέλις να ίμε φίλος;
Μιλο στα σοβαρα».
Κε κύναε τιν υρα.
«Τρογόμαστε βδομάδες,
πέρνις κε δίνις κσίλο.
Ας πάπσυν ι καβγάδες
κε δέκσυμε για φίλο.
Δε σκέφτικες κομάτι
πος απ' τιν νκρίνια αφτι
θα μίνο μ' ένα μάτι,
θα μίνις μ' ένα αφτι;»

Ι γάτα με ισιχία
το πόδι κατεβάζι·
τυ σκίλυ ι ομιλία
σε σιλογι τι βάζι.
Λόγο τιμις εδόσαν·
ίταν εχτρι, φιλιόσαν·
κσέχασαν τι ίχε γίνι.
Σιντρόφεπσαν. Ιρίνι.

«Βλέπο καλα; ίχε χάζι!»
τ' αφεντικο φονάζι.
«Πιί νἄν' ι διο εκι κάτο,
πυ τρόνε ςτο ίδιο πιάτο;»

Πόςο φοβερο, αλίθια.

Το γατάκι έπεζε ςτιν αβλι. Μικρο, κε πολι αδίνατο. Ακςαφνα πέραςε απο κοντά-τυ ένας ςκίλος. Πίδικςε το γατάκι, καμπύριαςε τι ραχύλα-τυ ςαν καμάρα, όρθοςε τις τρίχες τυ γυναρικύ-τυ, κε τέντοςε τα μυςτάκια-τυ, ςα γυρυνότριχες. Το ςκιλι πέραςε απο δίπλα-τυ δίχος να τυ δόςι καμια προςοχι. Το γατάκι όμος, όλι τιν όρα ίχε τι μυςυδίτςα-τυ ςτραμένι προς το ςκιλι κε ςιγονιαύριζε, ςα να τυ έλεγε: «Κίτα, κίτα πόςο φοβερο ίμε! Μιν κοτίςις καιμένο κε μ' ανκίκςις, γιατι χάθικες!

Διο γατύλες.

Διο γατύλες παχυλες
για έναν ποντικο μαλόνυν.
— Θα τον πάρο! — Τί μας λες!
— Τα νιχάκια-μυ ανκιλόνυν.

— Εχο νίχια πιο γερα.
— Θα το ιδύμε. Να το δίκςις.
— Μίτε τόσο απ' τιν υρα
ςυ το 6ε6εο, θ' ανκίκςις.

Γρατςυνίζματα, κακο
κε φονες ι γάτες. Κίτα·
για έναν πςόφιο ποντικο
θα χαλάςυν τι ςοφίτα.

Κι ο Φυντύκος ο χοντρος,
πυ τον ίπνο-τυ έχυν πάρι,
γα6, γα6, γα6, τις 6άζι εμπρος
κε τις πάι ος το κελάρι.

Τόρα λένε νιςτικες:
— Σ' άρεςε; Καλα τραβύμε.
Γιατι νἄμαςτε κακιες
κε να μιν τον μιραςτύμε;

Το τιγρόπυλο.

Ζύςαμε ςτιν Απο Ανατολι. Μια μέρα ο πατέρας έφερε απ' το κινίγι ένα τιγρόπυλο. Ιταν ςα μιςοχρονίτικο μεγάλο κυταβάκι. Ιχε μεγάλο κεφάλι με ςτρονκιλα πράςινα ματάκια, πλατι μέτοπο κε κοντα αφτια.

Τα μπροςτινά-τυ πόδια ίτανε βαρια κε δινατα, πιο αδίνατα όμος κε λεπτα τα πιςινα. Στρυμπυλο, μικρύλικο, κε χαδιάρικο όπος ίταν, ακύμπιςε στο πόδι τυ πατέρα-μυ κε τριβότανε πάνο-τυ. Το ίχαν πιάςι μακρια, μέςα ςε καλαμιες, κοντα ςε μια απέραντι λίμνι. Το βγάλαμε Βάςκα.

Κίνο το βράδι, όταν πίγαμε να πλαγιάςυμε, αφίςαμε το Βάςκα μοναχο ςτο δομάτιο. — Βλέπι ο Βάςκας: εριμια κε ςκοτάδι γίρο-τυ. Κε νά, ι «φοβερι τίγρι» πίδικςε απ' το ντιβάνι, άρχιςε να τρέχι μέςα ςτο δομάτιο, κε να ςκύζι τρομαγμένα. Ανικςε ο πατέρας τιν πόρτα κε μπίκε ςτο δομάτιο. Χάρικε ο Βάςκας, ρίχτικε πάνο-τυ κι άρχιςε να γυργυρίζι. Τόνε χάιδεπςε ο πατέρας, τόνε πίρε ςτιν κάμαρά-τυ, κ' έτςι κιμιθίκαμε όλι ίςιχα. Το πρωι γνορίςαμε το Βάςκα με τυς φίλυς-τυ, τα ςκιλια. Εκίνα όμος φίγανε με τιν υρα μέςα ςτα ςκέλια. Ι μιρυδια τις τίγρις έκανε, όπος φένετε, φοβερι εντίποςι ςτα ςκιλιά-μας. Μονάχα ένα, το αβλόςκιλο, αφτο δε φοβίθικε. Πίδικςε πάνο απ' το Βάςκα, τον

έςπροκςε με τιν πατύςα-τυ κε γαβγίζοντας δινατα άρχιςε να πέζι μαζί-τυ. Ο Βάςκας κυνίθικε κε έτρεκςε απο πίςο-τυ βαριπάτιτος.

Τυ Βάςκα τυ άρεςε να τριπόνι κριφα στο δομάτιο κε να πέζι. Τυ άρεςε όμος πιότερο να τραβα το μακςιλάρι, να κςεςκα με τα δόντια-τυ τις γονιές-τυ κ' έπιτα να το χτιπάι με τιν πατύςα-τυ. Τα πύπυλα τυ μακςιλαριυ ςκορπυν κι ο Βάςκας το τινάζι κε υρλιάζι.

Ιχε κι άλο πεχνίδι ο Βάςκας, ένα παλιο τςόχινο πόδιμα.

Το ςέρνι πάνο ςτο πάτομα κε πέζι μ' αφτο ςα νἄταν ποντίκι.

Τυ Βάςκα τυ άρεςε ακόμα να ςκαρφαλόνι ςτα δέντρα.

Εςκιβε προς το χόμα, ςιμάδεβε κ' ίςτερα πιδύςε πςιλα. Κε ςτι ςτιγμι έβλεπες το Βάςκα να κρέμετε πιαζμένος με τα πόδια κε με τα νίχια απ' τα κλαδια, κε να κυνιέτε πςιλα πάνο απ' τι γι.

Ο Βάςκας μέρα με τιν ιμέρα μεγάλονε. Κι όςο μεγάλονε έπερνε τις ςινίθιες κε τα καμόματα ςοςτις τίγρις. Ετςι ίταν πια επικίντινο να τον έχι κανις ελέφτερο. Σε λίγο ο πατέρας τόνε πύλιςε ςτο ζοολογικο κίπο.

Το λιοντάρι κε ι αλεπυ.

(Παραμίθι).

Ιχε πια γεράςι το λιοντάρι κε δε μπορύςε να κινιγίςι. Για να ζίςι, λιπον, ςκέφτικε να μεταχιριςτι τιν πονιριά-τυ. Τρίποςε ςε μια ςπιλια κε άρχιςε να βονκα' καμόνονταν τον άροςτο. Τα άλα ζόα, πυ άκυςαν το βονκιτο κε πίςτεπςαν, πος ο βαςιλιάς-τυς ίταν άροςτος,

έμπεναν ανιποπςίαςτα ςτι ςπιλια: πίγεναν να μάθυν για τιν ιγία-τυ. Οςτόςο κανένα απο τα ζόα, πυ μπίκαν ςτι ςπιλια, δεν ακςιόθικε να βγι. Τα άρπαζε το λιοντάρι κε τα καταβρόχθιζε.

Κάποτε θέλιςε να επιςκεφτι το βαςιλια κε ι κιρα-Μαριο, ι αλεπυ. Πίρε λιπον το δρόμο για τι ςπιλια τυ άροςτυ. Ι αλεπυ όμος έχι μάτια κε δεν ίνε καθόλυ κυτι. Ετςι, αντις να πραχορίςι ίςια μέςα, ςτάθικε ςτο έμπα τις ςπιλιας κε ρότιςε:

— Πος τα πάι ι ιγία, αφέντι βαςιλιά-μυ;

— Αςκιμα, πολι άςκιμα,—αποκρίθικε κλαπςιάρικα το λιοντάρι.—Μα γιατί δεν κοπιάζις μέςα, κιρα-Μαριο;— τις κςαναλέι.

— Αχ, βαςιλιά-μυ, μεγάλο το χατίρι τις αφεντιάς-ςυ, μα πός να ςτο πο, εγο δεν αποφαςίζο να μπο. Το βλέπο απ' τ' αχνάρια: πολα ςιντρόφια-μας μπίκαν ςτι ςπιλιά-ςυ, μα κανένα δε βγίκε.

Ο ςκίλος-μυ.

Κςέρετε το ςκίλο-μυ
πΰχι τιν υρα
φυντοτι κι ολόμαβρι
κ' ίνε μια χαρα;

Φίλος-μυ κι πρόςχαρος
τρέχι πάνο κάτο
κε ςαν καλομάθιτος
τρόι απο το πιάτο.

Φίλακας στο σπίτι-μας
σκύζι βα κε βα,
κ' ένας γάτος πλάι-μας
πο πο πί τραβα.

Λίγι μ' αγαπίσανε
σαν αφτο το σκίλο.
Κ' ίμε τί περίφανος
πὄχο τέτιο φίλο.

Σκίλος ιγιονόμος.

Στον εμφίλιο πόλεμο ίχα πλιγοθι στο δεκσι χέρι κε στο πόδι. Ετσι πλιγομένος κίλισα μέσα σε μια ρεματια. Εχασα πολι έμα κι αδινάτισα. Δεν έβλεπα, ύτε άκυα κανένα απο τυς δικύς-μας. Ιχα πιι όλο το νερο, πυ ίχε το παγύρι-μυ κε κιμόμυν ανέσθιτος. Κάποτε άνικσα τα μάτια. Οστόσο δε μπορύσα να κσεχορίσο αν ίταν προι ί βράδι. Φόνακσα, όπος μπόρεσα ζιτόντας βοίθια, μα κανένας δεν απαντάι: σίγυρα ι δικί-μας θα βρίσκυντε πολι μακρια, σκέφτικα.

Κε ι πλιγες με πονύσαν φριχτα...

«Πάο, χάθικα!» ίπα απο μέσα-μυ.

Κε θα χανόμυν, αλίθια, αν δεν ίταν ο Γάικας. Απο τότε, πυ νκρεμίστικα, πέρασαν διο μερόνιχτα. Κατα το βράδι τις δέφτερις μέρας ακύο κάπυ εκι κοντα ένα σκιλι να μυσυνίζι. Απ' τι χαρά-μυ κσέχασα τυς πόνυς. «Θα με βρι άραγε, ί όχι;» ίπα απο μέσα-μυ.

Με βρίκε. Ιταν ο Γάικας-μας. Υρλιασε απο τι χαρά-τυ κι άρχισε να μυ αγλίφι τι μίτι κε τα μάτια.

— Αχ καλέ-μυ σίντροφε, αγαπιμένε-μυ σίντροφε!

Κε πός να μιν τον έλεγα σίντροφο! Κάθετε δίπλα-μυ ο Γάικας, κε μυ γιρίζι τι ράχι. Πάνο στι ράχι-τυ ίχε μια τσαντύλα με κόκινο σταβρο. Ετσι, πυ στάθικε, ίταν σα να μυ έλεγε: «Πάρε ότι συ χριάζετε». Απλοσα κε πίρα το μπυκαλάκι με το ιόδιο κε άλιπσα μ'αφτο τις πλιγές-μυ. Ιστερα απλόνοντας κσανα το χέρι πέρνο επίδεζμο κε τις δένο όπος-όπος.

Κε τόρα ο Γάικας μ' αφίνι, κε με το μπρίντζελ στα δόντια σκαρφαλόνι βιαστικος τι ρεματια κε τρέχι για το δάσος. Το μπρίντζελ ίνε ένα κσιλαράκι, πυ το δένυν στον κολιε τυ ιγιονομικυ σκιλιυ. Το σκιλι αφτο μόλις βρι τον πλιγομένο κε τυ δόσι τις πρότες βοίθιες, πέρνι το μπρίντζελ στα δόντια κε τρέχι. Τρέχι να πάι στυς στρατιότες τις ιγιονομικις ιπιρεσίας. Ποτες όμος δεν πέρνι το μπρίντζελ στα δόντια, αν δεν έβρι τον πλιγομένο.

Ο Γάικας με το μπρίντζελ στα δόντια έτρεκσε στυς κρασνοαρμέυς τις ιγιονομικις ιπιρεσίας κε τυς οδίγισε στο μέρος, πυ βρισκόμυνα.

Ετσι σόθικα.

Ι φίλακες.

Το σπίτι τυ Χτενα ίταν στιν εκσοχι. Ο Χτενας δεν έκλινε ποτε το σπίτι-τυ κι όταν ακόμα κατέβενε στιν πολιτία. Μα κε γιατι να το κλίσι, αφυ ίχε εκι δασκαλεμένυς φίλακες, διο μεγάλα μαντρόσκιλα.

Μια φορα γιρίζοντας απ' τιν πολιτία βλέπι μέσα στο σπίτι-τυ διο λοποδίτες καθιζμένυς σε σκαμνια κε αντίκρι-τυς τα σκιλια.

— Τί γιρέβετε εδο, φιλαράκι; ροτα ο Χτενας.

— Νά, έχυμε τρις όρες τόρα πυ καθόμαστε εδο

κε ύτε να κυνιθύμε δε μας αφίνυν τα τριςκατάρατα. Οταν μπίκαμε, δε μας γάβγιςαν καθόλυ. Τόρα όμος δε μας αφίνυν ύτε το χέρι-μας να βάλυμε στιν τςέπι. Γαβγίζυνε κε ορμύν να μας κοματιάςυν.

Υτε τα τςιγάρα-μας να πάρυμε μας αφίνυν. Πέςτυς να μας δόςυνε τιν άδια να καπνίςυμε τυλάχιςτο.

— Μι βιάζεςτε, καπνίζετε στι μιλίτςια. Εμπρος λιπον! Κε να μιν τρέχετε, γιατι μπορύν να ςας κοματιάςυν τα ςκιλια. Υτε ςτις τςέπες να βάλετε τα χέρια, γιατι μπορι να έχετε όπλα κι μέςα. Για όλα αφτα ίνε δαςκαλεμένα τα ςκιλιά-μυ.

Σι θα μίνις εδο για να φιλάις το ςπίτι, ίπε ο Χτενας στο ένα απ'τα ςκιλια. Κε ςι έλα μαζί-μυ. Κε πίρε μαζί-τυ το άλο.

Ετςι έφερε τυς διο κλέφτες στι μιλίτςια.

Ο μικρος ταχιδρόμος.

Αφτο πυ θα ςας διιγιθο έγινε μακρια, πολι μακρια στις παγομένες χόρες τυ Βορα, στα μέρι, πυ δεν ιπάρχυν τρένα. Το ταχιδρομίο στα μέρι αφτα το κυβαλυν μια φορα τι βδομάδα πάνο ςε έλκιθρα, πυ τα τραβύνε τα ςκιλια. Ο ταχιδρόμος Μεκ καθόταν πάνο στο έλκιθρο τιλιγμένος ςε παχια γύνα. Διέφτινε τα ςκιλια με μεγάλι επιδεξιοςίνι. Μα κε κίνα τον αγαπύςαν. Το έλκιθρο ςε λίγο φτάνι στο παγομένο, το ακίνιτο ποτάμι, πυ περνα ανάμεςα απ'τι λανκαδια. Το έλκιθρο τόρα, πάνο στο γλιςτερο πάγο, τρέχι πιο γλίγορα.

— Κρακ! ακύςτικε άκςαφνα κάτο απ' τα κατοςάνιδα τυ έλκιθρυ.

— «Εςπαςε ο πάγος», ςκέφτικε ο Τοτ, «κε το έλκιθρο ίνε βαρι». Κε στι στιγμι πίδικςε πάνο στον πάγο.

Τα ςκιλια με κςαλαφρομένο τόρα το έλκιθρο πίραν το δρόμο γοργα για ν'ανεβυν τον άλον όχτο. Ετρεχαν ςα λιςαζμένα. Μακρια πίςο απ' αφτα, πάνο ςτον πάγο, κςεχόριζε ι φιγύρα τυ Τοτ. Ερχόταν πεζος απο πίςο. Το χιόνι έπεφτε όλο κε πιο πικνο, έτςι πυ δίςκολα μπορύςε να κςεχορίζι ο Τοτ το αλαφρο έλκιθρο, πυ έτρεχε γοργα.

Σα μπόρα χίθικε το έλκιθρο μέςα ςτο χοριο. Ι άνθροπι κςεχίθικαν απο' τα ςπίτια ςτυς δρόμυς κε φόναζαν.

— Το ταχιδρομίο, το ταχιδρομίο!

— Μα πύ ίνε ο Τοτ; Μόνος ίςε,—ροτύςαν το Μεκ.

Τα ςκιλια ύρλιαζαν κε κίταζαν ανίςιχα γίρο ζιτόντας το μικρό-τυς φίλο.

— Πρέπι να πάμε να τόνε βρύμε,—φόνακςαν τα πεδια, ι φίλι τυ Τοτ.

Ενα απ' τα πεδια πίγε κοντα ςτο ςκιλι, πυ ίταν ο οδιγος κε τυ ίπε:

— Να, εκι ίνε, πάμε να τόνε βρύμε, Γρο.

Το ςκιλι ανίςιχο γιρνύςε τι μυςύδα-τυ πότε δο, πότε κι κε ύρλιαζε.

Τα πεδια πίδικςαν πάνο ςτο έλκιθρο κε κίνο όρμιςε ςαν αςτραπι προς το μέρος, πυ έμινε ο Τοτ.

Ο Τοτ προχορύςε αργα. Το χιόνι ίταν βαθι κε τον εμπόδιζε. Ακςαφνα, μέςα απ'το βυιτο τις κατεγίδας, τυ φάνικε, πος κάτι άκυςε.

«Το δίχος άλο ίνε ι φονι τυ Γρο», ςκέφτικε.

Ιςτερα απο λίγα λεφτα τα ςκιλια γαβγίζοντας κε πιδόντας απο τι χαρά-τυς περικίκλοςαν τον Τοτ. Ο Γρο άγλιφε το παγομένο πρόςοπό-τυ κε τα πεδια τυ φόνακςαν:

— Ανέβα γλίγορα, Τοτ!

Πίδικςε τότε ο Τοτ πάνο στο έλκιθρο κε τα ςκιλια ανάμεςα απο τιν αντάρα πίραν φτεροπόδαρα το δρόμο για το χοριο.

**Ο ςκίλος ίνε ο πιςτός
τυ ανθρόπυ φίλος.**

Ι λίκι.

Ο παπύς-μυ ίταν φίλακας στο δάςος. Κίνο το βράδι γιρνόντας απ' το δάςος ςπίτι άκυςε απο μακρια κάτι υρλιαχτα. Ο παπυς γλιγόρεπςε το βίμα, μα τα υρλιαχτα ακύονταν όλο κε πιο κοντα. Ο παπυς άρχιςε τόρα ςχεδον να τρέχι. Κι όταν γίριςε για μια στιγμι να δι πίςοτυ, βλέπι κάτι ςαν τελίες, πυ γιάλιζαν. Ιταν λίκι. Τυς άκυςε κιόλας να χτιπυν τα δόντια-τυς.

Τρέχοντας ο παπυς φτάνι ς'ένα πςιλο έλατο κι αρπάχνετε απ' το πιο χαμιλο κλαδί-τυ. Τον ίδαν ι λίκι κρεμαζμένο απο το κλαδι κε σταμάτιςαν. Μερικι απ' αφτυς πλιςίαςαν τον κορμο τυ δέντρυ κε ςικόθικαν στα πιςινά-τυς πόδια. Ο παπυς ανέβικε πςιλότερα. Ι λίκι ύρλιαζαν απο κάτο κε γρατζυνύςαν με τα νίχια-τυς τι φλύδα τυ δέντρυ.

Ιχε πια νιχτόςι για καλα. Ο παπυς κατάλαβε, πος έπρεπε να κςενιχτίςι πάνο στο δέντρο. Ανέβικε λιπον

πιο πςιλα κε κάθιςε πάνο ς' ένα κλαδι. Ακςαφνα όμος ένας δινατος αέρας αρπα το καπέλο-τυ κε το πετα χάμο. Ορμιςαν τότε ι λίκι, άρπακςαν το καπέλο κε το έκαναν κομάτια. Ιςτερα κςανακάθιςαν κάτο απ' το δέντρο κε ύρλιαζαν έχοντας πάντα τις μυςύδες-τυς ςτραμένες πςιλα. Ο παπυς κρατιόταν δινατα απ' τα κλαδια, πυ τα ςάλεβε κε τα λίγιζε τόρα ο δινατος άνεμος.

Καθιζμένος όλι τι νίχτα εκι πςιλα πάνο ςτο έλατο ο παπυς δε μπόρεςε να κλίςι μάτι. Με το χάραμα όμος τις ιμέρας ι λίκι φίγανε. Κατέβικε τότε απ' το δέντρο κε τράβικςε για το ςπίτι.

— Τί έπαθες;—τόνε ρότιςε ι γιαγια.

— Ανανκάςτικα να περάςο τι νίχτα ςιντροφια με τυς λίκυς.—Δεν πρόφταςε όμος να τελιόςι τιν κυβέντατυ κε τόνε πίρε ο ίπνος πάνο ςτο ςοφα.

Για το χρόμα-τυ το λίκο δε ςκοτόνυν
το ςταχτι,
μα για το αρνι, πυ πίρε, χτες το βράδι
απ' το μαντρι.

Ραμένι πάνο ςτο κορμι
γύνα ο λίκος, δες, φορι.

Πός ι λίκι δαςκαλέβυν τα πεδιά-τυς.

Εκι πυ πίγενα ακύο κάποτε απο πίςο-μυ φονες. Φόναζε ένα τςοπανόπυλο. Ετρεχε μέςα απ' τον κάμπο κε κάπυ έδιχνε. Κιτάζο κε τί να ιδο: διο λίκυς πυ τρέχανε κι αφτι πάνο ςτον κάμπο. Αγριος κε δινατος ο ένας, μικρος ακόμα, λικόπυλο, ο άλος. Το λικόπυλο ίχε πάνο ςτι ράχι-τυ ένα πνιγμένο αρνι, κε το κρατύςε απ' το πόδι με τα δόντια. Απο πίςο-τυ έτρεχε ο άλος.

Σαν τυς ίδα τυς λίκυς τυς πίρα κ' εγο το κατόπι μαζι με το τςοπανόπυλο. Φονάζαμε κ' ι διο. Τις φονές-μας τις άκυςαν ι χορικι κ' έτρεκςαν κι αφτι μαζι με τα ςκιλιά-τυς.

Μόλις ο γερολίκος ίδε τα ςκιλια κε τυς ανθρόπυς, πλιςίαςε το λικόπυλο, άρπακςε απ' τι ράχι-τυ το αρνι κε το φορτόθικε ο ίδιος. Τόρα ο λίκος με το λικόπυλο μπορύςαν να τρέχυν πολι πιο γλίγορα, έτςι πυ ςε λίγο χάθικαν απ' τα μάτια-μας.

Το τςοπανόπυλο άρχιςε τότες να μας διιγιέτε, πος έγινε ι ςιφορα: χίμικςε απ' το δάςος ο γερολίκος, άρπακςε το αρνι, τὄπνικςε κε το κυβαλύςε.

Κε νά, απ' τιν αντικρινι μερια τρέχι το λικόπυλο κε ορμα πάνο ςτο αρνι.

Ο γερολίκος τυ το παράδοςε το αρνι κι ο ίδιος έτρεχε δίπλα-τυ.

Κε μονάχα ςαν ίδε τον κίντινο ο γερολίκος, παράτιςε το μάθιμα κε πίρε πάλι ο ίδιος το αρνι.

Ο λαγος, πυ δε φοβόταν.

(Παραμίθι).

Το λαγυδάκι γενίθικε ςτο δάςος. Ιταν όμος διλό, τα φοβόταν όλα. Κλαδι να τρίκςι κάπυ, πυλάκι να πιδίκςι, κομάτι χιόνι να πέςι απ' το δέντρο το λαγυδάκι θα τρομάκςι. Φοβίθικε το λαγυδάκι μια μέρα, φοβίθικε μια βδομάδα, φοβίθικε ολόκλιρο χρόνο.

Μεγάλοςε όμος κι άκςαφνα βαρέθικε πια να φοβάτε.

— Απο τίποτα πια δε φοβύμε! φόνακςε μια μέρα κ' ι

φονί-τυ ακύςτικε μέςα ς' όλο το δάςος. Δε φοβύμε πια καθόλυ, τέλιοςε!

— Ε, ςι με τα λοκςα μάτια κε το λίκο δεν τόνε φοβάςε κι αφτόνε;

— Κε το λίκο κε τιν αλεπυ κε τιν αρκύδα, δε φοβύμε κανένα!

Αςτίο πράμα, αλίθια, ν' ακυς το λαγο να καφκιέτε έτςι!

— Τί να τα πολιλογύμε,—κςαναφόνακςε,—αν τίχι κι ανταμόςο λίκο, εγο ο ίδιος θα χιμίκςο πάνο-τυ κε θα τόνε κοματιάςο.

— Μπα, τί αςτίος λαγος! Μα κε πόςο βλάκας...

Λογοφέρνυν ι λαγι για το λίκο κι αφτός ίνε εκι δίπλα-τυς. Τριγιρίζι μέςα στο δάςος για τις λικίςιες δυλιές-τυ. Πίναςε κε ςκέφτικε:

«Δε θἄτανε άςκιμα να τςιμπίςο κανένα μεζε». Αφυνκράζετε: εκι κάπυ, πολι κοντα, ακύι λαγυς να ςιζιτύνε φοναχτα κε να μιλύν για το ςταχτι λίκο. Σταματάι αμέςος, οζμίζετε τον αέρα κι αρχίζι να κριφοςέρνετε. Σε λίγο έφταςε πολι κοντα ςτυς λαγυς, πυ χάλαγαν τον κόζμο με τις φονές-τυς. Ακύι πος τον κοροιδέβυνε κε περιςότερο απ' όλυς ο καφκιςάρις ο λαγος με τα λοκςα τα μάτια, τα μακρια αφτια κε τιν κοντιν υρα.

«Εςένα θα φάο πρότο, αδερφύλι!» ςκέφτικε ο ςταχτις λίκος κε προςπαθι να κςεχορίςι πιος ίνε ο λαγος, πυ πενιέτε για τιν παλικαριά-τυ. Ι λαγι δεν τον προςέχυν κε κςακολυθυν το γλέντι, πυ κόροςε τόρα πιότερο. Στο τέλος ο πενεςάρις ο λαγος πίδικςε πάνο ς' ένα κύτςυρο, κάθιςε στα πιςινά-τυ πόδια κε φόνακςε:

— Ακύστε, ςις φοβιτςάριδες! ακύςτε κε κιτάκςτε δα

πέρα. Θα ςας δίκςο εγο ένα πεχνίδι... Εγο! Εγο!

Μα κςάφνυ ςάμπος να τυ δέθικε ι γλόςα. Πίρε το μάτι-τυ το λίκο. Ι άλι δεν τον ίδαν, τον ίδε μονάχα αφτος κε τυ κόπικε ι ανάςα. Ιςτερα έγινε κάτι το αςινίθιςτο.

Ο πενεςάρις ο λαγος τινάχτικε πςιλα ςαν τόπι κι απ' τιν τρομάρα-τυ έπεςε ίςια πάνο ςτο πλατι μέτοπο τυ λίκυ. Απο κι κατρακίλιςε κυβαριαςτος πάνο ςτι ράχι τυ θεριυ, γίριςε ςτα τέςερα κε κςανάκανε άλι μια τύμπα ςτον αέρα. Μα τόρα έπεςε χάμο ςτα τέςερα, κε δίχος να γιρίςι να δι πίςο-τυ το βάζι ςτα πόδια με τόςι γλιγοράδα, πυ έλεγες, πος θἄβγενε απ' το πετςίτυ. Ετρεχε για πολιν όρα, κε όλο τυ φενόταν, πος νά, τον έφταςε κιόλας ο λίκος κε τον άρπακςε ςτα δόντια-τυ.

Στο τέλος, αποκαμομένος ολότελα, ο κακόμιρος, έκλιςε τα μάτια κε ςοριάςτικε κάτο απο ένα θάμνο.

Ο λίκος όμος τὄβαλε κι αφτος ςτα πόδια τρέχοντας προς το αντίθετο μέρος. Γιατι, τι ςτιγμι, πυ έπεςε ο λαγος πάνο-τυ, νόμιςε πος κάπιος πιροβόλιςε κε κατατρόμακςε, ο άμιρος.

Ετρεχε ο λίκος κ' έλεγε απο μέςα-τυ. «Το δάςος έχι κι άλυς λαγυς. Θα βρο άλονε. Αφτος ςίγυρα θάταν λιςιαζμένος». Ετςι παριγοριόταν μόνος-τυ.

Ο λαγός δεν ίν' διλος,
μα πολι προςεχτικος.
Τρέχι ο λαγος πετα
λες τα πόδια-τυ φτερα.

Ι γελάδα πυ κυτράι.

Ιχαμε μια γελάδα, πυ κυτρύςε. Κάποτε έκανε το μαντρι άνο κάτο, γιατι ίθελε να πάι καλα κε ςόνι στο μοςκάρι-τις.

Τα κέρατά-τις ίταν μακρια κε ίςια. Πολες φορες ςκέφτικε ο πατέρας να τις τα πριονίςι, μα όλο κε το ανάβαλε.

Μια καλοκεριάτικι μέρα ι μάνα-μυ πότιζε τι γελάδα, έβγαλε κε το μοςκάρι κε ίπε τις αδερφίς-μυ:

— Διόκςε-τα, Φανι, κατα το ποτάμι, να βοςκίςυν στον όχτο.

Πίρε ι Φανι μια βέργα, τἄδιοκςε κατα το ποτάμι, τἄφιςε να βόςκυνε κ' εκι κςάπλοςε κάτο απ' τον ίςκιο μιας ιτιας.

Ακςαφνα, κι πυ ίταν κςαπλομένι, ακύι ανάμεςα απ' τις ιτιες κάπιο ςύςυρο. Κιτάι κε βλέπι ένα πλάζμα σταχτι να βγένι ανάμεςα απ' τα χαμόκλαδα. Ι Φανι νόμιςε πος ίταν το ςκιλί-μας, ο Σέρκος.

Αρχιςε λιπον να το φονάζι:

— Σέρκο, Σέρκο!

— Σε λίγο όμος βλέπι το μοςχαράκι κε τι γελάδα να χιμυν καταπάνο-τις ςα λιςαζμένα.

Πετάχτικε πάνο ι Φανι κε πίγε κε κόλιςε με τι ράχι-τις στιν ιτια. Δίπλα-τις στριμόχτικε τρομαγμένο κε το μοςχαράκι. Ι γελάδα όμος ζυλόντας με τα νότα-τις κε τυς διο πάνο στο δέντρο, γέρνι το κεφάλι, μυκανίζι, ςκάβι με τις μπροστινες οπλές-τις το χόμα κε προβάλι απιλιτικα τα κέρατά-τις.

Ι Φανί τρόμακςε κι ανκάλιαςε το δέντρο με τα διότις χέρια. Θέλι να φονάκςι, μα τις κόπικε ι φονι.

Ορμα τότε πάνο στι γελάδα ένας λίκος, με μιας

όμος τραβίχτικε πίσο· φένετε πος ι γελάδα τόνε καλοπεριπιίθικε με τα κέρατά-τις.

Οςτόςο ο λίκος δεν απελπίζετε. Κςαναρίχνετε πάνο στι γελάδα μια δεκςια κε μια ζερβα προςπαθόντας να τι δανκάςι ί να πιάςι το μοςκάρι. Απ' όπια όμος μερια κι αν πάι, αντικρίζι τα τρομερα κέρατα τις γελάδας.

Σ' αφτο το μετακςι το κορίτςι ςινέφερε λίγο κε φόνακςε σε βοίθια.

Ι δικί-μας οργόνανε κάπυ εκι κοντα. Ακύςανε τα μυκανιτα τις γελάδας κε τις φονες τυ πεδιυ κ' έτρεκςαν. Μόλις ίδε ο λίκος τυς ανθρόπυς, έδικςε μια-διο φορες ακόμα τα δόντια-τυ κ' ίςτερα χάθικε μέςα στα χαμόδεντρα.

Ο πατέρας ίταν εφχαριςτιμένος, πυ δεν ίχε πριονίςι τα κέρατα τις γελάδας.

Ι μάχι.

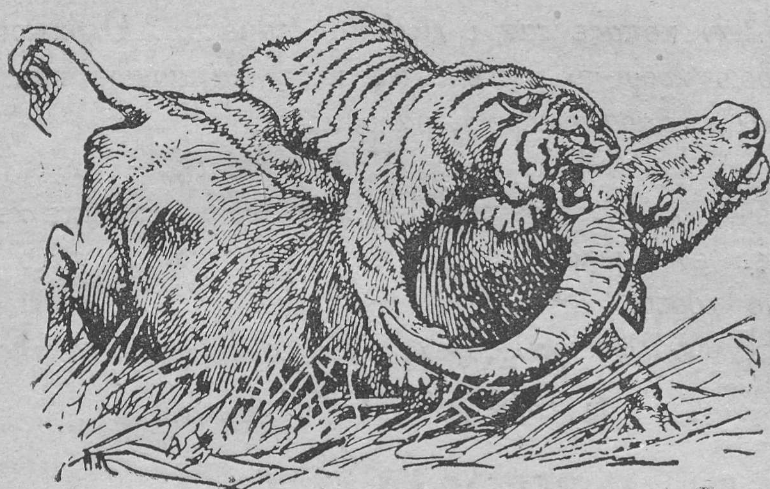
(Κάτι πυ έγινε).

Αφτο πυ θα ςας πο, έγινε στις τροπικες χόρες. Πίγενα μαζι με τυς νέγρυς. Ακςαφνα ίδα απο μακρια ένα άγριο βυβάλι. Στριφογίριζε κ' έςκιβε το κεφάλι, δίπλα σε μια ριγοτι τίγρι. Το έμα έτρεχε ποτάμι απ' το κορμί-τυ.

— Θέλετε να ιδίτε τι μάχι; — φόνακςε ο νέγρος. — Ελάτε ν' ανεβύμε στο δέντρο!

Ι νέγρι ςκαρφαλόνυν στα δέντρα ςα γάτες. Με τράβικςαν κε μένα κατόπι-τυς. Βολεφτίκαμε πάνο στα κλαδια κε κιτάζαμε.

Ι τίγρι καθόταν, ύρλιαζε κε το βυβάλι όλο κε τι στριφογίριζε. Περάςαν κάμποςα λεφτα. Ακςαφνα πετάχτικε το βυβάλι προς τα πάνο, κατέβαςε το κεφάλι, κ' έμπικςε τα κέρατά-τυ ςτιν κιλια τις τίγρις. Πίδικςε

τότε κε ι τίγρι πάνο στο βυβάλι κ' έμπικσε κι αφτι τα δόντια-τις στο δεκσι πλεβρό-τυ.

Ιστερα κυτρυβάλισε προς τα πίσο στριφογιρίζοντας σα ζβύρα. Εγο κίνο πυ μπόρεσα να κσεχορίσο ίταν ι βύλες τυ δέρματός-τις, πυ μια φένονταν κε μια χάνονταν μέσα στο χόρτο.

Ιστερα μαζέβοντας όλες τις δινάμις-τις ι τίγρι κε υρλιάζοντας όρμισε κσανα πάνο στο κεφάλι τυ βυβαλιυ. Το βυβάλι έγιρε τον παχί-τυ ζβέρκο κε σίκοσε πάνο στα κέρατά-τυ τιν τίγρι. Το βυβάλι τράνταζε τα κέρατά-τυ κ' εκίνι δάνκανε κε γραντζυνύσε. Ος ένα λεφτο τιν κρατύσε πάνο στα κέρατά-τυ, ίστερα τίνακσε το κεφάλι κε τιν πέτακσε χάμο. Επιτα, λιγίζοντας αργα τα γόνατα, ζύλισε τιν τίγρι πάνο στι γις με όλο-τυ το βάρος. Ακύστικε μυνκριτο... κε μακρόσιρτο παραπονιάρικο νιαυριτο γάτας. Το βυβάλι τίνακσε το λέφτερο πια κεφάλι-τυ, κι άρχισε να ρυθυνίζι κε να μυνκρίζι. Τα πόδια-τυ έτρεμαν. Το παραπονιάρικο νιαυριτο τις τίγρις γινόταν ολοένα κε πιο αδίνατο. Το βυβάλι μύνκριζε κε τιν τσαλαπατύσε με τις οπλές-τυ.

Σαν κόπαςε πια ι λίςα-τυ, ςταμάτιςε. Ολόκλιρο το πελόριο κορμί-τυ έτρεμε. Κε κςαφνικα άρχιςε πάλι να μυνκρίζι παραπονιάρικα, μακρόςιρτα.

— Ινε βυβάλα κε φονάζι το μικρό-τις, — μυ ίπε ςιγα ένας απο τυς νέγρυς. Για κίτα, — μυ κςανάπε κε μυ έδικςε ένα μικρο, ςκύρο κορμι, πυ γιάλιζε πάνο ςτο πικνο χόρτο.

Ι βυβάλα τρικλίζοντας ζίγοςε το μορό-τις. Εκίνο πίδικςε πάνο κι άρχιςε να τιν αγλίφι.

Το λαφάκι.

Τρις αλάκερες μέρες γιρνύςε ςτο δάςος μέςα ο Σταμάτις με το ςκίλο-τυ το Λίςκο, μα τυ κάκυ: το λάφι με το μικρό-τυ δεν κατάφερε να το πετίχι. Κ' ίχε δόςι το λόγο-τυ ςτο άροςτο ανκονάκι-τυ, το Γλιγόρι, να τυ βρι το κιτρινοπο λαφάκι.

Μόνο τιν τέταρτι μέρα, έτςι ολοςδιόλυ τιχέα, πέςανε πάνο ςτ' αχνάρια τυ λαφιυ με το μικρό-τυ.

«Μάνα με το μοςχαράκι-τις», ςκέφτικε ο Σταμάτις, εκςετάζοντας τ' αχνάρια απο μικρες κε μεγάλες οπλες.

— Λίςκο, τι μυςύδα ςε ενέργια, περιςτέρι-μυ.

Το λάφι, εδο κε κάμποςιν όρα, ίχε μιριςτι τον κινιγο κε παρακολυθύςε με τόλμι τις κινίςις-τυ.

«Φένετε, πος ι μάνα προςπαθι να με απομακρίνι απο το μικρό-τις», ςκέφτικε ο Σταμάτις, πυ όλο κε ζίγονε ςερνάμενος το λάφι.

Κι όταν ςίκοςε το ντυφέκι-τυ για να ςιμαδέψι, το λάφι έτρεκςε προςεχτικα λίγα βίματα μπρος κ' ίςτερα πάλι ςταμάτιςε. Ο Σταμάτις το ακολύθιςε ςκιφτος με το ντυφέκι ςτο χέρι.

Το ζόο κάπυ δέκα φορες κιντίνεψε τι ζοί-τυ προσπαθόντας να απομακρίνι τον κινιγο απο το κριμένο μικρό-τυ. Ο γέρο-Σταμάτις θίμονε, μα κε θάμαζε για τιν τόλμι κε τι ςτοργι τυ λαφιυ. Ο Λίςκος ακολυθύςε τον αφέντι-τυ. Κι όταν για μια ςτιγμι ο αφέντις-τυ ίχε χάςι ολότελα το λάφι απ' το μάτι-τυ, ο Λίςκος τόνε ςκύντιςε προςεχτικα με τι ζεςτί-τυ μυςύδα. Ο γέρος γίριςε πίςο κε κάθιςε. Κάπυ τριάντα βίματα πιο κάτο ςτεκόταν το ίδιο, το κιτρινοπο λαφάκι, πυ γι' αφτο ο Σταμάτις γίριζε ςτο δάςος μέςα τρις αλάκερες μέρες. Ιταν ένα όμορφο λαφάκι, μόλις λίγον εβδομάδον, με κίτρινο χνύδι κε λεπτα ποδαράκια. Το όμορφο κεφαλάκι-τυ ίταν αναγερμένο προς τα πίςο. Κι όταν δοκίμαζε να φτάςι κανένα αψιλο κλαδάκι, τέντονε το λιγνό-τυ λεμο προς τα μπρος.

Ο γέρο-κινιγος ςίκοςε το λίκο τυ ντυφεκιύ-τυ κε ςιμάδεψε το ζόο ίςα ςτο κεφαλάκι... Μα κίνι τι ςτιγμι θιμίθικε με τί λαχτάρα ι μάνα ιπεράςπιζε το μικρό-τις. Θιμίθικε κε κατέβαςε το λίκο. Το λαφάκι περπατύςε κοντα ς' ένα χαμόδεντρο κε τςιμπολογύςε απ' τα φιλαράκια-τυ. Ο Σταμάτις ςφίριξε κε το μικρο ζόο αμέςος έτρεξε κε κρίφτικε μέςα ςτα χαμόδεντρα.

— Για ιδες εκι, το ανεμοπόδαρο!-έλεγε ο γέρος χαμογελόντας ςκεφτικα.

— Μόνο πυ το ίδαμε, πέτακςε ςα ςαίτα... Μας έφιγε, Λίςκο, το λαφάκι-μας. Οςτόςο το ανεπόδαρο αφτο χριάζετε ακόμα να μεγαλόςι.

Τιν άλι μέρα ο Σταμάτις, τιν όρα πυ πλιςίαζε τιν καλίβα-τυ, βλέπι το ανκονάκι-τυ να ορμα πάνο-τυ με ανιχτα τα χέρια κε να τόνε ροτα:

— Παπύλι, μυ τὄφερες το λαφάκι;

— Οχι, Γρίςα, όχι μικρύλι-μυ... το ίδα όμος...

— Ιταν κίτρινο, παπύλι;

— Κίτρινο, κατακίτρινο κε ι μυςυδίτςα-τυ μάβρι. Στεκόταν μπροςτα ς' ένα χαμόδεντρο κε κορφολογύςε φίλα... Σιμάδεπςα...

— Κε δεν το πέτιχες, παπύλι;

— Οχι, Γρίςα, το λιπίθικα το μικρο... τι μάνα-τυ λιπίθικα... Μόλις ςφίριξςα, χάθικε ςαν αςτραπι κι ύτε πρόφταςα καλα-καλα να το ιδο. Εφιγε το καταραμένο!

Οταν το βράδι έπεςαν να πλαγιάςυν, το άροςτο πεδι ροτύςε κε κςαναροτύςε νιςταγμένο:

— Ετςι, παπύλι, έφιγε το λαφάκι, έ;

— Εφιγε, Γρίςα, έφιγε πεδί-μυ.

— Κε ίταν κίτρινο, παπύλι;

— Κατακίτρινο, Γρίςα, μονάχα ι μυςυδίτςα-τυ κε ι οπλές-τυ ίταν μάβρες.

Ετςι αποκιμίθικε ο Γρίςας κε όλι τι νίχτα έβλεπε ςτ' όνιρό-τυ το μικρο, το κίτρινο λαφάκι.

Πιάςτικε.

Το κολχόζι αγόραςε κενύργιο άλογο, τιν Αβγύλα.

Ι Αβγύλα ίτανε φοράδα με χρόμα χριςόκςανθο. Τα

πυλάρια-τις ίταν πάντοτε όμορφα, γοργοπόδαρα, γνοςτικα. Ολο το κολχόζι τιν αγαπύςε τιν Αβγύλα κε περιςότερο τα πεδάκια. Τιν Αβγύλα τιν ίχαν στο ζεςτο ςτάβλο, μέςα ςε ιδιέτερο ςταλι. Ιχε κε παράθιρο ιδιέτερο. Ι Αβγύλα δεν άργιςε να γενίςι. Τα πεδάκια τρέχαν ςιχνα ςτο παραθιράκι κε κίταζαν τιν Αβγύλα κε το μικρό-τις το πυλαράκι.

Ο κυλάκος Χαρίδις έβλεπε, πος το κολχόζι-μας ίχε τέτια όμορφι φοράδα κε ζύλεβε. Δεν εφχαριςτιόταν καθόλυ, όταν ι δυλιες τυ κολχοζιυ πίγεναν καλα. Κάποτε αποφάςιςε να κλέπςι τι φοράδα. Αρχιςε λιπον να ςιχνοπερνα απ' το ςτάβλο-μας κε να καλοπιάνι τα ςκιλια τυ ςτάβλυ πετόντας ς' αφτα πότε πςομι κε πότε κανένα κόκαλο. Τόνε ςινίθιςαν τα ςκιλια κε δεν τόνε γαβγίζαν πια.

Διάλεκςε τότε μια ςκοτινι νίχτα κε ςιγοπατόντας πλιςίαςε το ςτάβλο. Εςπαςε με το λοςτο το λυκέτο κε μπίκε μέςα. Μόλις όμος δοκίμαςε να περάςι το χαλινάρι ςτιν Αβγύλα, τρόμακςε το ζόο, φοβίθικε για το πυλαράκι-τις. Χλιμίντριςε τότες κε χτίπιςε με τιν οπλίτις τον τίχο. Το τυλαράκι, πυ ςτεκότανε ςτο διπλανο ςταλ', ακύοντας τι μάνα-τυ, χλιμίντριςε κ' εκίνο χαρύμενο.

Πίδικςε ο αλογας: τί έπαθαν τ' άλογα κι ανιςίχιςαν!

Ετρεκςε ςτο ςτάβλο, τόνε βρίκε ανιχτο. Ο αλογας έβαλε τις φονες.

Κςίπνιςαν τότε ι κολχόζνικι, ανάπςανε το φανάρι κ' έτρεκςαν ςτο ςτάβλο. Εκι γιρέβοντας βλέπυν ςε μια γονια ζαρομένο το Χαρίδι, τον κυλάκο.

— Τί γιρέβις εδο;

Ο Χαρίδις τάχαςε, δεν ίκςερε τί ν' απαντίςι.

— Ιρθα να δο τιν Αβγύλα.

— Τι νίχτα δεν κάνυν επιςκέπςις ςτα άλογα κι ύτε λυκέτα ςπάνυν.

Πιάςανε το Χαρίδι κε το πρωι τόνε ςτίλανε ςτιν πολιτία.

Περιπιίςυ τ' άλογο κι αφτο θἄνε χορτάτο.
Με το καμτςίκι τ' άλογο δεν κάνι προκοπι,
αν θέλις νἄνε πρόθιμο δόςτυ καλι τροφι.

Διο άλογα βοιθύνε τον κολχόζνικο:
το ζοντανο άλογο κε το ατςαλένιο.

Το πυλάρι.

Στο δάςος έβοςκαν άλογα. Δίπλα απ' το βοςκοτόπιτυς, ανάμεςα απ' το δάςος, περνύςε ι ςιδεροδρομικι γραμι.

Ενα πυλαράκι, αφυ έφαγε αρκετο χόρτο κε χόρταςε, ςκέφτικε να γιρίςι ςπίτι. Το χοριο ίταν κοντα. Προχορύςε ανάμεςα απ' τις ράγιες πάνο απ' τις τραβέρςες.

Αχςαφνα όμος κάπιος κρότος, κάπιος θόριβος ακύςτικε πίςο-τυ. Γιρίζι το πυλάρι κε βλέπι: απο πίςο-τυ έτρεχε κάτι μεγάλο κε μάβρο ςα θεριο.

Φοβίθικε κε θέλιςε να τρέχςι προς τιν πάντα, κε να κατεβι το πίχομα.

Σ' αφτο όμος το μέρος το πίχομα ίταν πςιλο κε πολί κατιφορικο. Αδίνατο να κατεβι.

Ετςι το πυλαράκι εκςακολυθι να τρέχι πάντα ίςα. Για μια ςτιγμι όμος κςαναγίριςε να ιδι. Ι μιχανι πλιςιάζι. Το πυλαράκι τρέχι τόρα πιο δινατα.

Ο μιχανοδιγος λιγόςτεπςε το δρόμο τις ατμομιχανις.

Σφίριξε μάλιστα κε διο-τρις φορες για να κάνι το ζόο ν' αλάξι δρόμο. Μα το πυλαράκι με σικομένι τιν υρα έτρεχε κι όλο έτρεχε πάντα ανάμεσα απ' τις ράγιες. Ξαναςφίριξε ι ατμομιχανί κε το ςφίριγμά-τις αντιλάλισε ος βαθια μέσα στο δάσος.

Το πυλαράκι έτρεχε τόρα με όλι-τυ τι δίναμι.

Αξαφνα όμος παρατίριςε, πος το πίχομα δεν ίνε πια πςιλο.

Γίριςε πίσο κε ίδε τα διο μάτια τις ατμομιχανις, πυ στραφτοκοπύσαν. Νά, νά-το το θεριο, όπυ κε νάνε θα το φτάσι... Πρόφτασε όμος να πιδίξι πάνο απ' τις ράγιες, κε να βρεθι γλίγορα στο βοσκοτόπι.

Ι καρδιά-τυ χτιπύσε απο τιν τρομάρα κι ο μιχανοδιγος χαμογελόντας σκεφτότανε: «Φοβίθικε το ανόιτο! Τόρα πρέπι ν' αφξίσο τιν ταχίτιτα τις μιχανις».

Ι ατμομιχανι όρμισε με δινατο βυιτο προς τα μπρος κε στι στροφι τυ δρόμυ ξαναςφίριξε.

Το πυλαράκι έτρεχε ζιτόντας να κριφτι στο δάσος. Βλέποντας όμος, πος το μάβρο τέρας πέρασε απο κοντά-τυ δίχος να το πιράξι, ισίχασε κε σταμάτισε.

Ιστερα έβγαλε μια πςιλι φονι, χλιμίντριςε απο χαρα, έκοπςε με τα δόντια-τυ χλορο χορταράκι κε έτρεξε για το σπίτι.

Το άγριο πυλάρι κε το τσακάλι.

Σε μια μακρινι ασιατικι στέπα έβοσκε ένα κοπάδι απο άγρια άλογα. Πίσο απο ένα πςίλομα καθόταν κριμένο ένα μεγάλο τσακάλι κε παραμόνεβε κάπιο πυλάρι. Περίμενε τι στιγμι, πυ ι μάνα θα ξεμάκρενε κάπος απ' το βιζανιάρικό-τις. Το νοστιμότερο φαι για το τσακάλι ίνε το πυλαρίσιο κρέας.

Διο φορες ίρθε κοντά-τυ το πυλάρι, μα κε τις διο φορες ι μάνα ίταν δίπλα-τυ. Το τσακάλι φοβόταν τις οπλες τις φοράδας.

Περίμενε, περίμενε, μα δεν έβγενε τίποτα. Αποφάσιςε λιπον ν' αφίςι τον κριπςόνα-τυ. Εκίνι τι ςτιγμι όμος τον ίδε το πυλάρι. Κε τυ άμιαλυ τυ γενίθικε ι περιέργια να μάθι, τί ςόι πράμα ίταν το ζόο αφτο. Κύνιςε λιπον τιν υρά-τυ κε χοροπιδόντας έτρεκςε προς το μέρος τυ τσακαλιυ. Το τσακάλι κάθιςε κε περίμενε. Μόλις ίρθε κοντά-τυ, ςικόθικε κε πίρε τρεχάλα το δρόμο για το δάςος, έτςι όμος, πυ να το προφτένι το φιλοπερίεργο πυλάρι.

Επρεπε να το κςεγελάςι κε να το φέρι πίςο απ' το λόφο, μακρια απ'τα μάτια τις μάνας-τυ.

Ετρεχε το τσακάλι κι απο πίςο-τυ έτρεχε κε το πυλάρι. Μόλις ςτρίψανε το λόφο, γιρίζι πίςο το τσακάλι κε αρπάζι το πυλάρι απο το λεμο. Το πυλάρι ρίχτικε ςτιν πάντα, πίδικςε προς τα πάνο κε χτίπιςε με τα πιςινα πόδια-τυ τι γι. Τα δόντια τυ τσακαλιυ

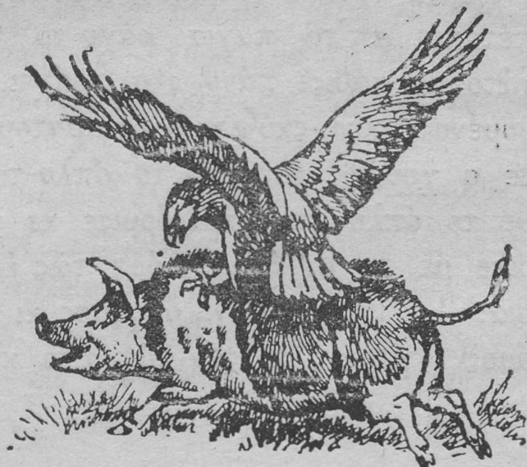
μονάχα πυ γλίςτριςαν πάνο απ'το πετςί-τυ.

Το πυλάρι κλότςιςε, άκςαφνα όμος εςτάνθικε δινατο πόνο ςτις φλέβες κ'έβαλε μια δινατι φονι. Τιν ίδια ςτιγμι ακύςτικε ι απάντιςι. Ιταν ι μάνα. Ανεβοκατέβικε το λόφο ςαν αςτραπι κε με κατεβαζμένα τ'αφτια κε δίχνοντας απιλιτικα τα δόντια, ρίχτικε πάνο ςτο τςακάλι. Τύφες απο κίτρινο μαλι πέτακςαν ςτον αέρα. Ο αγόνας αμέςος μετατράπικε ςε καταδίοκςι. Ετρεχε, έτρεχε κινιγιμένο το τςακάλι, κι όλι τιν όρα εςτανόταν ςιμά-τυ, πολι ςιμά-τυ τα τρομερα δόντια τυ αλόγυ. Κε μονάχα ςαν κρίφτικε πίςο απ'το μακρινο λόφο, μπόρεςε κάπος να ςινεφέρι.

Με μεγάλι χαρα το πυλάρι έτρεκςε με τι μάνα-τυ ςτο ριάκι. Στο πιςινό-τυ πόδι κςεχόριζε ένα ςτενο αβλάκι απο έμα. Εκι ςτο ριάκι με μεγάλι εφχαρίςτιςι βίζακςε χορταςτικα το γάλα τις μάνας-τυ κε ίςτερα αποκ'μίθικε γλικα.

Ο αιτος μπερκυτ.

Ο πιο μεγάλος απ' όλυς τυς αιτυς ίνε ο μπερκυτ. Εχι χρόμα καφετι κε το μάκρος-τυ φτάνι ος ένα μέτρο. Οςτόςο, ςα μετρίςις τις διό-τυ φτερύγες μαζι ανιγμένες θα ιδις, πος το μάκρος-τυς ίνε πάνο απο διο μέτρα.

Το ράμφος-τυ ίνε πολι δινατο κε τα νίχια-τυ τρομερα κε να τα βλέπις ακόμα.

Ι αιτίνα κλοςα κατα τα μέςα τυ Μάρτι. Ιςτερα απο 35 μέρες βγένυν τα μικρα μπερκυτόπυλα. Ινε ςκεπαζμένα με άςπρα πύπυλα.

Οςο τα αιτόπυλα ίνε ςτι φολια, ι αιτι κακυργυν ςε αχτίνα 20—30 χιλιόμετρα απο τι φολιά-τυς. Σ'όλο αφτο το διάςτιμα φέρνυν μεγάλι καταςτροφι ςτα αγρίμια. Μια φορα κοντα ςε μια αιτοφολια βρίκαν απομινάρια απο 40 λαγυς κε 300 πάπιες!

Ι αιτι ζυν πολα χρόνια. Κε ςκλαβομένι ακόμα μέςα ςτα κλυβια ζυν πάνο απο 100 χρόνια. Τα νέα αιτόπυλα ιμερόνοντε έφκολα. Κε ςινιθίζυνε τόςο πολι τον αφέντι-τυς, πυ ςτεναχοριέντε τρομερα, ςα λίπςι για πολιν κερο.

Ο αιτος όμος ίνε φοβερος, όταν ίνε λέφτερος. Τα πυλια κε τ'αγρίμια, πυ ίνε πιο αδίνατα απ'αφτόνε, μόλις ακύςυν τι φονί-τυ, τρέχυν να κριφτυν όπυ-όπυ. Τιχένι κάποτε ναρπάζι κε να κυβαλα κε μικρα πεδια. Ακόμα κε ςτυς ιλικιομένυς ρίχνετε ο αετος.

Νά τί έγινε μια φορα: Ενας πιναζμένος μπερκυτ ρίχτικε πάνο ς'ένα μεγάλο γυρύνι. Το γυρύνι έγρυςε. Ετρεκςε τότε ο χορικος κ'έδιοκςε το πυλι. Ο αιτος πέτακςε απ'τιν παχια ράχι τυ γυρυνιυ, άρπακςε ένα γάτο κε κάθιςε πάνο ςτο φράχτι. Γρύζι τόρα το πλιγομένο γυρύνι, ςκύζι κε ο καταματομένος γάτος. Τρέχι τότε ο χορικος να πάρι το όπλο-τυ. Μόλις όμος τον ίδε με το όπλο ςτο χέρι, όρμιςε κε γαντζόθικε απ'το χορικο με τα νίχια-τυ. Τόρα τρις ίνε αφτι πυ ζιτυν βοίθια: Το παχι γυρύνι, ο γάτος κι ο χορικος. Τρέκςανε όμος ι γίτονες πιάςαν τον αιτο κε τόνε δέςανε.

Ο άρρωστος ελέφαντας.

Στις 6 το πρωί φέρανε στιν ελεφαντίνα Τζινταν διο μερίδες κολατσιο: τι μια για κίνινε κε τιν άλι για το μικρότις. Πάνο ς'ένα χιραμάκσι δίπλα στι Τζινταν ίταν: 30 κιλα πατάτες, 40 κιλα κοκινογύλια κε 1 κιλο ζάχαρι. Ι Τζινταν πίρε με τιν προβοσκίδα-τις μιαν πατάτα· δοκίμασε να τι φέρι στο στόμα-τις, μα δε μπόρεσε. Ι προβοσκίδα-τις δε λιγύσε. Ι Τζινταν έβγαλε μια φονι λεπτι, παραπονιάρικι.

Τιν άλι μέρα μπίκε στο κλυβι τις Τζινταν ένας χτινίατρος με άσπρι μπλύζα. Ανέβικε πάνο σε μια σκαλίτσα κε εκσέτασε τι Τζινταν απ'τιν κορφι ος τα νίχια.

Ι Τζινταν ίχε πιρετο. Ο χτινίατρος κίτακσε τιν προβοσκίδα-τις κε ίδε πος ίχε απο μέσα ένα μεγάλο πρίκσιμο, σα μίλο. Στο δεκσί-τις πλεβρο, άλο ένα πρίκσιμο. Τις πονύσαν ι προβοσκίδα, το πλεβρο κε τα πόδια.

Ο χτινίατρος τις χτίπισε με τιν απαλάμι τιν κιλια κε τις ίπε:

—Μι στενοχοριέσε, θα σε γιατρέπσυμε: θα συ κάνυμε ζεστο ποδόλυτρο, θα σε ταίσυμε γάλα κε θα συ δόσυμε τροφι διναμοτικι. Κι ακόμα θα συ δόσυμε κε μπόλικι ζάχαρι. Κοντα ς'αφτα θα συ δόσυμε κε μια μερίδα μίλα. Σίμφονι;

Αν μπορύσε να μιλίσι ι ελεφαντίνα, σίγυρα θα τυ απαντύσε τυ γιατρύ-τις:

—Σίμφονι κε παρασίμφονι. Αγαπο πολι τα γλικα. Κε πιος δε τ'αγαπα, τα γέριμα!

Πέρασαν κιόλας διο βδομάδες απο τότες πυ ι Τζινταν δε μπορύσε να τρόι μόνι-τις. Τις φέρνυν το

φαί-τις πάνο ςε φτιάρι κε τίνε ποτίζυνε με λαςτιχένιο ςολίνα, ςαν κε κίνονε πυ μεταχιρίζυντε για να καταβρέχυνε τυς δρόμυς.

Σ'όλο αφτο το διάςτιμα ι Τζινταν φορι λαςτιχένια ποδίματα. Τις τα φοράνε τέςερις άνθροπι. Μέςα ςτα ποδίματα αφτα χίνυνε ζεςτο νερο. Τις κάνυν το ποδόλυτρο, πυ ίχε διατάκςι ο χτινίατρος. Τιν εφχαριςτι πολι το ζεςτο ποδόλυτρο.

Το ελεφαντόπυλο κιτάζι τα ποδίματα με απορία. Πιος κςέρι, ίςος νἄθελε κι αφτο να κορδόνετε μέςα ςε τέτια ποδίματα.

Ο καρχαρίας.

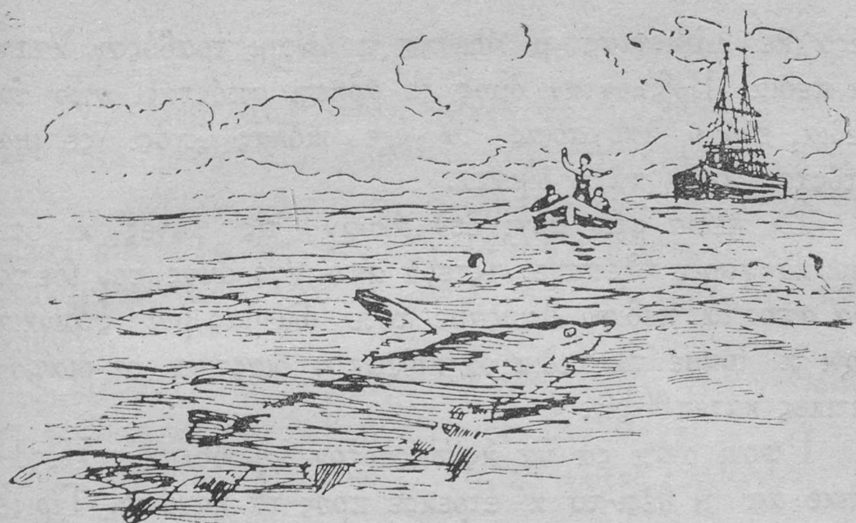
Το βαπόρι-μας ίταν αραγμένο ςε ένα αφρικάνικο λιμάνι. Μέρα θαβμάςια. Απ' τι θάλαςα φιςύςε ένα δροςερο αγεράκι· προς το βράδι όμος ο κερος άλακςε κ' έγινε πνιχτικος. Απο τι Σαχάρα ερχόταν αέρας ζεςτος, ο λίβας, πυ ίταν ςα να έβγενε απο αναμένο καμίνι.

Πριν απ' το ιλιοβαςίλεμα βγίκε ο καπετάνιος ςτο κατάςτρομα κε φόνακςε: «Πεδια, κερος για μπάνιο!» Σε μια ςτιγμι ρίχτικαν ι νάφτες ςτι θάλαςα, κατέβαςαν ένα χοντρο καραβόπανο, το τέντοςαν απ' τι τέςερις μεριες κ' έκαναν ένα ίδος δεκςαμενι για κολίμπι.

Στο βαπόρι ίχαμε μαζί-μας κε διο πεδια. Πίδικςαν κ' αφτα μέςα ςτιν πανένια δεκςαμενι κε κολιμπύςαν. Μα το μέρος τυς φάνικε ςτενόχορο κ' έτςι βγένοντας απ' τι δεκςαμενι ανίχτικαν ςτο πέλαγο.

Κολιμπύςαν πιδέκςια ςα βατράχια κ' έφταςαν ος τι ςιμαδύρα, πυ κράταγε τιν άνκιρα.

Στιν αρχι το ένα απ' τα πεδια προςπέραςε το άλο,

μα σε λίγο άρχισε να μένι πίσο. Ο πατέρας-τυ, παλιος πιροβολιτις, στεκόταν πάνο στο κατάστρομα κε καμάρονε το γιό-τυ. Κε σαν τον ίδε να μένι πίσο, τυ φόνακσε:

— Κίτα να μί με ντροπιάσις! Βάλε όλα-συ τα δινατα!

Ακσαφνα απ' το κατάστρομα ακύστικε μια φονι: «Καρχαρίας!» κι όλι-μας ίδαμε πάνο στιν όπσι τυ νερυ τι ράχι τυ θαλασινυ θεριυ.

Ο καρχαρίας έπλεε ίσα πάνο στα πεδια.

— Πίσο! Πίσο! Γιρίστε πίσο! καρχαρίας! φόνακσε ο πιροβολιτις.

Τα πεδια όμος δεν άκυσαν τι φονι κε κσακολυθύσαν το κολίμπι, γελόντας κε φονάζοντας πιό χαρύμενα, παρα πριν.

Ο πιροβολιτις, χλομος σαν το πανι, κίταζε τα πεδια δίχος να κινιέτε καθόλυ.

Ι νάφτες κατεβάσανε μια βάρκα στι θάλασα, μπίκαν

μέςα κε λάμιοντας μ' όλι-τυς τι δίναμι τραβύςαν κατα τα πεδια. Βρίςκονταν όμος ςε αρκετι απόςταςι απο τα πεδια, ενο ο καρχαρίας τα ίχε κιόλας ζιγόςι ςε μια απόςταςι ίκοςι κάπυ βίματα.

Τα πεδια ςτιν αρχι δεν άκυαν τις φονες κι ύτε τον καρχαρία βλέπανε. Ιςτερα απο λίγο όμος τον ίδε το ένα απο τα πεδια. Ακύςαμε τότε όλι-μας μια ςτρινκια φονι κ' ίδαμε τα πεδια να κολιμπυν βιαςτικα ςε διαφορετικες κατεφθίνςις.

Ι φονι αφτι ςα να κςίπνιςε τον πιροβολιτι. Πετάχτικε απ' τι θέςι-τυ κ' έτρεκςε προς τα κανόνια. Γίριςε τι μπύκα ενος κανονιυ προς τι θάλαςα έπεςε μπρύμιτα πάνο ςτο κανόνι, ςιμάδεπςε κε πίρε το φιτίλι ςτο χέρι.

Ολι όςι βριςκόμαςταν πάνο ςτο βαπόρι, μίναμε ςα μαρμαρομένι απο τιν τρομάρα κε περιμέναμε να ιδύμε τι θ' απογίνι.

Ενα μπαμ! ακύςτικε κε ίδαμε τον πιροβολιτι να πέφτι μπρύμιτα δίπλα ςτο κανόνι κε να ςκεπάζι με τα χέρια το πρόςοπό-τυ. Τι έγινε με τον καρχαρία κε με το πεδι, δεν το ίδαμε, δε μπορύςαμε να το ιδύμε, γιατι μας εμπόδιζε ο καπνος. Οταν όμος ςκόρπιςε ο καπνος, ακύςαμε πάνο απο το νερο ένα ςιγανο βονκιτο, πυ ςε λίγο έγινε πιο δινατο, όςπυ αντίχιςε μια χαρύμενι δινατι κραβγι.

Ο παλιος πιροβολιτις άνικςε τότε τα μάτια, ςικόθικε κε κίτακςε προς τι θάλαςα. Πάνο ςτα κίματα μια ανέβενε κε μια κατέβενε ι κίτρινι κιλια τυ ςκοτομένυ καρχαρία. Σε λίγα λεφτά ι βάρκα έφταςε ςτο μέρος, πυ ίταν τα πεδια, τα πίρε κε τἄφερε ςτο βαπόρι.

Το χιονοπύλι.

Μια χιμονιάτικι μέρα άνιξα το παράθιρο. Οπυ νά κε πετα μέσα στο δομάτιο ένα χιονοπύλι με κόκινο στίθος, μάβρες φτερύγες κε σταχτιν όμο. Τυ έδοσα μερικα σπιρια σιτάρι κε πσίχυλα. Τα τσίμπαγε λέμαργα καθιζμένο πάνο στο παράθιρο, όπυ σε λίγο κε αποκιμίθικε.

Πέρασαν κάμποσες ιμέρες απο τότες. Το χιονοπύλι σινίθισε τόρα να κάθετε πάνο στο δάχτιλό-μυ κε να τρόι σπιρια απο τι φύχτα-μυ. Πολες φορες καθόταν κε πάνο στον όμο-μυ.

Στο σπίτι ίχαμε ένα μικρο σκιλάκι. Στιν αρχι το πυλι το φοβόταν το σκιλάκι, αργότερα όμος το σινίθισε κ' έγιναν καλι φίλι. Καθόταν στι ράχι κε κάποτε κε στο κεφάλι τυ σκιλιυ. Το πράμα ίταν πολι περίεργο. Το σκιλι κυνύσε τιν υρα, γάβγιζε, πιδύσε. Κε το πυλάκι εξακολυθύσε να κάθετε πάνο-τυ, λες καβάλα σε άλογο. Σιχνα τυ σφίριζα τα αγαπιμένα-μυ τραγυδάκια. Το χιονοπύλι αγαπύσε τα χάδια. Τυ άρεσε πολι όταν τον έπερνα στα χέρια-μυ, τόνε χάιδεβα, κε τυ έλεγα σέρνοντας τις λέξις: «α-γα-πι-μέ-νο-μυ κα-λό-μυ πυ-λά-κι». Αρχιζε τότε το κελάδιμα κε ι φονί-τυ κιματιστι πλιμίριζε το δομάτιο. Εκανε πος τιναζόταν, γινόταν περισότερο ζοιρο, πιδύσε.

Κάποτε έλιπσα απ' το σπίτι για κάμποσες ιμέρες. Το πυλι στενοχορέθικε πολι δίχος εμένα.

Ετσι όταν γίρισα πίσο, χίθικε πάνο-μυ κε δε μ' άφινε να βγάλο το παλτό-μυ. Πιδύσε στυς όμυς-μυ κε χαιδεβόταν τρίβοντας το κεφαλάκι-τυ πάνο στο λεμό-μυ, έτσι όπος ι γάτα. Ιστερα φτερύγιζε γίρο-μυ, για

να κςανακαθίςι πάλι ςτον όμο-μυ κε ν' αρχίςι τα ίδια.

Μετα απο κάμποςι όρα πίγε κε κάθιςε πάνο στο ντυλάπι κε άρχιςε να τραγυδι δίχος κανένα λάθος το αγαπιμένο-μυ τραγυδάκι.

Ι κλόςα.

Στι γιτονια ι κιρα Κάλι
ρίχνι κριθάρι ςτιν αβλι,
κι όλο τιν κλόςα κράζι
κε τιν καλοκιτάζι.

Κ' εκίνι μάβρι πεταχτι
με τα μικρά-τις περπατι
κε τριγιρνα ςτι βρίςι
το χόμα να ςκαλίςι.

— Κλυ, κλυ, πεδιά-μυ, εδο ςιμα
να ςας φιλάι κ' ι μαμα,
γιατι πέρα όπος πάι
ςκυλικάκια δε θα φάι.

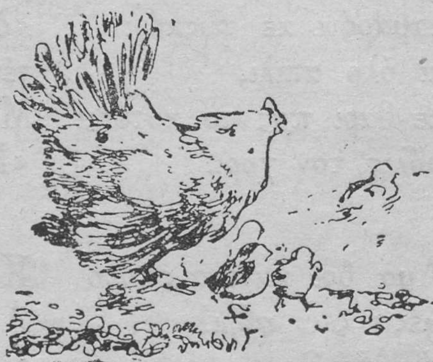
Τέτια ι κοτύλα ςτιν αβλι
με τα κλοςόπυλα μιλι.
Κι όταν περνα διαβάτις
τα κρίβι ςτα φτερά-τις.

Το παράκςενο κοτόπυλο.

Ι γρια Σοφία πίρε δεκατρία αβγα κε τἄβαλε κάτο απ' τιν κλόςα-τις. Δεν πρόςεκςε όμος, πος το ένα απ' αφτα τα αβγα ίταν πραςινοπο κε λιγάκι μεγαλίτερο απο τ' άλα.

Κάθετε ι κλόςα φρόνιμα κε ζεςτένι τ' αβγα, πιδα κάποτε, τςιμπα τα πςίχυλα, πυ τις δίνι ι γρια, πίνι λίγο νεράκι κε κςανα γιρίζι ςτ' αβγά-τις.

Κάθιςε ι κλόςα πάνο ςτ' αβγα τρις βδομάδες κι απο τα αβγα άρχιςαν να βγένον τα πυλάκια.

Τελεφτέο βγίκε το πυλάκι απ'το πραςινοπο αβγο. Μα κε τί παράκςενο πυ ίταν: χνυδάτο, κίτρινο, με κοντα ποδαράκια κε πλατι ίςιο ράμφος. Απόριςε ι κότα βλέποντας το ςτραβοπόδαρο πυλάκι! μα τί μπορύςε να κάνι· ότι κι αν ίνε, πεδί-τις ίνε. Κε τ' αγαπα όπος κε τ' άλα.

Αρχιςε ι κότα να μαθένι ςτα πεδιά-τις, πός να βγάζυν τα ςκυλίκια απ' το χόμα. Κάθε μέρα τόρα οδιγι τιν ικογένιά-τις ι κότα ςτον όχτο τις λίμνις.

Τιν πρότι μέρα όμος το κοντοπόδαρο πυλάκι μόλις ίδε το νερο, πετάχτικε μέςα. Τρέχι ι όρνιθα, φονάζι, κυνάι τις φτερύγες, πετιέτε κι αφτι ςτο νερο. Τα πυλάκια τρέχυν δόθε-πέρα κε τςιρομαχυν: «Βοίθια καλι άνθροπι, πνίγετε το αδερφάκι-μας!» Οςτόςο το αδερφάκι-τυς δεν πνίγικε· κολιμπύςε χαρύμενο κ' εφτιχιζμένο, λάμνοντας το νερο με τα πλατια ποδαράκια-τυ, πυ έμιαζαν ςαν κυπια.

Ακυσε τι φονι τις όρνιθας ι γρια Σοφία, έτρεκσε κε σαν ίδε τί γινότανε ίπε:

— Οπος φένετε, χορις να το προσέκσο, έβαλα κάτο απ' τιν όρνιθα μαζι με τ' άλα κε αβγο παπίσιο!

Ο κόκορας.

Ενας κόκορας ολάσπρος
με πσιλο λιρι,
καμαρόνι κε φυσκόνι
κι όλο απιλι,
κε θαρι πος το κοτέτσι
μόλις τον χορι.

Αμα βρι κανενα σπόρο
μέσα στιν αβλι,
το κεφάλι-τυ σικόνι
κε το διαλαλι,
να το μάθυνε σε δίσι
κε σ' ανατολι.

Τι στιγμι πυ συλατσάρι
με το βίμα αργο,
«δεν κσανάιδα, λεν ι κότες,
τέτιο στρατιγο».
Μα κι ο ίδιος σιλογιέτε:
«Μορε τ' ίμε εγο!»

Κσάφνο βλέπι ένα γεράκι
Αχ! τιν όρα αφτι
το βαρι περπάτιμά-τυ
έχι μπερδεφτι,
κι αστραπι μες' στο κοτέτσι
τρέχι να κριφτι.

Ι ιλεχτρικι κλόςα.

Τα πεδια περικίκλοςαν το Δίμο κε τον παρακαλύςαν: Πές-μας Δίμο, πός κςεπυλιάζυν τ' αβγα με τον ιλεχτριζμο.

— Καλα, θα ςας το πο, μα πρότα πέστε-μυ εςις: πόςα αβγα μπορίτε να βάλετε κάτο απ' τιν κλόςα-ςας;

— Δεκαπέντε, φόνακςε ο Νίκος.

— Πάνο-κάτο. Ι δικί-μυ όμος, ι ιλεχτρικι κλόςα, μπορι να κςεπυλιάςι ςε μια φορα κάμποςες εκατοντάδες.

Τα πεδια μίνανε με το ςτόμα ανιχτο.

— Πότε κάθετε πάνο ςτ' αβγα ι κλόςα-ςας; — ρότιςε ο Δίμος.

Το καλοκέρι!-φόνακςαν τα πεδια.

— Ι δικί-μυ ι ιλεχτρικί κάθετε όλο το χρόνο.

— Δε μας λες, Δίμο, ι όρνιθά-ςυ ίνε ςαν τι δικί-μας, με φτερύγες κε με πόδια;

— Υτε πόδια έχι ύτε φτερύγες. Ινε ένα κιβότιο με ιλεχτρικες λαμπίτςες. Απ' τις λαμπίτςες ζεςτένετε ο αέρας μέςα ςτο κιβότιο, ζεςτένυντε κε τ' αβγα. Ινε ο ινκυμπάτορας, ι εκολαπτικι μιχανι, όπος τίνε λένε.

— Κι αν άκςαφνα πςιθύνε τ' αβγα! Τί θα γίνι τότε; Απο πςιμένα αβγα ι ιλεχτρικί-ςυ λάμπα δε θα μπορέςι να κςεπυλιάςι...

— Πολι ςοςτα· μι νομίζετε όμος πος εκίνος, πυ έκανε τιν εφέβρεςι τυ ινκυμπάτορα ίταν πιο κυτος απο ςας. Ο ινκυμπάτορας ίνε έτςι φτιαζμένος, πυ άμα αρχίζι ι ζέςτι να αφκςένι, ι μια λαμπίτςα ζβίνι.

— Κε πόςες μέρες κάθετε ι όρνιθά-ςυ πάνο ςτ' αβγα;

— Οςες κε ι δικί-ςας. Ιςα-ίςα ικοςιμια μέρες. Αμα βγύνε τα πυλια, τα φέρνυν ςτο ςτεγνοτίρι. Εκι τα ζεςτένι ςτι ςτιγμι ι ιλεχτρικι λάμπα κε τα ςτεγνόνι.

Απο κι τα φέρνυνε ςτι «μάνα». Ι «μάνα» αποτελιέτε απο τρία δομάτια. Το πρότο ίνε κιτόνας με θερμάςτρα ιλεχτρικι. Το δέφτερο δομάτιο ίνε έθυςα για περίπατο με γιάλινι ςτέγι, κε το τρίτο αβλι με ςτέγι απο ςιρματένια κάνκελα.

Τα μικρα πυλάκια ζύνε ςτι «μάνα» εφτα ος οχτο βδομάδες, ος ότυ να διναμόςυν.

Ι γρια Μαριο κ' ι κότα-τις.

Ολι μέςα ςτο χοριο
κςέρυν τι γρια Μαριο
κε τι μάβρι όρνιθά-τις·
ταχτικα αβγι-αβγι,
πριν ακόμι ο ίλιος βγι
εγενύςε τα αβγά-τις.

Κάθε μέρα κε αβγο!
Ε, να ίχα δα κ' εγο
τις γριας Μαριος τι χάρι·
όμος ι γρια Μαριο
θέλι κάθε μέρα διο·
δός-τις το λιπον κριθάρι!

Μίπος τάχα οφελι
το κριθάρι το πολι;
Αν τιν όρνιθα παχένις,
τί θαρις γρια Μαριο
τα αβγα θα γίνυν διο;
Μα...χορις αβγο θα μίνις.

Ομος ι γρια Μαριο
θέλι κε καλα τα διο·
δεν ακύι... Τι δυλιά-τις!
Κε τιν έπαθε!—Πός;—Νά
Τόρα πια δεν τις γενα
ι παχια ι όρνιθά-τις.

Το πύλιμα τον πεδιον.

Αφτο πυ θ' ακύςετε, πεδια, γινόταν ςτα παλια χρόνια, ςτον κερο τυ τςάρυ. Κε νά πος.

Ι φτοχολογια τυ χοριυ, πυ δε μπορύςε να θρέπςι τα πεδιά-τις, ίθελαν να τα δόςυν κάπυ, να δυλέβυν για ένα κομάτι πςομι. Ερχονταν τότε ςτα χορια ι μεταπράτες. Δίνανε ιποςχέςις μπόλικες, τάζανε λαγυς με πετραχίλια, ότι θα μάθυνε ςτα πεδια κάπια τέχνι.

Τυς πίςτεβαν ι γονιι κε τυς τα δίνανε τα πεδιά-τυς.

Μάζεβαν έτςι ι μεταπράτες ος δέκα αγόρια κε κορίτςια κε τα πιγένανε ςτιν πόλι.

Εκι τα φέρνανε ςτυς κυςτάρυς: τςανκαράδες, εφαρμοςτες, ςιδεράδες.

Πέρνοντας ος δέκα ρύβλια για κάθε κεφάλι, αφίνανε τα πεδια κε πέρνανε κενύργια παρανκελία.

Κάποτε ο αγοραςτις τις ζοντανις πραμάτιας ροτύςε ανίςιχος:

— Καλα, εγο τ' αγοράζο τα πεδια, μίπος όμος ίνε εδο πέρα ι γονιί-τυς κε τα ιδύνε;

— Μιν ανιςιχίτε,—αποκρινόταν ο προμιθεφτις,— κανένα δεν έχυν εδο˙ τα πεδια ίνε ολότελα ςτι διάθεςί-ςας.

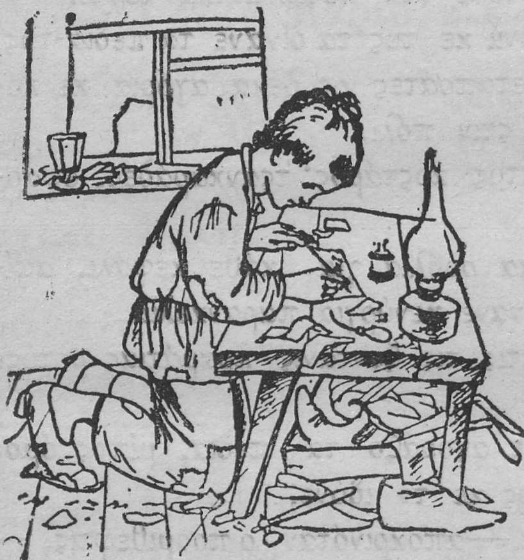
Γαλίνι.

Δεν ακύετε ύτ'ένα κίμα
ις τιν έρμι ακρογιαλια.
Λες κ' ι θάλαςα κιμάτε
μες' ςτις γις τιν ανκαλια.

Ο Βάνιας Ζύκοφ.

Ο Βάνιας Ζύκοφ ίταν ακόμα πεδάκι ενια χρονον, όταν τόνε βάλανε παραγιο ς' έναν τςανκάρι.

Μια φορα, πυ έλιπαν το αφεντικο κε ι καλφάδες, ο Βάνιας έβγαλε απ' το ντυλάπι το μπυκαλάκι με το μελάνι κ' έναν κοντιλοφόρο με ςκυριαζμένι πένα. Ιςτερα απλόνοντας μπροςτά-τυ ένα τςαλακομένο χαρτι, άρχιςε να γράφι.

Προτυ όμος χαράκςι το πρότο γράμα, γίριςε κε κίτακςε κάμποςες φορες φοβιζμένα κατα τιν πόρτα κε το παράθιρο. Το χαρτι το ίχε βάλι πάνο στο ςκαμνι κε κίνος ςτα γόνατα, μπροςτα ςτο ςκαμνι.

— Παπύλι-μυ, αγαπιμένε, Κονςταντίνε Μακάριτς! — γραφε,— νά, ςυ γράφο αφτο το γράμα. Δεν έχο ύτε πατέρα, ύτε μιτέρα, ένας εςι μονάχα μυ έμινες.

Ο Βάνιας αναςτένακςε, βύτικςε τιν πένα ςτο μελάνι, κ' εκςακολύθιςε το γράπςιμο.

— Χτες τραβίκςανε δινατα τα μαλιά-μυ, γιατι κυνόντας το πεδι ςτιν κύνια, κιμίθικα χορις να το θέλο. Ι μαςτόρι με κοριοδέβυν κι ο νικοκίρις με χτιπα αλίπιτα, όπυ τίχι κε φαι τίποτα δε μυ δίνυνε. Το προι μυ δίνυνε κςερο πςομι, το μεςιμέρι λαπα, κε το βράδι κςανα πςομι.

Με διατάζυνε να κιμάμε στον προθάλαμο κι όταν το πεδι κλέι, δεν κιμάμε καθόλυ, όλι τι νίχτα κυνο τιν κύνια-τυ.

—Αγαπιμένε-μυ παπύλι, λιπίςυ-με, πάρε-με απο δο πέρα, φέρε-με πίςο στο χοριο. Εδο πια δε μπορο να ζίςο. Πέφτο στα πόδια-ςυ κε παρακαλο, πάρε-με απο δο, αλιος θα πεθάνο.

Σύφροςε ο Βάνιας τα χίλια, έτριπςε με τι μάβριτυ γροθια τα μάτια κε άρχιςε να κλέι.

—Ελα αγαπιμένε-μυ παπύλι, εκςακολύθιςε ο Βάνιας, λιπίςυ-με το ορφανο, το δίςτιχο, πάρε-με απο δο. Γιατι εδο όλι με χτιπυν κε να φάο θέλο, κε στεναχοριέμε, κε όλα να τα πο δε μπορο, όλο κε κλέο. Χερετο ακόμα τιν Ελένι, τον κυτςο τον Εγόρκα, τον αμακςα κε τι φιςαρμόνικά-μυ να μι τίνε δόςις σε κανένα. Διατελο το ενκονάκι-ςυ Βάνιας Ζύκοφ. Αγαπιμένε παπύλι, έλα.

Ο Βάνιας δίπλοςε στα τέςερα το χαρτι κε τὄβαλε στο φάκελο, πυ αγόραςε για ένα καπίκι τιν παραμονι. Σκέφτικε λίγο, βύτικςε τον κοντιλοφόρο στι μελάνι κε έγραπςε:

«Στο χοριο, στον παπύλι».

Ιςτερα έκςιςε το κεφάλι-τυ, ςκέφτικε κε πρόςτεςε: «Κονςταντίνο Μακάριτς».

Στο πςαράδικο.

Ενα πρωι κςίπνιςε ο θίος τον Ιλία κε τυ ίπε:

—Σίμερα να νιφτις καλα κε γλίγορα.

—Για πύ;—ρότιςε νιςταγμένα ο Ιλίας.

—Στι δυλια. Θα δυλέβις ς'ένα πςαράδικο. . .

Ο Ιλίας πίγενε δίπλα στον Πετρύχιν. Οταν φτάσανε στο πσαράδικο, ίδανε δίπλα στο γραφίο έναν απσιλο μυζίκο με μια κιλάρα ος κι πάνο.

—Χερέτισε!—μυρμύρισε ο Πετρύχιν στον Ιλία.

—Πός τόνε λένε;—αντιλάλισε απο χοντρο μπάσο το μαγαζι.

—Ιλία,—απάντισε ο Πετρύχιν.

—Λιπον, Ιλία, κίτα καλα. Τα μάτια-συ τέσερα· τόρα κανένα άλονε δεν έχις, εκσον απο μένα, το αφεντικό-συ. Υτε γνοστυς, ύτε σινκενις, κατάλαβες; Εγο για σένα ίμε όλα κε πατέρας κε μάνα.

Ενας απ' τυς ιπαλίλυς έβαλε τον Ιλία να βγάλι απο το μεγάλο καζάνι τα πσόφια πσάρια. Το πεδι ανασκυμπόθικε κε άρχισε να βγάζι τα πσάρια, πιάνοντάς-τα όπος τίχενε.

—Απ'το κεφάλι πιάνε-τα. στραβόκσιλο!—φόνακσε ο ιπάλιλος.

Κάποτε ο Ιλίας έπιανε κατα λάθος κανένα ζοντανο πσάρι, πυ στεκόταν ακίνιτο· το πσάρι γλιστρύσε απ'τα χέρια-τυ.

—Ανιγε τα μάτια!—διάταζε ο ιπάλιλος.

Ο Ιλίας γραντζύνισε το δάχτιλό-τυ με το φτερύγι τυ πσαριυ, κε βάζοντάς-το στο στόμα άρχισε να το βιζένι.

—Βγάλε το δάχτιλο απ'το στόμα!—φόνακσε το αφεντικο.

Ιστερα δόσανε στο πεδι ένα μεγάλο κσινάρι κε το διατάκσανε να κατεβι στο ιπόγιο κε να σπάνι τον πάγο έτσι, πυ να βγένυν τα κομάτια ίσια. Τα θρίπσαλα τυ πάγυ πετύσανε στο πρόσοπό-τυ, μπένανε στον ανιχτότυ γιακα. Στο ιπόγιο κρίο κε σκοτάδι.

Ιστερα απο κάμποσα λεφτα ο Ιλίας βγένοντας

μυςκίδι απ'το ιπόγιο, ίπε στο αφεντικο.

—Εςπαςα εκι κάτο ένα βάζο.

Ο νικοκίρις τον κίτακςε με προςοχι κε τυ ίπε:

—Για πρότι φορα στο ςιχορνο. Κε στο ςιχορνο, γιατι τ' ομολόγιςες ο ίδιος. Αν το κ;ανακάνις όμος, θα ςυ βγάλο τ'αφτια.

Το πςαράκι.

Πςαράκι, πυ ότι να βρεθι,
ορέγετε να το γεφτι
κε μες'στο ρέμα το βαθι
κινιγιτο το κάνι,
όςο κε να προφιλαχτι,
μια μέρα θε να γελαςτι,
απο τ'ανκίςτρι θα πιαςτι
κε θάμπι στο τιγάνι.

Ετιμο το κολχόξι τον πςαράδον.

Εκι, πυ άλοτε ίταν ςκορπιζμένες ι καλίβες τον πςαράδον, ιπςόνετε ςίμερα το μεγάλο ςπίτι τυ κολχοζιυ.

Μεγάλι κίνιςι ςίμερα στο μέρος αφτο. Ο επιθεοριτις εκςετάζι τις βάρκες κε τα δίχτια, ο μιχανικος τις μιχανες τον βενζινάκατον.

Ι βάρκες επιδιορθομένες, κενυργιοπιςομένες κε μπογιατιζμένες, έτιμες για να ςπροχτύνε στο νερο.

Κε τα δίχτια αλυ κενύργια, αλυ μπαλομένα, μα νικοκιρεμένα, έτιμα κι αφτα.

Ολα ετιμαζμένα κε φροντιζμένα απ'το κολχόζι.

Ο κερος ίνε καλος. Φιςάι απαλο κε δροςερο αεράκι.

Το αεράκι ςικόνι μικρα κιματάκια στι θάλαςα κε ςαλέβι τα κλαδια τον δέντρον.

Ολα τα πεδια τυ ςινικιζμυ κατεβένυμε στιν παραλία, για να κςεπροβοδίςυμε τυς κολχόζνικύς-μας.

Βλέπυμε τις μακριες ςιρες απο τις πςαρόβαρκες, πυ τις τραβύςαν ι βενζινάκατες, να χάνοντε στο πέλαγο. Κυνύμε τα μαντίλια κε τυς αποχερετύμε: «Ορα καλι, κε καλι επιτιχία!». Απο τις βάρκες ακύετε το τραγύδι-τυς. Βαρια άλοτες ι δυλια τον πςαράδον. Θαλαςοδέρνονταν για τυς αφεντάδες-τυς, πυ τυς ανανκάζανε να δυλέβυν νίχτα κε μέρα δίχος ανάπαπςι.

Σίμερα όμος ι κερι άλακςαν. Δεν εργάζοντε για τυς άλυς, μα για τον εαφτό-τυς.

Ι πςαράδες.

Κ' ι πςαράδες κςεκινάνε,
πριν ο ίλιος να φανι,
τις βαρκύλες-τυς τις λίνυν
κε απλόνυν το πανι.

Αρμενίζυν όλι μέρα
μες' τις βάρκες, στ'ανιχτα
κε στα δίχτια, εδο θρίςα,
εκι μπαρπύνι σπαρταρα.

Με τις βάρκες-τυς γεμάτες
θα γιρίςυν απο κι,
μαχιτάδες κάθε ομάδα
στι δυλια μαχιτικι.

Ο δρόμος ίνε ανιχτος.

Ο πατέρας τυ Γιόργυ δυλέβι στι φάμπρικα τον παπυτσιον. Κίνο το απόγεμα, σα γίρισε στο σπίτι, βλέπι το Γιόργο να διαβάζι κάπιο βιβλίο.

— Τί ίνε αφτο πυ διαβάζις; τόνε ροτα.

— Νά, το δίγιμα για το Βάνια Ζύκοφ.

— Το βρίσκις ενδιαφερτικο;

— Ενδιαφερτικο, μα πολι λιπιτερο.

Για διάβασέ-με ν' ακύσο. Κι ο Γιόργος άρχισε να διαβάζι, πός ο Βάνιας ζύσε στυ τσανκάρι, πός τον κσίλιζε ο αφέντις-τυ, κε πός έγραπσε το γράμα στον παπύ-τυ.

Ακυσε ο πατέρας-τυ κε τυ ίπε:

— Πολι σοστα ίνε γραμένο. Ετσι έμαθα κ' εγο τιν τέχνι, όταν ίμυνα μικρος.

Κε ίστερα χαμογελόντας πρόστεσε:

— Πολι γλίγορα θ' αρθι κε ι δικί-συ ι σιρα. Εμαθες να διαβάζις, φτάνι! Κερος πια να μάθις κάπια τέχνι. Θα σε βγάλο απ' το σκολιο, κε θα σε δόσο σε κανένα μάστορι. Εκι με τον ίδιο τρόπο θα σε μάθυν κε σένα τιν τέχνι.

Ο Γιόργος απάντισε:

— Α, όχι. Ο δάσκαλος μας ίπε, πος πρέπι, όσπυ να γίνυμε δεκαεφτα χρονο, να πιγένυμε σκολιο. Επιτα εγο δε θ' αφίσο να με χτιπάνε. Θα γραφτο πιονιέρος κε θα με ιπερασπίζι το τάγμα.

Ο πατέρας γέλασε.

— Σοστα τα λες. Πέρασαν πια κίνι ι κερι. Ι σοβιετικι κιβέρνισι δεν επιτρέπι να χτιπύνε κε να κακομεταχιρίζυντε τα πεδια. Τόρα πια δεν τυς ετιμάζυν έτσι τυς εργάτες.

— Αλα πός;

— Νά πος. Πρέπι πρότα-πρότα να τελιόςυν το ςκολιο. Επιτα θα μπυν στο εργοςταςιακο ςκολιο. Απο κι θα βγυν εργάτες για τι μεγάλι παραγογι. Απο κι πάλι μπορυν να μπυν κε στο τέχνικυμ. Κε ςα δίκςυν, πος έχυν όρεκςι κε ίνε ικανι, μπορυν να γίνυν κε ινζινιέρι. Για τυς εργάτες τόρα ο δρόμος ίνε ανιχτος. Κε ςι φτάνι να θέλις να μάθις κε να μιν ίςε τεμπέλις.

Ο ίλιος μυςαφίρις.

(Το αφιγίθικε ο δάςκαλος ενος νενέτςικυ ςκολιυ).

Στον κερο τυ τςάρυ, κανένας δεν έφτιανε για τις εθνικότιτες ςκολια. Δικό-τυς αλφάβιτο ι εθνικότιτες δεν ίχανε. Υτε βιβλία στι μιτρικί-τυς γλόςα. Σίμερα, με το ςοβιετικο καθεςτος, έχυνε δικό-τυς αλφάβιτο, δικά-τυς ςκολια, δικά-τυς βιβλία.

Τα πεδια ι νέντςι τα φέρνυν στα ςκολια απο πολι μακρια. Ι γονιί-τυς ζύνε νομαδικα στις τύντρες 600—700 χιλιόμετρα μακρια απ'το χοριο, όπυ βρίςκετε το ςκολιο. Το καλοκέρι ι τύντρα ςκεπάζετε απο πικνι πραςινάδα.

Πάνο στο ατέλιοτο αφτο πράςινο λαμποκοπύνε λίμνες, βάλτι, ποταμάκια.

Το χιμόνα όμος ι τύντρα ςκεπάζετε με χιόνι κε με πάγο. Τότε ο κάμπος όλος γίνετε δρόμος απέραντος για τα γοργοπόδαρα ελάφια.

Ζέβγι ο νέντςος τα ελάφια στις λαφριές-τυ νάρτες, βάζι πάνο τα πεδιά-τυ κε τραβα. Κατα τιν άνικςι θα φτάςι στο μέρος, όπυ ίνε το ςκολιο.

Ι πιο χαρμόςινι μέρα τυ χρόνυ για το νέντςο μαθιτι ίνε ι μέρα, πυ θα κςαναφανι ο ίλιος.

Βέβεα ςε ςας ι ανατολι τυ ίλιυ δεν κάνι μεγάλι εντίποςι. Σινιθίςατε κάθε μέρα να βλέπετε τιν ανατολίτυ. Σε μας όμος ι πολικι νίχτα με τυς χιονοςτρόβιλυς κε τις κατεγίδες-τις, κρατα διο κλάκερυς μίνες.

Οχι μακρια απ' το ςκολιό-μας βρίςκετε ένα ίπςομα αρκετα πςιλο. Απο κι πάνο βλέπι κανις μακρια. Απ' το ίπςομα λιπον αφτο προτοφένετε ο ίλιος. Δεν πρέπι όμος να χαζέβι κανένας κίνι τιν ιμέρα. Γιατι μόλις προφτάςι ο ίλιος να ανατίλι αμέςος κε κρίβετε. Δε φαντάζεςτε πόςι χαρα δίνι ι πρότι-τυ αχτίνα.

Τα πεδια βγένυν απ' το ςκολιο τρεχάτα για το ίπςομα. Εκι μαζέβυντε όλι ι κάτικι τυ χοριυ. Κε τα ςκιλια ακόμι.

Νά, πυ βάφικε κιόλας κόκινι ι άκρι τυ χαμιλυ ςίνεφυ. Ολι περιμένυν με λαχτάρα. Κε νά, τόρα πυ ανάβριςαν απ' το βάθος ι φοτινες αχτίνες. Απ' τον ορίζοντα πρόβαλε ο ίλιος. Τα πεδια βάλανε κάτι φονες γεμάτες χαρα. «Ο ίλιος, ο ίλιος!» Τα παλικάρια ρίχνυν ντυφεκιες ςτον αέρα. Ι γέρι κε τα πεδια χτιπύνε παλαμάκια, ανκαλιάζυν ο ένας τον άλονε κε χέροντε τον ίλιο. Σαν αρκυδάκια κατρακιλυν πάνο ςτο χιόνι κε μ' αφτυς μαζι κε τα ςκιλια.

Απο κίνι τι ςτιγμι ι μέρα όλο κε θα μεγαλόνι.

Στο Βορα έχυνε κςεχοριςτι αγάπι ςτον ίλιο. Ι πιο τριφερι λέκςι εκι πέρα ίνε: «ίλιος».

Το πιο αγαπιμένο τραγύδι τον νέντςον ίνε:

«Κε μονάχα εμις ι τρις, ι θάλαςα, εγο κι ο ίλιος,
ςαν έρθι ι όμορφι ςτιγμι
κάνυμε ςιντροφια χριςι».

Ι κιζ Μαρία.

Κιζ ςτι γιακύτικι γλόςα θα πι κορίτςι. Ζι λιπον ι μικρι αφτι κιζ ανάμεςα ςτα δάςι, ςτα ϐυνα, ςτα ποταμάκια μέςα ς'ένα χαμιλο καλίϐι με μικρα παραθιράκια.

Το ςπίτι, όπυ ζι ι κιζ Μαρία, το λένε γιύρτα κε τι χόρα Γιακυτία.

—Στο χοριό-τις όλι ίνε κινιγι. Εχυν κινιγιτικο κολχόζι.

Ι κινιγι ςκοτόνυν θερια κε φέρνυν τα δέρματά-τυς ςτιν κοπερατίϐα. Εκι τυς δίνυν αλέϐρι, ζάχαρι, πετρέλεο κε τςίτια. Με τις αρχες τυ χιμόνα, άρχιςε κ' ι Μαρία να πιγένι ςκολιο. Απ' αφτον το χιμόνα όλα τα πεδια πρέπι να μάθυν.

Στι Γιακυτία, όπος ς' όλι τι Σοϐιετικι Ενοςι, δεν πρέπι να μίνι ύτε ένα πεδι αγράματο. Κάθε πρωι απο όλα τα μέρι αρχίζυν να κινιέντε πάνο ςτο άςπρο χιόνι μικρες ςιλυέτες.

Στο ςκολιο πιγένι κε ι κιζ με τις φιλινάδες-τις.

Ι δαςκάλα τυς ίπε, πος πολι γλίγορα θα χτίςυν απο τύϐλα κενύργιο μεγάλο ςκολιο, όπος ίνε κε ςτις πολιτίες.

Τυς διιγιέτε ι δαςκάλα για τι μεγάλι πολιτία, όπυ τιν έςτιλε το ςελςοϐιέτ να μάθι ι ίδια, για να μπορέςι να διδάςκι τα πεδια τυ χοριυ. Ι κιζ Μαρία κε τ' άλα

τα πεδια τιν ακυν. Ι δαςκάλα τυς διιγιέτε για τι Σοβιετικι Ενοςι, για τυς λαυς πυ ζύνε ςτιν Ενοςι.

Ακύι ι κιζ Μαρία, κιτάζι τι δαςκάλα με ματάκια γεμάτα δίπςα κε δε μπορι να τιν πιςτέπςι.

«Μπορι τάχα να ιπάρχυνε πεδια, πυ γιρνυν ςτυς δρόμυς γιμνα, γιατι ςτα μέρι-τυς κάνι μεγάλι ζέςτι; Σ' εμας ο χιμόνας ίνε ατέλιοτος, ενο το καλοκέρι πολι ςίντομο!»

Ι Μαρία φορι μακρια γύνα για να μιν κριόνι. Θέλι όμος ι κιζ Μαρία να τα μάθι όλα κε να τα καταλάβι όλα.

Ι μικρι κιζ άμα γιρίςι απ' το ςκολιο, πέρνι το βιβλίο κε διαβάζι. Ιςτερα πέρνι το κοντίλι κι αρχίζι ν' αραδιάζι γράματα: απ' αφτα ςχιματίζετε ι πρότακι:

«Νăςε έτιμος!».

Ιςτορία μιας υζμπέκας.

— Νιαζ, ζίμονε, Νιαζ!

— Νιαζ, άναπςε τι φοτια!

Μύςκεμα απ' τον ιδρότα ι Νιαζ τρέχι όλι τιν ιμέρα ςτιν αβλι.

— Θα πάο ςτις Χάμρας,—ίπε ι Νιαζ τις μιτέρας-τις.

— Πίγενε, μα κίτα να μι ςταματίςις πυθενα ςτο δρόμο.

Ι Νιαζ κςεκρέμαςε τον παραντζα απο το καρφι κε μέςα ς' αφτόνε κρίφτικε ολάκερι, απο τιν κορφι ος τα νίχια. Το πρόςοπό-τις το ςκέπαςε με δίχτι καμομένο απο τρίχες.

Ι Νιαζ πέρνι το δρόμο κυκυλομένι με τον παραντζα. Ν' ανιχτι δε μπορι, θα τιν κακογλοςίςυν. Εφταςε ςτο ςπίτι τις Χάμρας.

— Κςέρις, τις λέι ι Χάμρα, ιπάρχι ένα σπίτι όπυ μαζέβοντε ι γινέκες-μας. Εκι μπορι κανις να κςεςκεπάςι το πρόςοπο. Το ςπίτι αφτο το λένε κλυμπ.

Στο δρόμο πιγένυν διο γινέκες τιλιγμένες με παραντζα. Ετςι όπος πιγένυν καμπυριαζμένες κε ςιγοπερπάτιτες, θἄλεγες πος ίνε γριες.

Μα νά, ένα μεγάλο πέτρινο ςπίτι, με παράθιρα μεγάλα κε φοτινα. Ι διο γινέκες μπίκαν ςτο ςπίτι αφτο κε πετάκςανε τα δίχτια απ' το πρόςοπο. Δεν ίταν καθόλυ γριες, ίταν νέα κορίτςια.

Μέςα ς' ένα μεγάλο πςιλοτάβανο δομάτιο, γίρο ςτο τραπέζι, κάθυντε κάμποςες γινέκες. Κε μια αδίνατι ρόςα μιλα κε λέι:

— Τον παραντζα πρέπι να τόνε πετάκςετε. Δεν έχυν δίκιο ι γερόντι όταν λένε, πος ι υζμπέκα πρέπι να γιρίζι ςκεπαζμένι. Ι υζμπέκα πρέπι να μορφοθι για να μπορι να ζι καλίτερα. Κιτάκςτε, πόςες γινέκες γιρίζυν τόρα με κςέςκεπο το πρόςοπο. Ιςτε νέες κε θα εργάζεςτε. Ανίκςτε τα πρόςοπα.

Ι Νιαζ ακύι. Πολι ενδιαφερτικα πράματα! Στο ςπίτι-τις ποτες δεν άκυςε τέτια λόγια.

— Νιαζ, ςτο μάθιμα πιγένις;

Ι Νιαζ γνέφι με το κεφάλι το «νε» κ' εκςακολυθι

το δρόμο-τις τρεχάτι. Φορι φυςτάνι τριανταφιλι κε τιυπετέικα ςτο κεφάλι. Χορις παραντζα. Πιγένι κε χαμογελα. Ι Νιαζ ίνε τόρα όλος διόλυ αλιότικι.

— Χάθικε απ' τον κόζμο ι ντροπι!—μυρμυρίζι ένας αςπρομάλις γέρος.

— Ο κόζμος χάλαςε,—παρατιρι ένας άλος.

Μα ι Νιαζ δε δίνι καμια προςοχι. Εφταςε κιόλας ςτο κλυμπ.

Διςκολέβετε να κρατίςι τον κοντιλοφόρο. Ινε μόλις δεκαπέντε χρονο κοπέλα κε ίνε ι πρότι φορα πυ πέρνι κοντίλι ςτο χέρι.

Τα πράματα όμος θ' αλάκςυν τόρα.

Ι αρχι ίταν δίςκολι.

Με το παράςιμο τις Κόκινις ςιμέας.

Μια μέρα ίρθε ςτο ςκολιο ι μιτέρα τυ Κόςτα. Εβγαλε το πανοφόρι-τις κε κάθιςε. Μερικα απο τα πεδια παρατιρίςανε πάνο ςτι μπλύζα-τις, κόκινο ςαν τι φοτια, το παράςιμο τις Κόκινις ςιμέας.

— Θίτςα κε να φορι παράςιμο! φόνακςε με θαμαζμο ο Νίκος.

— Δίνυνε τάχα κε ςτις γινέκες παράςιμα;

— Δε βλέπις πυ το φορι; πάι να πι πος τις ακςίζι.

— Κε γιατί ςας το δόςανε το παράςιμο, θίτςα; Πές-μας,—παρακάλεςαν τα πεδια.

Χαμογέλαςε ι μιτέρα τυ Κόςτα κε ίπε:

— Καλα, θα ςας το διιγιθο. Ιταν ςτα 1919. Δίςκολι ι κερι τότε. Στρατιγι κε ακςιοματικι περικικλόςανε απ' όλες τις μεριες τι νέα ακόμα Σοβιετικι Δομοκρατία.

Ολι σχεδον ι εργάτες τις φάμπρικάς-μας πίγανε στο μέτοπο. Μαζί-τυς πίγα κ' εγο.

Κάποτε, εκι πυ βαδίζαμε ανιποπσίαστι, πετάχτικαν απ' το δάσος ι καζάκι. Ι κρασνοαρμέι κλονίστικαν ανεπάντεχα, μερικι μάλιστα τόβαλαν κε στα πόδια.

Δε βάστακσα κε φονάζο: «Σίντροφι δε θα παραδοθύμε!» Κε πέρνοντας το όπλο ρίχτικα πάνο στυς καζάκυς. Απο πίσο-μυ ακύστικε ένα μιριόστομο «υρα».

Με ίχε ακολυθίσι όλο το σίνταγμα. Ετσι αποκρύσαμε τον εχτρο.

Νά γιατι πίρα το παράσιμο τις Κόκινις σιμέας.

Ι άνικσι.

Ιρθε πάλι ι άνικσι
ίρθαν τα λυλύδια.
Πράσινα ι γι φορι
κε ανθίζι το κλαρι
κε παντυ χαρας χορι
κε χαρας τραγύδια.

Ελιοσαν στις κοριφες
τον βυνον τα χιόνια,
άνικσε ι τριανταφιλια
κε στιν πρότι-τυς φολια
ίρθαν πάλι τα πυλια,
ίρθανε τ' αιδόνια.

Τα πςαρόνια ίρθανε.

— Κίταχςε τα πςαρόνια! φόναχςε κάπιος. Κι αλίθια πςιλα, πάνο ςτα κλαδια τις λέφκας, κάθονταν πςαρόνια. Ιςτερα απ' τυς ςπυργίτες τα πςαρόνια μας φενόντανε ςαν πολι μεγάλα κε πάρα πολι μάβρα.

Τα πςαρόνια άρχιςαν να κυβαλάνε ςτα κςίλινα ςπιτάκια-τυς, που τα βρίκαν κιόλας έτιμα, μύςκλια, μπαμπάκι, φτερα κε πύπυλα.

Το ςπιτάκι-τυς το θέλυν βαθι. Γιατι έτςι δε μπορι να φτάςι το πόδι τις γάτας, ύτε το ράμφος τυ κορακιυ.

Το πςαρόνι τιν άνιχςι ποτες δε ζιτάι τιν τροφί-τυ ςτον αέρα ί πάνο ςτα δέντρα. Τι ζιτάι κε τι βρίςκι πάνο κε μέςα ςτι γι. Ολο το καλοκέρι το πςαρόνι κςολοθρέβι ένα ςορο έντομα, απ' αφτα πυ φέρνυν ζιμιες ςτυς κίπυς κε ςτα περιβόλια.

Ινε μια χαρα να το βλέπις, όταν γιρέβι τιν τροφίτυ ανάμεςα ςτις βραγιες. Γλίγορο το περπάτιμά-τυ, μα λιγάκι αδέκςιο, γέρνι πότε απο τι μια πάντα, κε πότε απο τιν άλι. Ακςαφνα ςταματάι, κιτάζι γίρο. Γέρνι το κεφάλι πότε δεκςια, πότε αριςτερα. Τςιμπάι βιαςτικα κε τρέχι παρακάτο. Κε κςανα πάλι τα ίδια.

Ι καλίτερι όρα για να παρατιρίςι κανις το πςαρόνι ίνε τα χαράματα, προτυ ακόμα φανι ο ίλιος. Αν κατα τις προινες όρες κάθεςτε ίςιχα ςε κάπια μερια τυ κίπυ, πολι γλίγορα θα ςας ςινιθίςυν. Δοκιμάςτε να τα ρίκςετε ςκυλίκια, μικρένοντας ολοένα τιν απόςταςι. Ιςτερα απο λίγο, το πςαρόνι θα πάρι τιν τροφι απ' τα χέρια-ςας κε θα κάθετε ςτον όμο-ςας.

Ι χελιδονοφολια.

Μια φορα ςε κάπια ςτέγι
διο χαρύμενα πυλια,
διο ςπαθάτα χελιδόνια
πίγαν κ᾽ έχτιςαν φολια.

Κε τα διο τα χελιδόνια
ςα γιρίςαν ςτι φολια,
πια δε βρίκαν τα καιμένα
τα μικράκια-τυς πυλια.

Κ᾽ ένα χέρι, τέτιο χέρι,
πυ δεν πόνεςε ςταλια,
πάι ςτι ςτέγι κάπια μέρα
κε νκρεμίζι τι φολια.

Στο κακο το ςπίτι τόρα,
πυ χαλάςαν τι φολια,
δεν πιγένυν τα πυλάκια,
δεν ακυς γλικολαλια.

Σα γίριςε το χελιδόνι.

Σα γίριςε τιν άνιξι το χελιδόνι, ι πρότι-τυ δυλια ίταν να πςάξι να βρι τιν περςινι φολιά-τυ.

Μα ι φολια δεν ίταν πια ςτον τόπο-τις. Τιν πίρε ο αέρας το χιμόνα.

Ομος κανις να μιν πιςτέπςι, πος το χελιδόνι έκατςε με ςταβρομένα τα χέρια.

Πάι κ᾽ έρχετε, πάι κ᾽ έρχετε κε φέρνι κάθε τόςο, πότε λίγι λάςπι κε πότε λιγυλάκι άχιρο.

Ετςι λάςπι κι άχιρο μαζι, ςιγα-ςιγα θα γίνι ι γύβα ι μικρύτςικι κάτο απο τι ςτέγι.

Μα πάλι δε φτάνι.

Πάλι πετα το χελιδόνι. Πςάχνι ςτ᾽ ανκάθια, ςτα χαμόκλαδα. Ολο κε θᾶχυν περάςι τίποτε αρνια απο κιπέρα. Ολο κε θᾶχι μίνι πάνο-τυς τίποτε μαλι.

Αφτο ζιτάι να βρι το χελιδόνι. Κι άμα το βρι, θα το πάρι όμορφα-όμορφα κε θα πάι να το ςτρόςι ςτι γυβίτςα. Τότε νε! Τότε πια γίνετε ςοςτι φολια, ζεςτύτςικι κε αναπαφτικι.

Κε θα κάτςι πρότα, θα ιςιχάςι το χελιδόνι κ᾽ ίςτερα θα κάνι τ᾽ αβγυλάκια-τυ.

Απ᾽ τ᾽ αβγυλάκια αφτα θα βγυν ςε λίγες μέρες τα μικρα χελιδονάκια, πυ τ᾽ ακυς καμια φόρα να χαλυν τον κόζμο με τα τςιρομαχιτά-τυς.

Χελιδόνι γίριςε.

Πάι χάθικε το χιόνι
κ᾽ ίρθε πάλι χελιδόνι.
Νά! το βλέπι το πεδι
κε πιδα κε τραγυδι.

— Χελιδόνι γίριςε,
καλοκέρι μίριςε!
Ι γρια πυ μαζομένι
τον καλο κερο προςμένι,
ίρθε, λέι το πυλι
με τιν όρα τιν καλι.

— Χελιδόνι γίριςε
καλοκέρι μίριςε!
Ι τριανταφιλια αρχίζι
να φυντόνι κε ν' ανθίζι,
το χαμόμιλο θα βγι
κε θα λυλυδις' ι γι.

— Χελιδόνι γίριςε
καλοκέρι μίριςε!

Επίγον γράμα απ' το δάςος.

Πλιμίρα στο δάςος.

Μεγάλες ςιφορες έφερε ι άνικςι στυς κατίκυς τυ δάςυς. Το χιόνι έλιοςε γλίγορα. Κςεχιλίςανε τα ποτάμια κε πλιμιρίςανε τις ρεματιες. Σε μερικα μέρι έγινε ςοςτος κατακλιζμος.

Απο παντυ έρχοντε ιδίςις για τα θίματα τις πλιμίρας.

Περιςότερο απ' όλυς ιποφέρανε ι λαγι, ι τιφλοπόντικι, τα ποντίκια τον χοραφιον, κε τα άλα μικρα αγρίμια, πυ ζύνε πάνο στι γι κε κάτο απ' αφτίνε. Ορμιςε το νερο στις κατικίες-τυς. Τ' αγρίμια ανανκάςτικαν να φίγυν απ' τις κατικίες-τυς. Καθένας, όπος μπορύςε, προςπάθιςε να ςοθι απ' τιν πλιμίρα.

Ο τιφλοπόντικας λίγο έλιπςε να πάθι απο αςφικςία, όταν το νερο ςκέπαςε όλι τιν παραποταμια. Βγίκε απ' τιν τρίπα-τυ, ανέβικε στιν όπςι τυ νερυ κι άρχιςε να κολιμπάι ζιτόντας στεγνο τόπο.

Κε ςαν έφταςε στον όχτο, κςανατρίποςε στι γι.

Εκτακτο τιλεγράφιμα απ' το δάςος.

Κάπιος ανας/κοςε το χιόνι κε πρόβαλε ι πελόρια μάβρι μύρι κάπιυ θεριυ.

Ο κάπιος αφτος ίταν μια αρκύδα με δι̇ο αρκυδάκια. Το θεριο ανίγοντας διάπλατα το ςτόμα χαζμυρίθικε κ' ίςτερα πίρε το δρόμο για το δάςος. Καταπόδι-τυ τρέχανε πιδόντας τα μικρά-τυ.

Αδινάτιςε πολι ι αρκύδα ςτον κερο τυ χιμόνα κε το μαλί-τις κρέμαςε απο πάνο-τις.

Τόρα γιρνάι ςτο δάςος μέςα λιςαζμένι απ' τιν πίνα, ίςτερα απ' τι νάρκι, πυ βάςτακςε τόςον κερο. Τρόι ότι βρι: ρίζες, περςινα χόρτα, θαμνόκαρπυς. Οταν τις τίχι κε κανένα λαγυδάκι, δεν το περιφρονι. Το τρόι κι αφτο. Τα αρκυδάκια βιζένυν το γάλα-τις.

Πός εφτα κςιλυργι περάςανε απο ένα ποτάμι όταν ο πάγος άρχιςε να κυνιέτε.

(Το αφιγίθικε ένας κςιλυργος).

Φτάςαμε κιόλας ςτι μέςι τις λυρίδας τυ πάγυ, όταν πάνο απ' τον ποταμο ακύςτικε ένα απέςιο ςύςυρο. — Στι ςτιγμι κυνίθικε ο πάγος κάτο απ' τα πόδια-μυ κ' έγο παραλίγο να χάςο τιν ιςοροπία-μυ. Πάο να κιτάκςο προς το μέρος, πυ κατέβενε το ρέμα κ'ένας τρόμος μ' άρπακςε απ' το λεμο, κόπικε ι φονί-μυ κε ςκοτίνιαςαν τα μάτια-μυ. Το ςταχτι κάφκαλο τυ πάγυ πίρε ζοι, καμπύριαςε. Σιγοςφιρίζοντας έτρεχε δίπλα-μυ το νερο. Μέςα απ' τον ιπόκοφο κε ανατριχιαςτικο θόριβο ακύςτικε ι φονι τυ Οςιπ:

— Σκορπιστίτε... χοριστίτε... ένας-ένας... Πίρε ζοι το ποτάμι. Κυνιθίτε πεδια!

Κε χοροπιδύσε, σάμπος να χίμιξαν πάνο-τυ σφίνκες. Ετριξε ο πάγος κάτο απ' τα πόδια-μυ, θριματιζότανε, τα πόδια-μυ τα σκέπασε το νερο. Τινάχτικα, κε άθελά-μυ κυνίθικα προς το μέρος, πυ ίταν ο Οσιπ.

— Για πύ;—φόναξε,—στάσυ! Μι στριφογιρίζις! Μι ζμίγετε όλι μαζι! Θα σας σπάσο τα κεφάλια!

— Θα πνιγύμε, ίπα σιγα.

— Συτ, σιοπι! Μόνο ι κυτι πνίγοντε, εσι κίταξε να γλιτόσις.

Πρότος βύλιαξε ο Μακέι Μπυτίριν. Αφτος πίγενε πιο ίρεμα απ' όλυς, μα ξάφνυ σαν κάπιος να τόνε τράβιξε απ' τα πόδια κε χάθικε. Πάνο στον πάγο έμιναν μονάχα το κεφάλι κε τα χέρια-τυ γαντζομένα απ' το σανίδι.

— Βοίθια!—ύρλιαξε ο Οσιπ,—μα όχι όλι μαζι, ένας, διο, βοιθίστε-τον!

Κε ο Μακέι φονάζι:

— Φίγετε, πεδια... Αστε-με μόνο-μυ... Θα τα καταφέρο...

Ο Μακέι κατάφερε να ςκαρφαλόςι πάνο στον πάγο κε τινάζοντας τα ρύχα-τυ ίπε:

— Εδο μπορι κανις να πνιγι μια χαρα.

Τα μυςκεμένα ρύχα κε τα παπύτςια, εμποδίζοντάς-μας να πιδύμε, μας τραβύςανε προς τα κάτο: Ολι-μας γλιςτρύςαμε, κε προχορύςαμε βαρια, αργα, ιπάκυα. Ο Οςιπ πιδύςε απο πάγο ςε πάγο, ςα λαγος. Πιδύςε, σταματύςε για ένα δεφτερόλεφτο κε γιρνόντας πίςο φόναζε δινατα:

— Προςέκστε, νά, πος πρέπι να κάνετε!

Οςο πλιςιάζαμε στον όχτο, τόςο πιο θριματιζμένος ίταν ο πάγος, τόςο πιο ςιχνα βύλιαζαν ι άνθροπι.

Ι πόλι ίχε κςεμακρένι κιόλας απο μας. Γλίγορα θα μπύμε στο Βόλγα. Κ' εκι ο πάγος ίνε ακόμα άνκιχτος, θα μας ρυφίκςι απο κάτο-τυ.

— Οπος φένετε θα πνιγύμε, — ίπε ο Μορτβιν. Κςάρνυ όμος ένας πελόριος πάγος χτίπιςε με ορμι πάνο στον όχτο.

— Τρεχάτε! — φόνακςε ο Οςιπ. — Τρεχάτε μ' όλι-ςας τι δίναμι!

Κε λέγοντάς-τα αφτα πίδικςε πάνο στον πάγο. Γλίςτριςε κ' έπεςε. Εγο κι ο Μορτβιν σταματίςαμε για να τόνε βοιθίςυμε.

— Κάντε τι δυλιά-ςας, αφίστε-με εμένα!

— Σίκο μπάρμπα...

Ο Οςιπ έςκιπςε το κεφάλι.

— Εςπαςα το πόδι-μυ κι όπος φένετε... δεν ίνε για να ςικοθο...

Τον εςικόςαμε κε τον κυβαλύςαμε, ενο εκίνος μυρμύριζε:

— Θα πνιγίτε διαβολόπεδα! Διαλέκςετε ένα μέρος,

όπυ ο πάγος δεν ίνε σκεπαζμένος απο χιόνι, εκι ίνε πιο σκλιρος ο πάγος...

Μυσκεμένι, παγομένι κι οστόσο έφθιμι πατύσαμε πια το στέρεο έδαφος.

Καλοκεριανι βροχι.

Περπερύνα περπατι
περπατι καμαροτι
κι όλο για βροχι μιλι,
μια βροχι καλι-καλι,
για ν' ανθίσυν τα λιβάδια
να φιτρόσυν τα σιτάρια,
να μεθίσυν τ' αμπελάκια,
να καρπίσυν σταφιλάκια·
μπάρες-μπάρες τα νερα,
στα χοράφια τα κσερα,
κάθε στάχι ένα ταγάρι,
κάθε κλίμα ένα πιθάρι·
κε στυς κάμπυς-μας χαρες
ι βραγιές-τυ νοτερες·
τα κρασιά-μας σα νερο,
τα γενίματα σορο.

Ο τεμπέλις κε το πυλάκι.

(Γιακύτικο παραμίθι).

Μια φορα κ' έναν κερο ζύσε ένας τεμπέλις κ' ένα πυλι—σπίνος. Ιρθε το καλοκέρι κε ο τεμπέλις ζεστάθικε.

— Υφ τί ζέστι!—λέι.—Πολι καλα θἄταν να λύζετε κανις τόρα το καλοκέρι.

— Κε δε λύζεςε,—τυ απαντάι ο ςπίνος.

Ο τεμπέλις ίθελε πολι να ριχτι ςτο νερο κε να δροςοκοπιθι, μα βαριόταν να κςεντιθι.

— Σοςτι ι κυβέντα-ςυ, αδερφάκι, μα μπορι κιόλας να πνιγο.

— Πιάςυ απ' το καλάμι, έτςι δεν έχις φόβο να πνιγις.

— Νε μα θα τςυνκρανίςο τα χέρια-μυ.

— Να φορέςις πέτςινα γάντια.

— Θα βραχύνε.

— Κε δεν τα ςτεγνόνις ίςτερα;

— Νε, μα ςαν τα ςτεγνόςο θα ςκιςτυν.

— Να τα ράπςις άμα ςκιςτυν.

— Νε, μα μπορι ν' ανκιλόςο τα δάχτιλά-μυ με το βελόνι.

— Κε δε βάζις δαχτιλίθρα;

Πιράχτικε ο τεμπέλις. Ενα τόςο-δά πυλάκι να τυ δίνι μαθίματα. Θέλιςε τότες να το κινιγίςι κε να το πιάςι. Το πυλάκι όμος άνικςε τις φτερύγες-τυ κε πέτακςε.

Το ςινεφάκι.

Πςιλα πολι πςιλα ςτο γαλάζιον υρανο ίταν ένα όμορφο, λεφκο ςινεφάκι. Λεφκο ςαν το χιόνι, έτιμο θαρύςες να πέςι ςτι γι. Ιταν εφτιχιζμένο, γιατι τακςίδεβε ανάλαφρο κι ολόφοτο μέςα ςτο δροςερο αέρα, το μοςχοβολιμένο απ' τις γλικες εβοδιες, πυ τυ έςτιλναν τα λύλυδα τις γις.

Ιταν όμορφο το ςινεφάκι κε τα πεδια, πυ το έβλεπαν απο κάτο έλεγαν: Αχ! τί καλα να ίμαςτε κ' εμις

πάνο ςτο χιονάτο ςινεφάκι, να πλέαμε κ᾽ εμις μέςα ςτο γαλανο αέρα κε τι δροςια! Εδο κάτο κάνι τέτια ζέςτι, πυ δε μπορύμε πια να πέκςυμε. Κι αλίθια ι ζέςτι πάνο ςτι γι ίταν πολι μεγάλι κε τα πεδια κυραζμένα κάθυνταν χάμο κι ύτε μπορύςαν να κυνιθυν.

Σαν άκυςε τα λόγια τύτα το όμορφο ςινεφάκι, ςτράφικε κατα τι γι κε ίδε τα πεδια, πυ τα έπςινε ο ίλιος, ίδε κε τα λυλύδια, πυ έγερναν μαραμένα τα κεφαλάκιατυς, γιατι ι γι ίταν κατάκςερι κι ο αέρας καφτερος. Πέθεναν τα κακόμιρα απ᾽ τι δίπςα. Τότε το ςινεφάκι λαχτάριςε να δόςι τι ςκιά-τυ ςτα πεδια κε ςτα λυλύδια, μα δεν ίκςερε πος να το κάμι.

Εκι λιπον πυ τα έβλεπε κε λογάριαζε, πος θα μπορύςε να τα βοιθίςι, πάι ο ίλιος κε κρίβετε πίςο απο ένα μεγάλο, μάβρο ςίνεφο, πυ φάνικε πριν απο λίγο ςτον υρανο. Κίνι τι ςτιγμι άρχιςε να φιςα ένας άνεμος πςιχρος,έτςι πυ το ςινεφάκι εςτάνθικε το κορμί-τυ παγομένο.

Το τάρακςε κιόλας τόςο δινατα, πυ κόντεπςε να το κςεςκίςι.

Γίριςε τότε κ᾽ έρικςε μια ματια πάνο-τυ, μα τί να ιδι. Δεν ίταν πια ύτε λεφκο, ύτε ολόφοτο ςαν πρότα. Ιχε καταντίςι ςκοτινο κε μάβρο. Αρχιςε κε κίνο να κλέι.

Εκλαπςε... έκλαπςε... κάμποςιν όρα κε τα χοντράτυ δάκρια έπεςαν πάνο ςτι γι.

Στιν αρχι έκαναν κάτι ιγρες βύλες. Ιςτερα ςαν άρχιςαν να πέφτυν με περιςότερι ορμι, γέμιςε ι γι απο ριάκια κε μικρα ποταμάκια. Σε λίγο όμος ο δινατος άνεμος έδιοκςε το μάβρο ςίνεφο κε κςαναφάνικε ο ίλιος. Καθάριςε τότε κι ο υρανος κ᾽ έγινε πάλι γαλάζιος.

Το ςινεφάκι-μας, πυ έχιςε τόςα δάκρια, κςαλαφρόθικε. Εγινε όμος τόςο μικρο, πυ δε μπορύςαν πια να

το διακρίνυν τα πεδια. Εκίνο οςτόςο κςακολυθύςε να βλέπι τι γι κε όςα γίνονταν πάνο ς' αφτι.

Τότε το ςινεφάκι κατάλαβε, πος τα δάκρια-τυ έκαναν καλο. Εδοκαν χαρα κε εφχαρίςτιςι ςτα πεδάκια, πυ τα έκεγε ι ζέςτι κε δε μπορύςαν να πέκςυν, πότιςε κε τα λυλύδια, πυ έγερναν μαραμένα απο τι δίπςα.

Γιρνα τότε το ςίνεφο κε λέι ςτον πςιχρο άνεμο:

«Καλέ-μυ άνεμε, πυ έρχεςε απ' τις πςιχρες χόρες τυ Βορα, άνεμε πυ με μάβριςες κε με τάρακςες, ς' εφχαριςτο κε ςε παρακαλο να με ςιχορέςις, αν ςτιν αρχι μυ κακοφάνικε μαζί-ςυ. Τόρα κατάλαβα, πος χάρι ς' εςένα, έβρεκςα κε δρόςιςα τι γι, πυ άναβε κε κατάκεγε τα πεδάκια. Τόρα κατάλαβα, πος χάρι ς' εςένα, πότιςα κε τα λυλύδια, πυ πεθέναν απο τι δίπςα. Ποτε πια δε θα θιμόςο μαζί-ςυ, γιατι με βοίθιςες να δόςο τι χαρα ςτα πεδάκια κε ςτα άνθι.

Ι βροχι.

Στον υρανο εδο κ' εκι
γιρνάνε τ' αγεράκια,
πςιλα μαζέβοντ' ι αχνι
κε κάνυν ςινεφάκια.
Μ' αχνος όπυ ςιμαζεφτι
ίνε νερο πυ τρέχι,
κε δεν μπορι να κρατιθι
για τύτο βρέχι-βρέχι...
Στι γι ι βροχι κατρακιλα,
μαζέβετε ςτο ριάκι·
τα ριάκια ζμίγυνε πολα
κε κάνυν ποταμάκι.

Μα το ποτάμι ςαν ενοθι
μ' ένα ποτάμι άλο,
κάνι νερο πλατι, βαθι
κε ποταμο μεγάλο.
Κ' έτςι ςτο ρέμα το θολο
ι ποταμι κιλύνε,
όςπυ να φτάςυν ςτο γιαλο
ςτι θάλαςα να μπύνε.
Μα θάλαςα κι οκεανο
ο ίλιος τα ζεςτένι,
κάνι απ' το κίμα-τυς αχνο,
πυ ςτα πςιλα ανεβένι.

Ι μεταμορφόςις τυ βατράχυ.

Στι δεκςαμενι κςιπνίςαν ι βάτραχι. Ανέβικαν ςτιν όπςι τυ νερυ κε πρόβαλαν τις τριγονικές-τυς μυςύδες.

Μια μεγάλι βατραχίνα κάθιςε πάνο ςτον όχτο, δίπλα ςτο νερο, διόρθοςε κατάλιλα τα ποδαράκια-τις κι άρχιςε να φονάζι:

— Κυ-ακς, κυ-ακς...

— Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε... Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε, —απάντιςε ο χορος τον βατράχον.

— Κυκς-κυκακς,—τραγύδιςαν ι βάτραχι.

— Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε,—απάντιςαν άλι.

Ερικςαν ι βάτραχι τ' αβγυλάκια-τυς ςτο νερο. Οχι όμος ςκόρπια, μα τιλιγμένα μέςα ςε μια μαλακια διάφανι υςία, πυ έμιαζε ςαν πιχτι.

Αρχιςε ι ζέςτι, κε το νερο τις δεκςαμενις πραςίνιςε. Ι πιχτι με τ' αβγυλάκια πλέι πάνο ςτιν όπςι τυ νερυ. Ο ίλιος ζεςτένι τα μάβρα αβγυλάκια ανάμεςα απ' τιν πιχτι, κ' εκίνα μεγαλόνυν γλίγορα. Κε νά, μέςα απ' αφτα, άρχιςε κιόλας να ςαλέβι ο γιρίνος με τι λεπτι υρίτςα κε το μικρο κεφαλάκι. Οςο όμος μεγαλόνι ο γιρίνος, τόςο το αβγυλάκι τυ έρχετε ςτενόχορο. Τό̓ςπαςε λιπον κι αφτος κε βγίκε ν' αναςάνι λέφτερα. Κοντα ςτο κεφαλάκι-τυ, για να μπορι ν' αναπνέι, μεγάλοςε ένας ταντελοτος γιακας, τα ςπάραχνά-τυ. Μεγάλοςε λιγάκι ακόμα, χόντρενε, ανίκςανε τα ματάκια-τυ κε ςχιματίςτικε το ςτόμα-τυ. Τότε άρχιςε να τρέφετε με τα φιταράκια τυ νερυ.

Πέραςε κάμποςος κερος ακόμα κι άρχιςαν να ςχιματίζυντε τα πιςινά-τυ πόδια, κε ίςτερα απο μια βδομάδα κε τα μπροςτινα.

Στο γιρίνο μέςα ςχιματίςτικαν αργότερα τα πλεμόνια. Ετςι άρχιςαν απο κερο ςε κερο ν' ανεβένυν ςτιν όπςι τυ νερυ κε ν' αναπνέυν.

Ι υρά-τυς άρχιςε ςιγα-ςιγα να μικρένι κε ςτο τέλος έμινε ένα μικρο παραβλάςταρο.

Βγίκανε τόρα τα βατραχόπυλα απο το νερο κι άρχιςαν να ζυν κε ςτι ςτερια κε ςτο νερο.

Τόρα πια δεν τυς αρέςυν τα φιταράκια τυ νερυ· τρόνε με μεγάλι όρεκςι κυνύπια, ςαλινκαράκια κε μιγίτςες.

Σιναβλία.

Τις δεκςαμενις ι βάτραχι
βράδι-βράδι ςτίςανε χορο
κ' έχυν ςιναβλία μυςικι
μες' ςτο καταπράςινο νερο.
Λέι ο πιο τρανος ςτον κομπανία:
— Βρε-κε-κε-κεκς! το χρόνο να κρατίτε!
Κυα-κυα-κυα! με πάθος να το πίτε!
Αλίθια, τι υράνια μελοδία!
Ακςαφνα ςε φίςιμα αλαφρο
βλέπυν ένα φίλο πὄχι πέςι,
το τραγύδι εκόπικε ςτι μέςι.
Μπλυμ! χοθίκαν όλι ςτο νερο.

Πος ίθελα.

Πος ίθελα γατι κ'εγο
αχ νἄμυν γενιμένο,
με το φενκάρι να γιρνο,
ςτα δέν-ρα ν'ανεβένο!

Δέ θἄχανα χρισον κερο
κάθε ςτιγμι ν'αλάζο
ί να πιγένο ςτο ςκολιο
ί ςπίτι να διαβάζο.

Αν ίθελα ποτες δυλια,
το τόπι θα κιλύςα·
κε ποντικάκια ί κε πυλια
θα τςάκονα, αν πινύςα.

Αν ίχα πάλι ακαμοςια,
νά! θα κυλυριαζόμυν
κε δίχος ένιες ςτι φοτια
κοντα θα ζεςτενόμυν.

Μα κςέχαςα... για ιδες εκι!..
Αν ίμυνα γατάκι,
θα ίμυν τις μάνας-μυ πεδι;
Για ςκέπςυ-το λιγακι!

Τα ξοντανα ςπιτάκια.

— Ελάτε, ελάτε γλίγορα! Εδο!
Γρέκςαν τα πεδια ςτ'αβλάκι.
— Για ιδέςτε! Κάτι ζοντανα ζβολαράκια!

Στον πάτο τυ αβλακιυ, ανάμεςα ςτο βύρκο κε τα ςκυπίδια, ςάλεβαν αργα κάτι μικρι ζβόλι. Τυς έβλεπες κε νόμιζες, πος ίταν καμομένι απο φιλαράκια κολιμένα το ένα με τ' άλο. Ο μικρος ζβόλος ςα μένι ακίνιτος, ίνε αδίνατο να τόνε κςεχορίςις απ'τα ςάπια φίλα. Τον κςεχορίζις, μόλις αρχίζι να ςέρνετε. Κε νά, κςάφνο, απο το ζβολαράκι πρόβαλαν κάτι ποδαράκια, πυ ανα-

μέριςαν γλίγορα-γλίγορα τα κομάτια τον φίλον. Σίγυρα κάπιος θα ζύςε μέςα στο ζβολαράκι. Μα πιός; Για να ιδύμε. Πιάςαμε το ζβολαράκι. Εμιαζε ςα μικρο ςολιναράκι απο φίλα. Σκίςαμε προςεχτικα το ζβολαράκι. Απο μέςα βγίκε το αςπρυλο εφίμερο, μια μικρι κάμπια. Εχι έκςι ποδαράκια κε κεφάλι. Το εφίμερο κλοθογίριζε μέςα στι φύχτα ενος πεδιυ. Εβαλε το πεδι τι φύχτα-τυ μέςα στο νερο κε το εφίμερο κςέφιγε κε κατέβικε ςτον πάτο.

Ενα μεγάλο ςκαθάρι, ο κολιμβιτις, όρμιςε κε το άρπακςε. Το εφίμερο προςπάθιςε να γλιτόςι, μα ίταν πια αργα. Ο κολιμβιτις ίχε κόπςι κιόλας το κεφάλι-τυ κε το καταβρόχθιζε.

Στον πάτο τυ αβλακιυ, μέςα ςε τέτια ςπιτάκια ζύςανε πολα εφίμερα. Κε όςο περνύςαν ι μέρες τόςο μεγάλοναν.

Σα μεγαλόςι αρκετα το εφίμερο, το ςπιτάκι τυ έρχετε πια ςτενάχορο. Τότε μεγάλονι το ςπίτι-τυ το εφίμερο μ'έναν τρόπο πολι απλο. Βρίκε ςάπιο φίλο. Εκοπςε απ'αφτο ενα κοματάκι κ'ίςτερα, με τι βοίθια κάπιυ αραχνόπανυ πυ κολνα, το κόλιςε ςτιν άκρι τυ ςπιτιύ-τυ. Το εφίμερο κολνύςε κομάτι με κομάτι. Ετςι μεγάλοςε το ςπίτι-τυ κε κι μέςα κάθετε τόρα εβρίχορα κι αςφαλιζμένο απ'τον κολιμβιτι.

Ο μπάτις.

Γλικα φιςα ο μπάτις
ι θάλαςα δροςίζετε,
ςτα γαλανα νερά-τις
ο ίλιος καθρεφτίζετε

Για δες πος πέζυν με χαρα
πετόντας δίχος ένια
πςαράκια με χριςα φτερα
ςε κίματα αςιμένια.

Το παραμίθι για τον Κομαρ Κομάροβιτς —τι Μακρια μίτι κε το ςτρομπυλο Μίςα —τι Μικρι υρα.

Ο Κομαρ Κομάροβιτς,—ι Μακρια μίτι, κόνεπςε κάτο απ' το πλατι φίλο κε αποκιμίθικε. Σε λίγο όμος άκυςε μέςα ςτον ίπνο-τυ κάτι απελπιςτικες κραβγες:

— Οι, μάνα, όι, ςόςε-με!

Ο Κομαρ Κομάροβιτς τινάχτικε κι άρχιςε κι αφτος να φονάζι:

— Τί τρέχι! Τί ςας έπιαςε κε ςκύζετε έτςι.

Τα κυνύπια όμος πετυν, ζυζυνίζυν κι όλο ζυζυνίζυν˙ δε μπορις να καταλάβις, τί τρέχι.

— Οι, μάνα! Ιρθε ςτο βάλτο-μας κ' έπεςε να κιμιθι. Μόλις έγιρε να κιμιθι, πλάκοςε απο κάτο-τυ καμια πεντακοςαρια αδέρφια-μας˙ μόλις έκανε ν' αναςάνι ρύφικςε με τις ρυθυνάρες-τυ καμια εκατοςτι. Οι, κακο πυ μας βρίκε, αδέρφια!

Ο Κομαρ Κομάροβιτς—ι μακρια μίτι, έγινε εκςοφρενον.

— Ε, ςις, πάπςτε πια να ζυζυνίζετε! φόναξε. Τόρα θα τίνε διόκσο εγο τιν αρκύδα.

— Ε, μπάρμπα, τί γιρέβις εδο στα λιμέρια-μας; Ο ςτρυμπυλος ο Μίςας άνιξε αργα το ένα-τυ μάτι, μα δε βλέπι τίποτε. Ανίγι κε το άλο· μόλις τόρα κσεδιάλινε το κυνύπι, πυ πετύςε γίρο απ' τι μυςύδα-τυ.

— Τί θέλις, φίλε; ροτα μ' ένα κυφο υρλιαχτο ο Μίςας.

— Δεν πας στο καλό-ςυ, μπάρμπα, τί γιρέβις εδο στα λιμέρια- μας;

Ο Μίςας άνιξε κε τα διό-τυ μάτια, κίταξε τον προπέτι, φυςύνιςε δινατα με τις ρυθύνες-τυ, έγιρε απο τ' άλο πλεβρο κι άρχιςε το ρυχαλιτο.

Γίριςε πετόντας ςτυς ςιντρόφυς-τυ, τα κυνύπια, ο Κομαρ Κομάροβιτς κε ζυζύνιςε μακρόςιρτα, για να τον ακύςι όλος ο βάλτος:

— Τόνε κατατρόμαξα το ςτρυμπυλο το Μίςα!

Πέταξαν τα κυνύπια κι ακολύθιςαν τον Κομαρ Κομάροβιτς. Σε λίγο έφταςαν στιν αρκύδα. Εκίνι κιμόταν αναπαφτικα κι ύτε κυνιόταν καθόλυ.

— Ετςι όπος ςας τα ίπα· πέθανε ο κακομίρις απ' τιν τρομάρα-τυ, πενιόταν ο Κομαρ Κομάροβιτς.

Κε να ςας πο τιν αλίθια, τίνε λιπάμε· γιά ιδέςτετιν κοτζάμ αρκύδα.

— Αδερφάκια-μυ, αφτος κιμάτε! ζυζύνιςε ένα μικρο κυνυπάκι, πυ πετύςε κοντα ςτι μίτι τις αρκύδας κε πυ παρολίγο να το ρυφίκςι ι ρυθύνα-τις με το αναρύφιμα, πυ έκανε.

— Κςαδιάντροπε, αςινίδιτε! ζυζύνιςαν όλα τα κυνύπια μαζι κε ςίκοςαν φοβερο ςιναγερμο. Πεντακόςια κυνύπια καταπλάκοςε, εκατο αναρύφικςε κε τόρα ρυχαλα ςαν να μιν έγινε τίποτε!

Οςτόςο ο ςτρυμπυλος ο Μίςας κιμάτε κε όλο ρυθυνίζι με τις ρυθύνες-τυ.

Να πετάκςι λιπον ο Κομαρ Κομάροβιτς κε να μπίκςι τι μακριά-τυ μίτι ίςα μέςα ςτι μάβρι μίτι τις αρκύδας. Ο Μίςας αναπίδικςε κςαφνιαζμένος. Φέρνι τιν απαλάμι ςτις ρυθύνες-τυ, μα ο Κομαρ Κομάροβιτς πρόφταςε να κςεφίγι.

— Συ άρεςε, μπάρμπα; ζυζυνίζι ο Κομαρ Κομάροβιτς, φίγε, γιατι αλιος θα πάθις τον παθό-ςυ τον τάραχο... Αμ δε θα φίγο! φόνακςε ι αρκύδα κε ςικόνετε ςτα πιςινά-τις πόδια. Θα ςας τςακίςο όλυς-ςας!

Κςαναπετα ο Κομαρ Κομάροβιτς κε μπίγετε τύτι τι φορα ίςια μέςα ςτο μάτι τις αρκύδας.

Ι αρκύδα γένικε εκςοφρενον. Κςεριζόνι αλάκερι ςιμίδα κι αρχίζι να βαρα τα κυνύπια.

Βαρύςε, βαρύςε, όςπυ πια απόκανε. Οςτόςο τα κυνύπια δεν τα ένιακςε καθόλυ. Εκςακολυθυν να πετυν γίρο-τις κε να ζυζυνίζυν.

Στα τελεφτέα ι αρκύδα λιςαζμένι απο το κακό-τις, άρχιςε να κάνι τύμπες πάνο ςτο χόρτο· έτςι νόμιζε πος θα καταςιντρίπςι όλο το βαςίλιο τον κυνυπιον. Μα τα κυνύπια το χαβά-τυς. Ολο κε ζυζυνίζυν, κοροιδεφτικα θαρις, γίρο ςτι μανιαζμένι αρκύδα.

Απελπιζμένι τόρα ι αρκύδα πάι κε χόνι τι μύρι-τις μέςα στα μύςκλια. Τα κυνύπια δε χάνυν κερο κε πάνε κε τριπόνυν κάτο απ' τιν υρά-τις.

Ο Μιχαιλ Ιβάνοβιτς νικιμένος πια θέλι να φίγι, μα ντρέπετε: θα τόνε πάρυν τα κυνύπια για φοβιτςιάρι.

— Μι χαλνάτε τι ζαχαρένια-ςας, Μιχαιλ Ιβάνοβιτς! Μι δίνετε προςοχι ς' αφτα τα βρομοκύνυπα, δεν τυς ακςίζι, φόνακςε ένα βατραχάκι απ' το βάλτο.

— Σοςτα μιλας, δεν τυς ακςίζι, απάντιςε κςελαφρομένι ι αρκύδα.

Εκανε ο Μίςας στροφι κε τὄβαλε στα πόδια. Φέβγι τρεχάτος απο το βάλτο.

Κε τα κυνύπια πέρνοντάς-τον το κατόπι, ζυζυνίζυν:

— Πιάςτε-τον! πιάςτε-τον! Θα μας φίγι!!..

Να μιν πιράζετε τις φολιες.

Κίνι τιν ιμέρα μερικα πεδια πίγαν εκδρομι στο δάςος. Ο Πίπις, πυ ίταν κε λιγάκι ςκάνταλο, λέι:

— Πεδια, πάμε να βρύμε φολιες;

Ολα τα πεδια δέχτικαν χαρύμενα τιν πρόταςι τυ Πίπι κε ςε λίγο ςκορπίςτικαν στο δάςος μέςα ζιτόντας φολιες. Μα πιο πολι απ' όλυς χάρικε ο Τάκις. Ποτές-τυ δεν ίχε ιδι φολια με αβγα. Ετςι ίταν πολι περίεργος να ιδι κι αφτος, πός ίταν τ' αβγα τον πυλιον.

Ορες γιρνύςε στο δάςος ο Τάκις δίχος να βρι τίποτε. Στα τελεφτέα πια κυράςτικε κ' έκατςε κάτο απο ένα πέφκο. Επεςε ανάςκελα κι άκυςε το θρόιζμα, πυ έκανε το αεράκι, φιςόντας ανάμεςα απ' τα κλαδια τυ δέντρυ. Λίγα βίματα πιο εκι ίταν ένα μικρο πεφκάκι. Κάνι έτςι κε τί να ιδι. Πάνο στι διχάλα ενος κλαδιύ-

τυ μια όμορφι φολίτςα. Σικόθικε ςιγα-ςιγα, χορις θόριβο κε προχόριςε προς το πεφκάκι. Ι καρδιά-τυ χτιπύςε δινατα απο ςινκίνιςι. Ιταν φολια κοτςιφιυ. Το θιλικο πυλι, πυ τον έβλεπε να πλιςιάζι, ςτίλοςε πάνο-τυ τα μάτια-τυ τρομαγμένα, μα δεν ενούςε να κυνιθι απ' τι θέςι-τυ. Μόνο ςαν ίδε το πεδι ν' απλόνι το χέρι, αποφάςιςε να πετάκςι.

Ι φολια ίχε μέςα τρία αβγυλάκια. Γεμάτος χαρα ο Τάκις έκανε να τα πάρι. Εκίνι τι ςτιγμι όμος ακύι απο πίςο-τυ ένα γοργο φτερύγιζμα, φρρρ! Τρόμακςε ο Τάκις. Γιρνα κε βλέπι πάνο ς' ένα κλαδάκι τυ μικρυ πέφκυ τι μάνα, πυ τον έβλεπε, ςα να τον παρακαλύςε: «Μι, μι, να χαρις τι μανύλα-ςυ!»

Ι καρδια τυ Τάκι πόνεςε, οςτόςο τ' αβγα τα ίθελε. Ιθελε, ίχε τιν περιέργια να ιδι, πος ίνε τα πυλίςια αβγυλάκια. Εκίνι τι ςτιγμι όμος ακύςτικε ι ςφιρίχτρα. Ιταν ι όρα να φίγυν.

Ο Τάκις έρικςε κςανα μια ματια ςτ' αβγα, άπλοςε το χέρι-τυ κ' ίταν έτιμος να τα πάρι. Θιμίθικε όμος άκςαφνα τα λόγια τυ δαςκάλυ καθος κε τυ αρχιγυ τον πιονιέρον. «Τα πυλια ίνε φίλι-μας, προςτατέβυν τα χοράφια απο τα βλαβερα έντομα. Μιν πιράζετε τις φολιές-τυς!»

Ο Τάκις τράβικςε αμέςος το χέρι κε γιρνόντας ςτιν τρομαγμένι μάνα, τις λέι: «Οχι, δε θα τα πιράκςο τ' αβγυλάκια-ςυ. Κάτςε, καλι μανύλα, ζέςτανέ-τα, όςπυ να βγυν πυλάκια». Κ' ίςτερα έτρεκςε ςτο μέρος, όπυ θα μαζέβονταν κε τ' άλα πεδια.

Ολα τα πεδια κρατύςαν ςτα χέρια-τυς φολιες κε αβγα λογιο-λογιο. Κε όταν ίδαν τον Τάκι με τα χέρια αδιανα, άρχιςαν να γελυν κε να τον πιράζυν:

— Ακυς εκι, τόςες όρες κε να μι μπορέςις νἄβρις ύτε φλύδα αβγυ!

— Χα, χα, χα, το κςέραμε, πυ δε θἄβριςκες τίποτε!

— Κρίμα-ςυ, καιμένε, τόςο ανίκανο δε ςε περιμέναμε!

Το κάθε πεδι έλεγε κε τον πιραχτικό-τυ λόγο, κι όλι μαζι ίχανε ίφος νικιτι.

Για κάμποςιν όρα ο Τάκις τυς έβλεπε κατάματα κε με το κεφάλι πςιλα. Ιςτερα με αργι κε βαρια φονι τυς ίπε:

— Σίντροφι, ανίκανος δεν ίμε, όπος με χαραχτιρίςατε. Φολια βρίκα κ' εγο, μα δεν τιν άνκικςα.

— Κε γιατί; ρότιςαν με κάπια ιρονία.

— Γιατι ςκέφτικα, πος αφτο πυ κάνυμε ίνε πολι κακο. Καταςτρέφυμε τα πυλια, πυ ίνε ι καλίτερι φίλακες τις ςοςιαλιςτικίς-μας περιυςίας. Αφτα καταςτρέφυνε ένα ςορο βλαβερα έντομα, πυ φέρνυν τόςι ζιμία στα χοράφια-μας, στι γεοργικί-μας παραγογι. Χρέος-μας ίνε να τα αγαπάμε κε να τα προςτατέβυμε κι όχι να ριμάζυμε τις φολιές-τυς. Δε βλέπετε τυς πιονιέρυς!

Τα λόγια αφτα τυ Τάκι έκαναν βαθιαν εντίποςι στα πεδια. Τα διο μάλιςτα απ' αφτα, πάπςανε τα γέλια κε τις κοροιδίες, κε με ςκιμένα τα κεφάλια γίριςαν στο δάςος, κε ςε λίγο ίρθαν με αδιανα τα χέρια.

Μα κε τ' άλα κιτάζανε ντροπιαζμένα μια τον Τάκι κε μια τ' αβγα, πυ κρατύςαν. Ενας-ένας όμος τράβιξαν κι αφτι κατα το δάςος, για να γιρίςυν με αδιανα χέρια.

Χαρύμενι τόρα γίριςαν ολα τα πεδια στο χοριο. Ιχαν

τι ςινίδιςί-τυς αναπαμένι, γιατι έκαναν το χρέος-τυς απέναντι στο ςίνολο.

Τα περιςότερα απ' τα πεδία ςε λίγες μέρες ίταν κιόλας γραμένα στο τάγμα τον πιονιέρον.

Το ποταμάκι.

— Απο πύ ίςε ποταμάκι;
— Απο κίνο το δυνο.
— Πος τον λένε το μπαμπά-ςυ;
— Σίνεφο στον υρανο.
— Πός κατέδικες στον κάμπο;
— Τα χοράφια να ποτίςο
κε τυς μίλυς να γιρίςο.
— Στάςυ να ςε ιδύμε λίγο,
ποταμάκι-μας καλο.
— Βιάζομε πολι να φίγο,
ν' ανταμόςο το γιαλο.

Απο πύ πιγάζι ι Σερεμπριάνκα.

Ι Σερεμπριάνκα κιλα ίςιχα κε πέρνι το χαιδεφτικο αςιμι χρόμα, ςαν κιλα πάνο απο πέτρες κε δραχάκια.

— Απο πύ πιγάζι ι Σερεμπριάνα; ρότιςε κίνι τι μέρα ο Λιάκος ο Περδίκις.

— Απο το Γριμπάνοδο, απαντα ο Νίκος ο Φελύκας.

— Οχι απο το Γριμπάνοδο, απο το Ντυπτςοφ πιγάζι, ίπε ο Σίμος Κάπαρις.

— Πός μπορι να πιγάζι απο το Ντυπτςοφ. Το Ντυπτςοφ πέφτι εκι δα κ' ι Σερεμπριάνκα τρέχι απο δο, ίπε ένας τρίτος.

— Τί κάθεςτε κε ςιζιτάτε, βρε πεδια, ίπε ο Λιάκος, δεν αναβένυμε το ρέμα-ρέμα να ιδύμε με τα μάτια-μας απο πύ πιγάζι;

— Κι αν ίνε μακρια;

— Κε τί με τύτο. Ας ίνε μακρια. Πάμε.

Τιν άλι μέρα κςεκίνιςαν ι στρατοκόπι-μας να βρυν απο πύ πιγάζι ι Σερεμπριάνκα. Ιταν πέντε όλι-τυς. Ο μεγαλίτερος απ' όλυς, ο Πέτρος Ζόρας, κυβαλύςε στι ράχι-τυ ένα ςακίδιο, πυ ίχε μέσα πςομι κε πατάτες κε στα χέρια-τυ κράταγε μια καραβάνα.

Ι Σερεμπριάνκα κάπυ-κάπυ στένεβε κ' έμιαζε ςα μικρο ριάκι, πυ μπορύςε κανις να το περάςι μ' ένα πίδιμα. Το νερό-τυ στα μέρι αφτα κιλύςε απαλογάργαρο. Κάπυ-κάπυ πάλε πλάτενε κε φενόταν ςα μικρι λίμνι. Εδο τα νερά-τυ ίταν ίςιχα. Μόνο πυ απο πάνο-τυς πετύςαν τα χελιδόνια κε στις ακροποταμιες πιδύςανε τα πςάρια.

— Κάτο εκι στο βάθος φένετε κάπιο χοριο, ίπε ο Νίκος, δίχνοντας μπροστα.

— Ινε ι Αλεκςάντροβκα, ίπε ο Πέτρος.

Ενας γενάτος χορικος, πυ ίδε τυς στρατοκόπυς-μας, φόνακςε:

— Ε, πεδια, απο πύ έρχεστε;

— Απο τι Λοπύχοβα.

— Κε για πύ τραβάτε;

— Θέλυμε να μάθυμε απο πύ πιγάζι ι Σερεμπριάνκα.

Γέλαςε ο χορικος.

— Κε τί ςας χριάζετε να το μάθετε;

— Απλύστατα, θέλυμε να το κςέρυμε, μπάρμπα. Εςι μπορις να μας πις απο πύ πιγάζι;

— Κςέρο, εγο ίμε απο κίνα τα μέρι.

Αφτο πυ ζιτάτε, πεδιά-μυ, βρίςκετε ίςα-ίςα στα ριζα τυ βυνυ Βλεπύςα.

— Βλεπύςα!

— Νε, νε, απο κι πάνο τα βλέπι κανις όλα γίρο, κε ςε μεγάλι, πόλι μεγάλι απόςταςι, γι' αφτο το ίπαν κε Βλεπύςα.

— Κε πύ βρίςκετε το βυνο αφτο.

— Νά, θα περπατίςετε κάπυ τρία χιλιόμετρα ακόμα, ι Σερεμπριάνκα θα κάνι δεκςια, εκι κοντα θα ιδίτε έναν παλιο νερόμιλο. Κ' εςις θα κάνετε δεκςια. Απο τον νκρεμο φένετε πια καλα το βυνο.

Κατα το βραδάκι ι μικρι στρατοκόπι έφταςαν κιόλας στο χοριο. Στο δρόμο ςιναπαντίθικαν μ' ένα χορικο. Απ' αφτόνε μάθανε, πος το χοριο εκίνο ίταν το Γριμπάνοβο.

Μόλις φτάςανε στο δέφτερο σπίτι τυ χοριυ, νά-ςυ κε χιμα καταπάνο-τυς, γαβγίζοντας δινατα ένα μικρο μαλιαρο ςκιλάκι. Λίγο έλιπςε ν' αρπάκςι το Νικάκι απο τι γάμπα.

Απο το ςπίτι βγίκε μια μιςόκοπι γινέκα κε ροτα:

— Ε, πεδια, απο πύ με το καλο;

— Απ' τι Λοπυχόβκα.

— Κε για πύ;

— Για το βυνο, τι Βλεπύςα.

— Κε για πιό λόγο;

— Θέλυμε να μάθυμε απο πύ πιγάζι ι Σερεμπριάνκα.

— Ι Σερεμπριάνκα; Κε τί ςας χριάζετε;

— Απλύςτατα, θέλυμε να το κςέρυμε. Μπορις να μας πις απο πύ πιγάζι;

— Μα ίςτε κιόλας κοντα στις πιγες. Πάρτε αφτο το μονοπάτι δίπλα απο το ποτάμι. Σε λίγο θα βρίτε

τις νερομάνες, θα βρίτε κ' ένα πλατι λάκο με καθάριο νερο.

Τα πεδια, βαδίζοντας δίπλα απ' το ποτάμι, προχορύσαν μέσα απο ένα ισκερο δάσος, όλο δροσια κε μοσκοβολια. Σ' αφτο το μέρος τα νερα τις Σερεμπριάνκας κόχλαζαν θαρις, γιατι το μέρος ίταν κάπος πιο κατιφορικο κε ίχε πολα βραχάκια.

Στι στροφι αντίκρισαν τα πεδια έναν καταράχτι, πυ στραφτοκοπύσε, άκυσαν κε το βυιτο τυ νερυ. Ενα σορο ριάκια κιλύσαν απ' όλες τις μεριες προς το νκρεμο. Κι όλα-τυς άρχιζαν σε λίγι απόστασι απο το νκρεμο. Το μεγάλο ριάκι έπερνε το νερό-τυ απο το μεγάλο λάκο, πυ κσεχιλύσε. Κιτάχτε, πός αναβρίζι, πός πιδα το νερο απ' τι γις.

— Ζίτο! Το βρίκαμε! Νά απο πύ πιγάζι ι Σερεμπριάνκα.

Ι χαρα πια τον πεδιον δεν περιγράφετε.

Το ςπίτι τυ μέρμινκα.

— Πύ πιγένις, μέρμινκα,
μ' ένα φόρτομα ςανο;
Πές-μας πΰν' το ςπίτι-ςυ,
μέρμινκα τακςιδεφτι;
— Για να βρις το ςπίτι-μυ,
πέντε οργιες θα περπατίςις,
κε μια τρίπα θ' απαντίςις.
Απ' τιν τρίπα κατεβένις
κε ς' εφτα κατόγια μπένις.
Κι ίν' τυ μέρμινκα το ςπίτι
δίχος πόρτα κε φενκίτι.
Σκοτινο 'νε, ςαν χριπςόνας,
μα ζεςτο, ςαν αχερόνας.
Τρόγο, πίνο μες' ςτ' αμπάρι
το Γενάρι, το Φλεβάρι,
κι ας βυρλίζετε ο χιμόνας.

Πος πέραςαν το καλοκέρι-τυς.

Ινε πολι προι ακόμα.

Ο ίλιος μόλις τόρα πρόβαλε πίςο απο το δάςυς.

Πίρε ζοι το δάςος. Τα πυλια άρχιςαν τα κελαδίματά-τυς. Αρχίζυν τι δυλια κε ι κάτικι τυ δάςυς.

Κςάφνυ όμος όλο το δάςος αναςτατόθικε.

— Τρυ-ρυ-ρυ-υ! Τραμ-ταμ-ταμ! Τρυ-ρυ-ρυ-υ!

Τί τρέχι; Πιός ίνε κφτος, πυ αναςτάτοςε το δάςος;

Στιν κςέθρα, κάτο απο τυς ίχυς τις τρυμπέτας κε τυ ταμπύρλυ προχορι μια φάλανκα απο πεδια. Ο οδιγος έδοςε το παράνκελμα:

— Τάγμα αλτ!

Ε, πεδια ίμαςτε κιόλας ςτο ςπίτι-μας. Εμπρος να ςτίςομε τις ςκινες.

Υτε μια όρα δεν πέραςε, κι όλι ι κςέθρα αςπρολογύςε απο τις ςκινες. Σκόρπιςαν τα πεδια μέςα ςτο δάςος για να μαζέπςυν κςερα κλαδια για τι φοτια. Απο παντυ ακύοντε ζοιρες φονες:

— Πο, πο, ςκαθάρια!

— Καλε τί μας λες! Αφτα ίνε μερμίνκια!

— Μπα, μπα, τί χοντρο ςκυλίκι!

— Εγο βρίκα ένα μεγάλο ςκαθάρι.

Κςέρετε τι λέο εγο, ίπε ο Βάςος, να κάνυμε μια ςιλογι απο τα ζυζύνια τυ δάςυς. Θἆνε το δόρο-μας ςτο ςκολιο απο τιν καταςκίνοςι.

— Μπράβο, Βάςο! Καλα το ςκέφτικες.

Βράζι ι δυλια γίρο απο τιν καταςκίνοςι. Τα πεδια βρίκαν βάζα, κυτάκια, δίχτια για πεταλύδες, βιβλία για τυς κατίκυς τυ δάςυς κε τυ ποταμυ.

Μαζέβανε όλο το καλοκέρι. Μάθανε, πιός ζι κάτο απο τι φλύδα τον δέντρον, πιός χτίζι ςπιτάκια απο φίλα, πιός κρίβετε ςτις ρίζες τον δέντρον. Κε κανένας-τυς πια τόρα δεν πέρνι τα μερμίνκια για ςκαθάρια.

Τα δάςι.

Ελάτε δο μαζι ςτα δάςι.
Ελάτε δο ςτιν πράςινι τιν πλάςι,
μακρια απ' τυ κόζμυ τι βοι.
Ελάτε δο να νιόςετε μια μέρα
πιο καθαρο ςτα ςτίθια τον αέρα,
πιο ζιλεφτι να βρίτε τι ζοι.

Ελάτε δο ςτιν πράςινι τιν πλάςι,
ελάτε ν' αναςτίςυμε τα δάςι,
εκι πυ ι ράχι τυ γιμνυ βυνυ
γιμνι, θλιμένι δίχνι ομορφάδα,
ν' απλόςυμε κενύργια πραςινάδα,
κάτο απο το γαλάζιο τ' υρανυ.

**Πολα τα δάςι, πολι το χιόνι,
πολι το χιόνι, πολι το ςτάρι,
μπόλικα νερα, μπόλικα χόρτα.
Απο ένα δέντρο μπορυν να κάνυν
εκατομίρια ςπίρτα, μ' ένα ςπίρτο
μπορυν να καυν εκατομίρια δέντρα.**

Ι κανονιξμι τυ δάςυς.

Νἄςε φίλος τυ δάςυς κε να το προςτατέβις. Ο φίλος τυ δάςυς δε ςπάνι κλαδια, δε γδέρνι τι φλύδα απ' τον κορμό-τυς. Δεν κόβι τα φίλα, δε λιγα κε ύτε κυνάι τα μικρα τα δεντράκια. Δε ςκαρφαλόνι στα δέντρα κε δεν κόβι τις ρίζες-τυς.

Ο φίλος τυ δάςυς δεν ανάβι φοτια στο δάςος μέςα, για να μι γίνι πιρκαγια.

Ο φίλος τυ δάςυς κςέρι, πος τα πυλια προςτατέβυν το δάςος απο τα βλαβερα έντομα, τα ςκαθάρια κε τις κάμπιες, πυ καταςτρέφυν τι φλύδα κε τρον τα φίλα. Ο φίλος τυ δάςυς δε χαλνάι τις φολιες. Δεν πέρνι απο τις φολιες τ' αβγα. Κι αν βρι πεζμένο χάμο νεογένιτο πυλάκι, προςπαθι να το κςαναβάλι ςτι φολιά-τυ.

Καλοκέρι.

Ο κόζμος λάμπι
ςαν έν' αςτέρι,
βυνα κε κάμπι,
δέντρα, νερα
γιορτάζυν πάλι,
καθος προβάλι
το καλοκέρι.
Α, τί χαρα!

Φονύλες, γέλια
φέρνι τ' αγέρι
μες' απ' τ' αμπέλια
τα καρπερα.
Πεδια λυλύδια
πςέλνυν τραγύδια
ςτο καλοκέρι.
Α, τί χαρα!

Χελιδόνι-μυ γοργο.

— Χελιδόνι-μυ γοργο,
πΰρθες απ' τιν έριμο,
τί καλα μας έφερες;
— Τιν ιγια κε τι χαρα
κε μες ςτις φολιες τ' αβγα.

Μάρτι, Μάρτι χιονερε,
κε Απρίλι δροςερε,
τα πυλάκια κελαιδυν,
ςτα δεντράκια φίλα ανθυν,
τα πυλάκια αβγα γενυν
κι αρχινυν να τα κλοςυν.

Στο δάςος.

Το δάςος δεν έχι βέβεα τιν άπλα κε τιν ανιχτοςια τυ κάμπυ. Οςτόςο ίνε όμορφα μέςα εκι, όταν ι μέρα ίνε πολι ζεςτι κε ο ίλιος πςίνι το πςομι, όπος λεν... Μα εκςον απ' αφτο, τί δε βλέπις μέςα ςτο δάςος: απςιλα κοκινοπα πέφκα, πυ κρεμυν τις βελονοτες κορφές-τυς. Πράςινα έλατα, πυ λιγυν ςα δοκςάρια τ' ανκαθερά-τυς κλαδια. Αςπρες ςγυρες ςιμίδες με τα μιροδάτα φιλαράκια-τυς... Κάπυ εκι τρεμυλιάζι ι ςταχτια λέφκα κε ι χοντρόκορμι βαλανιδια άνικςε ςαν τέντα τα ντατελοτά-τις φίλα.

Ανάμεςα απ' το γραςίδι κιτάζι το άςπρο μάτι τυ λυλυδιυ τις φράυλας κε δίπλα-τυ κοκινίζι κιόλας ο μιροδάτος καρπός-τις.

Ι Προτομαγια.

Με τις κόκινες γραβάτες
πλιμιρίςαμε τις ςτράτες
άπιρες χιλιάδες πια.

Στις γραμές-μας όλι ελάτε
ςτις γραμές-μας τόρα μπάτε
εργαζόμενον πεδια.

Τί λεν ι ςιμέες.

Τιν Προτομαγια ι εργαζόμενι όλυ τυ κόζμυ βγένυν ςτυς δρόμυς.

Με κόκινες ςιμέες βγένυν ι εργάτες, ι κολχόζνικι κε όλι ι εργαζόμενι τις χόρας-μας.

Ι κόκινες ςιμέες τις Σοβιετικις Διμοκρατίας λεν ςτυς εργάτες όλυ τυ κόζμυ:

— Εμις νικίςαμε. Ιμαςτε δινατι. Ελάτε μαζί-μας. Θα ςας ιποςτιρίκςυμε.

— Ζίτο ι Προτομαγια!

Αφτι τιν ιμέρα κε ι εργάτες στο εκςοτερικο αφίνυνε τι δυλια κε βγένυνε ςτυς δρόμυς.

Εκι ςοβιετ δεν ιπάρχυν. Ι κόκινες ςιμέες τον εργατον τυ εκςοτερικυ λεν ςτυς καπιταλιςτες:

— Ι εργατικι τάκςι ίνε έτιμι ςτον αγόνα ενάντιά-ςας, καταπιεςτες, καπιταλιςτες. Ακύμε τιν πρόςκλιςι τον εργατον τις χόρας τον Σοβιετ. Εκίνι θα μας ιποςτιρίκςυν. Ιμαςτε δινατι. Θα επιτίχυμε τι νίκι!

— Ζίτο ι Προταμαγια!

Ι άλικι Σιμέα.

Κάθε τόςο ανιγοκλι ι πόρτα τυ ςκολιυ. Τα πεδια μπένυν τρεχάτα ςτο ςκολιο, τςιρομαχυν, ςαν κοπάδι απο ςπυργίτια.

Απο το δρόμο ακύετε παρόμιος έφθιμος θόριβος.— Μπένοντας ο ίλιος απ' το διάπλατα ανιγμένο παράθιρο, ςκορπα πάνο ςτο πάτομα ςε φοτινες κιλίδες.

Ι Μέλι, ι επιςτάτρια, κε το ανκονάκι-τις, ο Στεφανάκις, ςτέκυντε δίπλα ςτο παράθιρο.

— Γιαγια, κλες; Πάλι το μπαμπα κε τι μαμα θα θιμίθικες. Για πές-μυ, πός έγινε!

— Τί να ςυ πο; Μόλις τα θιμύμε, μυ κόβετε ι ανάςα. Ιταν ο γιόκας-μυ, ο πατέρας-ςυ, ζγυρομάλις, γελαςτος πάντα κε τραγυδιςτις πρότος. Κε τραγυδύςε τραγύδια για το λαο, για τι λεφτερια. Μια μέρα μυ λέι: «Ι Προτομαγια ίνε γιορτι όλον τον εργατον».

Στο μετακςι βλέπο τον πατέρα-ςυ κε τι μάνα-ςυ να ετιμάζυντε για να παν έκςο απο τιν πόλι. Κ' ι μάνα-ςυ

δύλεβε ςτι φάμπρικα. Κίνι τι ςτιγμι ίρθαν κε μερικι ςίντροφί-τυς απο τι φάμπρικα κε ίπαν τυ πατέρα-ςυ:

— Αλέκςι, θα μιλίςις κ'εςι ςίμερα.

Για τέτιες ομιλίες πίγε κάμποςες φορες φιλακι ο Αλέκςις, ο πατέρα-ςυ. Εγο τυ ίπα: «Αλέκςι, πεδίμυ, πρόςεχε τα λόγια-ςυ, μιν ίςε πολι ορμιτικος». Εκίνος χαμογελα κε πίρε με τι μαμά-ςυ το δρόμο.

Ο ίλιος έλαμπε έτςι, όπος ςίμερα. Μονάχα πυ δεν ίταν ο θόριβος αφτος. Αλοτες ι αφεντάδες δεν τι λογάριαζαν τιν εργατικι γιορτι...

Εκίνι φέβγανε κε ςι ςάμπος να κςίπνιςες επίτιδες κε άρχιςες τα κλάματα. «Μάμα!». Ιςυνα ακόμι ενος χρονυ.

Κάθυμε κε τυς περιμένο. Ιχα ετιμάςι κε το φαι. Δεν έρχοντε. Περιμένο, περιμένο, τίποτε. Ο ίλιος ίχε βαςιλέπςι όταν φάνικε πια μοναχί-τις ι Δέςπο. Το προςοπό-τις ίταν χλομο, ταραγμένο.

— Ο Αλέκςις! τίνε ροτο τρομαγμένι, πύ ίνε ο Αλέκςις; τί έγινε;

Μόλις κατόρθοςε να μιλίςι... Μαζεφτίκανε, βλέ-

πις, ι εργάτες έκσο απ' τιν πόλι. Ανικσαν τις σιμέες κε τις κρατύσαν πσιλα. Αντιλάλισε ο τόπος απο τα τραγύδια-τυς. Εκίνι πυ θα μιλύσαν, άρχισαν να αναβένυν στο δέντρο. Κι ο πατέρας-συ σκαρφάλοσε κ' εκίνος στο δέντρο... Ιχε φονι ιχερι κε καθαρι σαν καμπάνα...

Τον ακυν ι άνθροπι... τυς περικίκλοσαν τυς δικύς-μας ι καζάκι. Ορμισαν πάνο-τυς με τα κνύτα...

Αρχισαν να πιροβολυν. Τον Αλέκσι-μυ τόνε σκότοσαν.

Ι Δέσπο σκοτονόταν στι δυλια... Ο πόνος τις έτρογε τα σοθικα... Αρχισε να βίχι... Ι κατικία-μας ίταν ιγρι... Μαράθικε κε πέθανε... Κε μίναμε ι διό-μας μόνι... Για κίτα! Ι δικί-μας μπένυν στι γραμι κε ι σιμέα ίνε έτιμι...

Μα τόρα δε σκοτόνυν πια για τιν κόκινι σιμέα...

Στα χέρια τυ μαθιτι κιματίζι ι κόκινι σιμέα με τιν επιγραφι: «Ζίτο ι πρότι τυ Μάι». Κι απάνο στα στίθια τον πεδιον στραφτοκοπυν μικρα κόκινα αστεράκια, όπος άλοτες το έμα τον σκοτομένον εργατον.

— Ε γιαγια, εγο πιγένο!

Κι ο Στεφανάκις όρμισε έκσο κε μπίκε στις γραμες τον μαθιτον.

Ο Πολιγένις.

Τρις σπανι απο τιν Πόλι
πέντε τρίχες ίχαν όλι
κ' ένας άλος Τινιακος
πέντε τρίχες μοναχος.
— Ο! Καλος τον πολιγένι
κι απο πΰθε κατεβένι;
— Απ' τιν Πόλι κατεβένο
κε στι Βενετια πιγένο.
Πάο ν' αγοράσο χτένια,
γιατι μ' έφαγαν τα γένια.

Ι Προτομαγια ςτον κερο τυ τςάρυ.

Πίςο απ' τι γονια, μέςα στο ςτενο ςοκάκι, μαζέφτικαν ος εκατο άνθροπι. Απ' το βάθος ακύςτικε ι φονι τυ Βεςοβτςικοφ.

— Μας βιζένυνε το έμα!

— Πολι ςοςτα!—απάντιςαν με μιας κάμποςες βροντερες φονες.

— Εχι δίκιο το πεδι,— ίπε ο Αντρέας.—Ας πάο να το βοιθίςο!—Κι ακυςτικε ι τραγυδιςτι φονί-τυ.

— Σίντροφι! Λένε πος ςτον κόζμο ζυν διάφορι λαι: οβρέι κε γερμανι, ενκλέζι κε τάταρι. Μα εγο δεν το πιςτέβο. Ιπάρχυνε μονάχα διο λαι, εχτρι αςιμφιλίοτι, ι πλύςιι κε ι φτοχι. Φιςικα ςτα διάφορα μέρι τυ κόζμυ ι άνθροπι ίνε ντιμένι διαφορετικα κε διαφορετικα μιλύνε. Μα αν προςέκςετε, πός φέρνοντε ι πλύςιι γάλι, ι γερμανι, ι ενκλέζι ςτον εργατικο κόζμο, θα δίτε, πος όλι αφτι για τον εργάτι ίνε εχτρι, κόκαλο ςτο λαρίνκι-τυ.

Μέςα απο το πλίθος κάπιος γέλαςε.

— Απο τιν άλι μερια όμος θα ιδύμε πος ο γάλος εργάτις, ο τάταρος κε ο τύρκος ζυν κι αφτι τιν ίδια ςκιλίςια ζοι με μας, τυς ρόςυς εργαζόμενυς.

Απο το μεγάλο δρόμο το πλίθος όλο κε μαζεβότανε. Ο ένας ίςτερα απ' τον άλονε, τέντοναν αμίλιτι το λεμο, ςικόνονταν πάνο ςτις μίτες τον ποδιόν-τυς, κε ςπρόχνονταν προς το ςτενο ςοκάκι.

— Ι αςτινομία! ακύςτικε κάπια φονι.

Απ' το μεγάλο δρόμο κατα το ςοκάκι κε ίςα πάνο ςτον κόζμο, πυ ίταν ςιναγμένος έρχονταν καβάλα τέςερις αςτινομικι, πυ κυνύςαν τα καμτςίκια-τυς κε φόναζαν.

— Διαλιθίτε!

Ο κόζμος με τα πρόσοπα κατςυφιαζμένα παραμέριζε ανόρεχτα κάνοντας τόπο ςτ' άλογα. Μεριxι ςκαρφαλόςανε πάνο ςτυς φράχτες.

— Κάθιςαν τα γυρύνια πάνο ςτ' άλογα κε γρύζυν, χαρα ςτα παλικάρια! — σκύςτικε κάπια βροντόδικι, πιραχτικι φονι.

Ο Αντρέας έμινε μονάχος ςτι μέςι τυ δρόμυ. Καταπάνο-τυ όρμιςαν διο άλογα κυνόντας τα κεφάλια.

Νά̆ςε έτιμος.

Σ' όλο τον κόζμο
ς' όλι τι γι
το ςάλπιζμά-μας
αντιλαλι:
Ιρθε ι όρα
νέον κερον.
— Ε, πιονιέρε!
— Εδο ίμε, παρον!

Ο Γάρι Αιζμαν.

Ο Γάρι Αιζμαν ζύςε ςτιν Αμεριxι. Φιτύςε εxι ς' ένα ςxολιο. Στο ςxολιο αφτο οργά̆νοςε ένα πιονιέριxο τάγμα, όπυ μπίxαν όλα τα προλεταριαxα πεδια τυ ςxολιυ. Επίςις μαζι με άλυς ςιντρόφυς-τυ ίδριςε πολα άλα πιονιέριxα τάγματα.

Κάποτε ι πιονιέρι ίχαν ςινέλεφςι.

Ο Γάρι προςxαλύςε όλα τα πεδια ςτον αγόνα για τι ςοβιετιxι εxςυςία ς' όλο τον κόζμο.

Στον τόπο πυ γινόταν ι ςινέλεφςι, έφταςε, ίςτερα απο λίγο, ένα απόςπαζμα έφιπις αςτινομίας. Ι αςτινο-

μία όρμισε μέσα στις γραμες τον πιονιέρον. Κι όταν ένας απ' τυς αστινόμυς πλισίασε το Γάρι, αφτος άρπακσε το άλογο απ' τα χαλινάρια. Στι στιγμι τόνε σιλάβανε το Γάρι.

Ιστερα απο κάμποσες μέρες έγινε ι δίκι-τυ. Ι δικαστες καταδικάσανε το Γάρι σε έκσι μίνες φιλακι. Στι φιλακι τόνε ρίκσανε μαζι με τυς κλέφτες, κε τυ φέρνονταν βάρβαρα.

Σαν έφτασε ι όρα τις απελεφτέροσίς-τυ, ο διεφθιντις τις φιλακις τυ ίπε:

— Αν πέσις μια φορα ακόμα στα χέρια-μας, άσχιμα θα τιν έχις.

Μα ο Γάρι δεν ίταν απ' τυς ανθρόπυς, πυ μπορύσε κανις να τυς φοβερίσι.

Εκατο χιλιάδες άνεργι βγίκαν μια μέρα στυς δρόμυς τις Νέας Ιόρκις, ζιτόντας «πσομι κε δυλια». Μαζί-τυς ίταν κι ο Γάρι.

Τόνε σιλάβανε πάλι κε τόνε δικάσανε.

Ι απόφασι, πυ έβγαλε το δικαστίριο, ίταν: πέντε χρόνια σοφρονιστικι φιλακι.

Βαρια ι ζοι.

Τυ νέγρυ τυ μάβρυ ι ζίσι βαρια.
Σκλιρος ο αφέντις κε δίχος καρδια,
το δύλο στον κάμπο βαρια τιρανι,
αβλακόνι το κνύτο το μάβρο πετσι.
Στι δυλια ι μιτέρα, το πεδί-τις μαζι
δεμένο στι ράχι-τις εκι κυβαλι.
Προστάζι στυς δύλυς ο αφέντις σκλιρα,
τα πεδιά-τυς να τάχυν μαζι στι δυλια.

Στις μάνας τι ράχι εκι το πεδι,
τιν κάνι να γέρνι — φορτίο βαρι.
Ο αγέρας το δέρνι, ο ίλιος το πςίνι,
κ' εκίνι ποτάμια τον ίδροτα χίνι.
Απ' τιν πίρι τα μάτια μαβρίζυν θολα.
Κι οςτόςο να βγάλι μιλια δεν τολμα.

Ο Τιμπ ο πιονιέρος.

Ο Ραμι ο φορτοεκφορτοτις ίπε στον Τιμπ:

— Ιςε μικρος ςα μια ςταλαματια νερο. Αν ι ςταλαματια ςταλάκςι τι νίχτα πάνο στο δρόμο, μπορι κανένας να τιν κςεχορίςι;

— Κανένας,—απάντιςε ο Τιμπ.

— Στάλακςε τότε ςα ςταλαματια στι φάμπρικα κε κόλνα τύτο δο στον τίχο.—Κ' έδοςε ο Ραμι στον Τιμπ ένα μεγάλο τιπομένο χαρτι.

Το πρωι κόζμος πολις μαζέφτικε ςτις πόρτες τις φάμπρικας. Ο απςιλος ο Αμαν διάβαζε φοναχτα:

— «Πινύμε. Φτάνι πια ι εκμετάλεπςι! Κάτο ι πλύςιι! Σ' όλα τα μέρι τυ κόζμυ γίνετε μεγάλος αγόνας. Ι εργάτες αγονίζοντε ενάντια στυς καπιταλιςτες».

Ακςαφνα φάνικαν κάμποςι με κλομπς κε με περίστροφα στο χέρι. Σκόρπιςαν το πλίθος. Πιάςανε τον Αμαν, τόνε βάλανε στο αφτοκίνιτο κε τον κυβαλίςανε.

Το βράδι ο Τιμπ ζιτύςε το Ραμι:

— Ραμι, τυ ίπε, μόλις τόνε βρίκε, απο τόρα κε στο εκςις κάθε νίχτα θα κολάο τα χαρτιά-ςυ. Για να λεν ς' όλυς:

— «Φτάνι πια ι εκμετάλεπςι! Κάτο ι πλύςιι!»

Ο Τιμπ ίςτερα απο λίγες μέρες έγινε μικρος πιονιέρος.

Αλιος δε μπορι να γίνι.

Ο Κάρολος, μόλις ενια χρονο πεδάκι, ίνε σίμερα μόνος στο σπίτι. Ι μάνα-τυ βγίκε. Ο πατέρας-τυ έχι διο βδομάδες τόρα να φανι. Ο Κάρολος όμος κσέρι, πος τον πατέρα-τυ τόνε ζιτα ι αστινομία. Ο πατέρας τυ Κάρολυ ίνε κομυνιστις.

Ο Κάρολος ακύι άκσαφνα πατιμασιες. Ανίγι ι πόρτα. Μπένυν τρις.

— Ε, σι μικρε, μόνος ίσε δοπέρα;... — Νε...

— Κε ι μιτέρα-συ; — Βγίκε.

— Ο πατέρας-συ; — Εφιγε.

— Πυ;

— Δεν κσέρο,—απαντάι ο Κάρολος.

— Ο απσιλότερος ζιτα καλα κε σόνι απο το πεδι να τυ πι, πυ ίνε ο πατέρας-τυ.

— Δεν κσέρο, δεν κσέρο,—επαναλαβένι ο Κάρολος.

— Θα σε πάο στι φιλακι,—τόνε φοβερίζι ο απσιλος άνθροπος.

Ι καρδια τυ Κάρολυ χτίπισε δινατα, μα δεν ίπε τίποτα.

Τραβυν το πεδι έκσο στο δρόμο κε το βάζυν μέσα σ' ένα αφτοκίνιτο.

Ιστερα απο μισι όρα ο Κάρολος βρέθικε μέσα σ' ένα μεγάλο φοτινο δομάτιο.

Εμπρός-τυ καθόταν ένας με αστινομικι στολι.

— Πόσο χρονο ίσε; Πός σε λένε; Πιγένις σκολιο;

Ο Κάρολος απάντισε.

— Δε θέλις να φας;—ρότισε πάλι ο άνθροπος με τιν αστινομικι στολι.

— Θέλο,—ίπε το πεδι.

Ιςτερα απο τρία λεπτα ο Κάρολος καταβρόχθιζε ένα κομάτι πςομι με ςαλάμι.

Ακςαφνα ο αςτινόμος τόνε πλιςιάζι κε τυ λέι απότομα:

— Πύ ίνε ο πατέρας-ςυ; Τυ Κάρολυ τυ πάγοςε το έμα.

— Πύ ίνε ο πατέρας-ςυ; Σοπένι.

— Πύ ίνε ο πατέρας-ςυ; ςε ροτο!

Ο Κάρολος όμος τςιμυδια. Δε βγάζι λέκςι απο το ςτόμα-τυ. Ιςιχία άκρα ςτο δομάτιο, μονάχα τυ ρολογιυ ο ριθμικος χτίπος ακύετε.

Κίνι τι ςτιγμι μπένι κάπιος κε τυ λέι τυ αςτινόμυ:

— Σας ζιτύνε.

Εβριςε ο αςτινόμος κε βγίκε απ' το δομάτιο.

Πέραςαν κάμποςα λεφτα. Κανένας δεν ίχε μπι ςτο δομάτιο. Τρέχι τότε ο Κάρολος ςτιν πόρτα κε τι ςπρόχνι.

Ι πόρτα ανίγι. Βγένι. Ι ςτρατιότες δε δίνυν καμια προςοχι ςτο πεδι. Κ' εκίνος τρέχι ανεμοπόδαρος για το ςπίτι.

Ιςτερα απο λίγο ίταν κιόλας ςτο κρεβάτι-τυ, έτιμος να τον πάρι ο ίπνος. Ακςαφνα όμος, μιςοκιμιζμένος, έτςι όπος ίταν, ςικόνετε πάνο κι αναροτιέτε:

— Αλίθια, μπορι ποτες ένας κομυνιςτις νἄνε καταδότις; Κε με τι ςινίδιςί-τυ ίςιχι, ότι έκανε καλα, ότι αλιος δε μπορύςε να γίνι, ο Κάρολος κιμίθικε ένα ίπνο ίςιχο κε βαθι.

Πςιχομαχύςε ο χαλκιας.

Πςιχομαχύςε ο χαλκιας,
κ᾽ ι γίφτιςα τον κλέι.
— Εςι πεθένις, μάτορα,
κ᾽ εμένα πύ μ᾽ αφίνις;
— Σ᾽ αφίνο τιν καλίβα-μυ
τι χιλιοτριπιμένι,
νἄχις τον ίλιο μάγερα
κε τι βροχι για πλίςτρα
κε τον αγέρα ςκυπιςτι
κε το χαλάζι φίλο...

Τάνια ι επαναςτάτρια.

Αφτο που θα ςας ανιςτορίςο παρακάτο, έγινε ςτον κερο τυ τςάρυ. Ιμυνα τότε δόδεκα χρονο πεδι.

Ο πατέρας-μυ ίταν ςτιχιοθέτις κε ι μιτέρα-μυ ράφτρα. Ο μπαμπας ίταν επαναςτάτις.

Θιμύμε ακόμα κίνι τι νίχτα, ςα νἄνε τόρα.

Ακύο μέςα ςτον ίπνο-μυ τον πατέρα να μπένι χαρύμενος κε να λέι τις μαμας:

— Το βρίκα... Θα τιπόςυμε χίλιες προκιρίκςις κε ι ςίντροφι θα τις μιράςυν ςτα εργοςτάςια.

Κ᾽ έχιςε τα ςτιχία πάνο ςτο τραπέζι.

Εγο με μιας κατάλαβα. Μ᾽ αφτα τα ςτιχία θα τιπόνονταν προκιρίκςις ενάντια ςτον τςάρο κε τυς πλύςιυς.

Στο μετακςι με ίχε κςαναπάρι ο ίπνος. Ακςαφνα όμος ςτον ίπνο-μυ μέςα ένιοςα, πος κάπιος κυνύςε το μακςιλάρι-μυ.

Ανίγο τα μάτια: ι μαμα γιρμένι απο πάνο-μυ με

πρόςοπο χλομο, κάτι προςπαθι να χόςι κάτο απο το μακςιλάρι-μυ, ενο ςτο διπλανο δομάτιο ακύονταν βαριες πατιμαςιες.

— Μαμα,—ροτάο ςιγανα,—πιός ίνε;

— Ερεβνα, πεδί-μυ. Εςι κιμίςυ. Εςένα μπορι να μι ςε πιράκςυν.

Περίεργι, έβαλα το χέρι κάτο απ' το μακςιλάρι· ίταν τα ςτιχία τιλιγμένα μέςα ς' ένα πανι.

Αν τα βρυν αλίμονό-μας! Πρέπι να τα κρίπςο. Γλίγορα κιόλας. Μα πύ; Στο πέτςκο; Στο ντυλάπι; Θα τα βρυν.

Κι άκςαφνα κάτι μυ ίρθε ςτο νυ: Πάνο ςτο παράθιρο ίταν ι κανάτα μιςογεμιζμένι γάλα.

Ετρεκςα αλαφροπάτιτα προς το παράθιρο κ' έρικςα τα ςτιχία μέςα ςτιν κανάτα. Ιςτερα κςαναπλάγιαςα.

Μπίκαν ςε λίγο. Αρχιςαν να κάνυν έρεβνα. Τα ςκάλικςαν όλα. Ακόμα κ' εμένα με ςίκοςαν απο το κρεβάτι. Ο μπαμπας ςτέκετε κάπυ εκι χλομος. Ι μαμα ζίγοςε ςε μια γονια.

Σκαλίκςανε, ςκαλίκςανε, μα τίποτα δε μπόρεςαν να βρυν.

Σαν έφιγαν όλι-τυς, λέι ο πατέρας:

— Θάμα! Θαρις πος ςκίςτικε ι γις κε τα κατάπιε τα ςτιχία.

Εμένα μ' έπιαςαν τα γέλια κε φόνακςα:

— Οχι δεν τα κατάπιε ι γις, μπαμπα, ι κανάτα τα κατάπιε.

Κατάλαβε ο μπαμπας κε ρίχτικε προς τιν κανάτα.

— Τανιύςα,—μυ λέι,—εςι τἄρικςες μέςα;

Ιςτερα ίρθε κοντά-μυ, μ' ανκάλιαςε ςφιχτα κε ίπε:

— Μπράβο κόρι-μυ! Εςι θα γίνις μια μέρα ςοςτι επαναςτάτρια.

Ι φίλι κε ι εχτρί-μας.

Ι χόρα-μας ίνε ι ΕΣΣΔ.

Ιπάρχυν στον κόζμο κε άλες χόρες.

Αν ροτίσυμε τυς κατίκυς τον χορον αφτον: — Πιός ίνε ο γίτονάς-σας;

Θα απαντίσυν: — Ι Σοβιετικι Ενοσι.

Αν ροτίσυμε: — Τί ίνε ι Σοβιετικι Ενοσι;

Ι εργάτες θα απαντίσυν: — Ο καλίτερός-μας φίλος.

Ι καπιταλιστες θ' απαντίσυν: — Ο χιρότερός-μας εχτρος.

Αν ροτίσυμε τυς εργάτες: — Γιατί ίνε φίλος-σας;

Θ' απαντίσυν: — Εκι ίνε ι Μπολσεβίκι. Κε το κόμα τον μπολσεβίκον ίπε: «Προλετάρι όλυ τυ κόζμυ, ενοθίτε!». Το κόμα τον μπολσεβίκον ίπε: «Ι φάμπρικες κε τα εργοστάσια ίνε δικά-σας. Δικά-σας τα δάσι κε ι κάμπι. Διόκστε τυς τσιφλικάδες κε τυς φαμπρικάντιδες».

— Το μπολσεβίκικο κόμα ίνε ο εχτρός-μας, — θα πυν ι καπιταλιστες.

— Γιατί;

— Γιατί το κόμα ίπε: «Προλετάρι όλυ τυ κόζμυ, ενοθίτε!» Ι εργάτες τις χόρας τύτις ίπαν: «Ι φάμπρικες κε τα εργοστάσια ίνε δικά-μας. Δικά-μας τα δάσι κε ι κάμπι». Μας έδιοκσαν. Κε μας τα πίραν όλα.

Ι εργάτες κε ι αγρότες τις μεγάλις χόρας ίπανε:

— Διόκσαμε τυς εχτρύς-μας. Τόρα όλα ίνε δικά-μας.

— Θα ανικοδομίσυμε τι χόρα-μας, ίπε το κόμα.

— Θα ανικοδομίσυμε τι χόρα-μας, απάντισαν ι εργάτες κε ι αγρότες.

Χτίζυμε.

— Χτίζυμε ιλεχτρικο σταθμο.

— Ανίγυμε κενύργια σιδεροδρομικι γραμι.

— Φτιάσαμε κενύργιο εργοστάσιο.

— Ανεβάσαμε κατα διο φορες τιν παραγογι τις φάμπρικάς-μας.

— Χτίζυμε κενύργια σπίτια, κενύργιες πολιτίες για τυς εργάτες.

— Πρότι εμις τελιόσαμε τι σπορα.

— Φτιάσαμε τα πιο γοργοκίνιτα αεροπλάνα.

Παντυ εργασία,
φάμπρικα εκι,
εδο προβάλυν
σπίτια απ' τι γι.

Ολι θα δόσυμε
λογαριαζμο,
για το τι κάναμε
το χρόνο αφτο.

ЛЕКΣΙЛОГІО.

A.

(το) **αγόγι**, κίτακσε το λεκσιλόγιο τις Χριστομάθιας τις τρίτις τάκσις.

αναβρίζο, για το νερο, κσεπιδο απο τι γι, πιγάζο: «στο χοριό-μας μια πιγι αναβρίζι απο τι γι».

αναπάντεχα, δίχος να το περιμένι κανις: «τον αντάμοσε αναπάντεχα».

ανελέιτα, δίχος έλεος, δίχος λίπισι, σκλιρα: «ι φασίστες φέρνοντε ανελέιτα στυς αγονιστες τις εργατικις τάκσις».

ανιχνέβο, ζιτο να βρο κάτι παρακολυθόντας τα ίχνι-τυ, διλαδι τ'αχνάρια-τυ. Ο ανιχνεφτις.

(το) **ανκίλομα**, ι τσιμπια, ι κεντια: «το ανκίλομα τυ ανκαθιυ». Το ανκάθι ανκιλόνι.

(ι) **αντάρα**, καταχνια, ομίχλι.

αντιασφικσιογόνα μάσκα, ι μάσκα πυ μας προστατέβι απο τα ασφικσιογόνα αέρια, χορις αφτίνε θα πεθέναμε απο ασφικσία.

(ι) **αντίρισι**, το να λέι κανις το ανάποδο, απ'εκίνο πυ λέι ένας άλος.

απέσιος-α-ο, κίνος πυ συ κάνι ν'ανατριχιάζις απο τρομάρα ί απο σιχαμάρα, καταστρεφτικος, σιχαμένος: «απέσιες ιδίσις», «απέσιο μύτρο».

απιλιτικος-ι ο, κίνος πυ φανερόνι απιλι, φοβέρα, φοβεριστικος: «απιλιτικι ματια».

(ι) **αποβάθρα**, ο τόπος τυ λιμανιυ, όπυ πλεβρίζυν τα βαπόρια.

(ι) **ασφικσία**, όταν δε μπορο να ανασάνο καθόλυ ί όταν ανασένο με δισκολία: «πέθανε απο ασφικσία».

(ι) **αποσκεβι**, κε πλιθυντικος αποσκεβες, σακια, μπαύλα κε βαλίτσες, πυ έχυν μέσα τα χριαζύμενα για το τακσίδι, αλιότικα μπανκάζια ί μπανκάγια.

(το) **απόσπασμα**, ένα τμίμα στρατυ ί αστινομίας, πυ αποσπάστικε απο το σόμα κε στέλνετε σε οριζμένι ιπιρεσία.

αψιφο, δεν ψηφο, δε λογαριάζο, περιφρονο κάπιον ί κάτι: «αψιφο τον κίντινο».

ασφιχτικα, όταν ι σάλα, το δομάτι, ι πλατία ί ότι άλο, ίνε τόσο γεμάτο απο κόζμο, πυ ι άνθροπι κοντέβυν να πάθυν απο ασφικσία: «ι σάλες ίταν ασφιχτικα γεμάτες όταν μιλύσε ο Λένιν».

(ι) **άφκσισι**, το μεγάλομα τυ μεροκάματυ: «ι εργάτες στις καπιταλιστικες χόρες ζιτυν άφκσισι».

άφτονος ι-ο, μπόλικος: «φέτος θα έχυμε άφτονα μίλα».

Β.

(ο) **βάλτος**, ι έχτασι πυ σκεπάζετε απο ανάβαθα στεκάμενα νερα, αλιότικα βαλτοτόπι κε βαλτότοπος.

(ι) **βάρδια**, ομάδα εργάτες, πυ αντικαταστένυν μιαν άλι ομάδα, πυ δύλεπσε τις εργάσιμες όρες-τις κε φέβγι: «το εργοστάσιο αφτο εργάζετε σε τρις βάρδιες. Ακόμα σιμένι τι γενια πυ έρχετε να αντικαταστίσι μιαν άλινε σε οριζμένι κινονικι εργασία: «ι πιονιέρι ίνε ι βάρδια τον κομσομόλον».

(ι) **βεράντα**, το μέρος τυ σπιτιυ πυ προεκσέχι κε σχιματίζι ένα ίδος εκσόστι στεγαζμένο με τζάμια ί χορις τζάμια.

Γ.

(ι) **γάμπα**, κιτάκστε στο λεκσιλόγιο τις Χριστομάθιας τις τρίτις τάκσις.

γέβομε, (γέφτικα), δοκιμάζο κάτι με τι γέψι: «έλα να γεφτις το φαι».

γιγάντιος-α-ο, κίνος πυ έχι το πσίλος κε το φάρδος τυ γίγαντα, πολι μεγάλος, τεράστιος, πελόριος: «γιγάντιο εργοστάσιο.» Ακόμι σιμένι κάτι, πυ το έκαμαν, σα να λέμε ι γίγαντες, πελόριο, ιπεράνθροπο: «γιγάντιο έργο ίνε το Ντνιεπρονκες».

(ι) **γίφτισα**, ι γινέκα τυ γίφτυ ί χαλκια.

(ι) **γρατζυνια**, αλαφρο κσέσκιζμα τις επιδερμίδας.

Δ.

δαμάζυμε, (δαμάστικα, θα δαμαστο), νικιέμε, ιποχορο.

δαρτι βροχι, δινατι βροχι.

(ι) **δεκσαμενι**, αποθίκι νερυ πυ μαζέβετε εκι μέσα απο τι βροχι ί απο καμια πιγι, πυ ίνε κι κοντα.

(ι) **διαγυμίστρα**, αφτι πυ κλέβι κε αρπάζι ό,τι βρι. Ο διαγυμιστις. Εγο διαγυμίζο.

διάφανος-ι-ο, κίνος πυ ανάμεσά-τυ αφίνι να περνυν ι αχτίνες τυ φοτος κ'ετσι να φένοντε, όσα βρίσκοντε από πίσο τυ: «το γιαλι ίνε διάφανο».

διπλαρόνο, (διπλάροσα), πλισιάζο, σιμόνο κάπιονε απο δίπλα: «τόνε διπλάροσε κι άρχισε τις κυβέντες».

Ε.

εβοδο κε **εβοδιάζο** (εβοδύσα, εβόδιαζα), έχο όμορφι μιρυδια, μοσχομιρίζο.

(το) **εκσάρτιμα**, το καθένα απο τα κσεχοριστα κομάτια, πυ όλα μαζι σχιματίζυν ένα μιχάνιμα: «τα εκσαρτίματα τυ αφτοκίνιτυ».

εκςαφανίζομε, γίνομε άφαντος, χάνυμε απ᾽ τις γις τιν όπςι: «μόλις πρόφτασα να τον ιδο κε εκςαφανίςτικε».

(ι) **εκςερέβνιςι**, κίνο πυ κάνι κανις όταν εκςερεβνα, όταν διλαδι εκςετάζι κάτι με προςοχι κε περιςότερο, όταν περιοδέβι ς᾽ έναν τόπον άγνοςτο, για να τόνε μελετίςι επιςτιμονικα: «ι εκςερέβνιςι τυ, βόριυ πόλυ». Ο εκςερεβνιτις.

(ο) **εκςόςτις**, το μέρος τυ ςπιτιυ πυ εκςέχι κε έχι γίρο κάνκελα αλιότικα μπαλκόνι.

(το) **έλκιθρο**, ι ςάνια.

επίγον, ι λέκςι αφτι μπένι πάνο ςτο φάκελο, για να δίκςι πος το γράμα πρέπι να πάι ςτον προοιζμό-τυ το γλιγορότερο.

ενθυςιάζομε, γεμίζι ι χαρδιά-μυ απο χαρα κε εφχαρίςτιςι: «ενθυςιαςτικε ςαν ίδε τον κόζμο με τα κόκινα λάβαρα».

επιδέκςια, με επιδεκςιοςίνι, με ικανότιτα: «ο Στάλιν καθοδιγι επιδέκςια τιν ανικοδόμιςι ςτι χόρα-μας».

επιδοκιμάζο, λέγο το νέ, δέχομε. Το ανάποδο, αποδοκιμάζο.

(ο) **έρανος**, όταν ο καθένας δίνι ςε χρίμα ότι μπορι για να γίνι ένα όμορφο ι χρίςιμο έργο.

(ο) **εφαρμοςτις**, ο τεχνίτις πυ έχι για δυλιά τυ να εφαρμόζι, διλαδι να ςιντεριάζι κε να ςτίνι μιχανες.

Ζ.

ζβέλτος-ι-ο, ο εφκολοκίνιτος κε γλίγορος ςτι δυλιά-τυ.

(ο) **ζβέρκος**, το πιςινο μέρος τυ λεμυ, ποντέικα, κοτίλα. Ζβερκια, χτίπιμα ςτο ζβέρκο: „τΰδοκε μια ζβερκια“.

(το) **ζβολαράκι**, ο μικρος ζβόλος, διλαδι το μικρο ςτρονκιλο κοματάκι απο χόμα, λάςπι ί οπιαδίποτε άλι ίλι.

(ι) **ζβύρα**, ένα όργανο πεδικυ πεχνιδιυ καμομένο απο κςίλο· μιάζι ςαν κρεμίδι κε ςτο κάτο μέρος-τυ έχι ένα καρφι. Πάνο ςτι μίτι τυ καρφιυ αφτυνυ γιρνα ςα δεμονιζμένι ι ζβύρα, φτάνι να κςέρυν τα πεδια τιν τέχνι. Γι᾽ αφτο ςιχνα λέμε: «ςτριφογιρίζι ςα ζβύρα», διλαδι πολι γλίγορα.

ζιγόνο, ςιμόνο, πλιςιάζο.

ζμίγο, ανταμόνο κάπιον ςτο δρόμο, ι κάνο ςιναναςτροφι με κάπιονε: „τον έζμικςα χτες ςτο δρόμο“, «ο Κόςτας δε ζμίγι έφκολα με πεδια πυ δε γνορίζι».

ζυζυνίζο, κάνο ζυν...ζυν...ζυν, όπος τα ζυζύνια όταν πετυν. Τα ζυζύνια ίνε τα έντομα, διλ. τα κυνύπια, ι ςφίνκες, ι μέλιςες κε άλα.

ζυλο, (ζύλικςα) πατο κάτι με δίναμι, έτςι πυ το κάνο να ιποχορίςι ί να μικρένι ςε όνκο: „έπεςες πάνο-μυ κε μυ ζύλικςες το χέρι“.

Θ.

(ι) **θίελα**, ο δινατος άνεμος, πυ έρχετε με βροχι, αλιότικα κατεγίδα κε νεροποντι.

θορακιζμένος-ι-ο, κίνος πυ ίνε ντιμένος με ςιδερένιες πλάκες για να μιν τόνε πέρνυν τα βόλια: «θορακιζμένο τρένο, αφτοκίνιτο».

(το) **θρόιζμα**, κιτάκςτε στο λεκςιλόγιο τις Χριςτομάθιας τις τρίτις τάκςις.

Ι.

(ι) **ιπόκλιςι**, το να χερετα κανις ςκίβοντας το κορμι κε το κεφάλι «βαθια ιπόκλιςι».

ιποςτιρίζο, βοιθο έναν άνθροπο για να επιτίχι κάτι ί να προοδέπςι: «τον ιποςτίριкςε να ςπυδάςι».

Κ.

(το) **καρότο**, ρυςικα μαρκόφκα.

(το) **κλομπ**, ένα κοντόχοντρο ραβδι, πυ τὄχυν ςτις καπιταλιςτικες χόρες ι αςτιφίλακες κρεμαζμένο απ'τι ζόνι-τυς· το μεταχιρίζυντε ςινίθος για τις ράχες τον εργατον, όταν πρόκιτε να διαλίςυν καμια ςινκέντροςι ί διαδίλοςι.

(το) **κολατςιο**, το προινο φαι, πρόγεμα.

(ο) **κολιες** ί (το) **κολιε**, κίνο πυ φορυν γίρο απ'το λεμο ι γινέκες για ςτολίδι, μα κε το πέτςινο λυρι πυ βάζυν κάποτε γίρο απ'το λεμο τον ςκιλιον.

(ο) **κόνδιλος**, το ςαρκόδικο εκςόνκομα πυ ςχιματίζετε ςτις ρίζες μεριкον φιτον, όπος ι πατάτα, το κοκινογύλι κ.τ.λ.

κορδόνομε, τεντόνο περίφανα το κορμι κε ςικόνο πςιλα το κεφάλι, το πέρνο πάνο-μυ, περιφανέβομε, καμαρόνο.

κοροιδεφτικα, με τρόπο περιπεχτικο, περγελαστικα, περιπεχτικα.

(ο) **κορομος**, ςτι φράςι: „ι δυλια βρίςκετε ςτον κορομό-τις", διλ. όλι δυλέβυνε με μεγάλι διάθεςι· „το πεχνίδι βρίςκετε ςτον κορομό-τυ".

κοτο, τολμο, πέρνο το θάρος: „κότιςε αν μποριс"!

(ο) **κριπςόνας**, το μέρος όπυ κρίβετε ί όπυ μπορι να κριφτι κανις.

κροταλίζο, χτιπο τα κρόταλα το ένα με το άλο κε κάνο κρότο. Κροταλίζο όμος κε με τα δάχτιλα, με τί γλόσα.

κςεδιαλίνο, κςεχορίζο, διακρίνο.

κυτρο, κε **κυτράο** χτιπο με τα κέρατα, αλιότικα κυτυλο.

(το) **κύτςυρο**, ο κορμος τυ δέντρυ, πυ τΰκοπςαν τα κλαδια. Τι λέκςι όμος τι λένε κε για τυς ανθρόπυς, πυ δεν κόβι το μιαλό-τυς, ί πυ έμιναν αγράματι.

Λ.

λαγυς με πετραχίλια, στι φράςι: „τάζο λαγυς με πετραχίλια", πυ θα πι δίνο ένα ςορο ιποςχέςις κςέροντας ότι δε θα κρατίςο καμιαν απ' αφτες.

(ι) **λέφκα**, ένα ίδος πςιλο δέντρο, πυ τα φίλα-τυ απ' τιν πάνο μερια ίνε πράςινα κι απ' τιν κάτο αςιμια.

(ι) **λία**, το ζόο πυ έπιαςε κινιγόντας κε καταβρόχθιςε το αγρίμι, το κινίγι.

(το) **λιμέρι**, ο τόπος πυ μένι κανις όλιν τιν ιμέρα, μα κι φολια άγριυ θιρίυ.

(ο) **λοποδίτις** κε το θιλικο ι **λοποδίτρα** ί **λοποδίτιςα**, κίνος πυ μπορι κε κλέφτι με μεγάλι επιδεκςιοςίνι κε μάλιςτα πράματα μικρις ακςίας. Κε λ ο π ο δ ι τ ά κ ο ς.

(ο) **λοςτος**, χοντρι ςιδερένια βέργα, πυ τίνε μεταχιριζόμαςτε για να μετακινύμε βαρια πράματα, πέτρες μεγάλες κ.τ.λ. Κι ακόμα μακρια ςιδερένια βέργα ςυβλερι στι μια άκρι, πυ τι μεταχιριζόμαςτε για ν' ανίγυμε τρίπες μέςα ςτυς βράχυς.

(το) **λυκέτο**, ι κρεμαςτι κλιδαρια.

Μ.

(ο) **μεςόκοπος**, άντρας, πυ πέραςε τα ςαράντα-τυ χρόνια.

μεςτος-ι ο, για τυς καρπυς, κίνος πυ μέςτοςε, πυ ίνε διλαδι γεμάτος, όριμος.

(ο) **μεταπράτις**, κίνος πυ κςαναπυλα.

μοςχοβολιςμένος-ι-ο, κίνος πυ μοςχοβολα, πυ εβοδα ί εβοδιάζι.

(ι) **μπαλίτςα**, ι μικρι μπάλα, το τοπάκι, αλα κε κάτι πυ μιαζι με τοπάκι.

(ο) **μπόγος**, ένα τετράπλεβρο κομάτι ίφαζμα πυ μέςα-τυ τιλίγυν φορεςιες, ςόρυχα ί κε άλα ρυχικα.

μπάρες, διο τέτιες (‖) γραμες.

μπρύμιτα, με τι μίτι, με το πρόςοπο προς τι γι. Το ανάποδο, α ν ά ς κ ε λ α.

(ι) **μπύκα**, ι τρίπα κιρίος τυ τυφεκιυ ί τυ κανονιυ, ί εμπατι τυ ιπόνομυ ί τυ λιμανιυ.

μυρλος-ι ο, τρελος, παλαβος.

μύςκεμα κε **μυςκίδι**, βρεμένος ός το κόκαλο.

(το) **μύςκλι**, μικρο φιταράκι, σαν καταπράσινο χνύδι, που φιτρόνι σε μέρι ιςκιερα κε ιγρα κε ςκεπάζι τυς τίχυς, τυς βράχυς, τυς κορμυς τον δέντρον κ.τ.λ. αλιότικα (ι) μ ύ ς κ υ λ ι.

(ι) **μυςύδα**, το ςτόμα μαζι με τι μίτι τον ζόον, περιςότερο όμος τυ ςκιλιυ κε τις γάτας, αλιότικα (το) μ υ ς ύ δ ι.

μυςυνίζο, φιςο με τα ρυθύνια έχοντας κλιςτο το ςτόμα, αλιότικα ρυθυνίζο.

N.

(ο) **ναβαγος**, κίνος πυ ναβάγιςε, διλαδι κίνος πυ βρέθικε πάνο ςε πλίο πυ βιθίςτικε, αλιότικα καραβοτςακιζμένος.

(ι) **νάρκι**, ο χιμονιάτικος ίπνος, πυ κάνυν μερικα ζόα, όπος λογοχάρι το φίδι, ι αρκύδα.

(ι) **νάρτα**, έτςι λεν ςτις χόρες τυ Βορα το έλκιθρο, τι ςάνια.

(τα) **νότα**, τα πιςινα τμίματα ενος ςτρατέματος.

νεκρος-ι-ο, κίνος πυ έχαςε τι ζοί-τυ, ο πεθαμένος, μα για τον οκεανο, όπος τὄχι το βιβλίο, κίνος πυ δεν περνυν πάνο απ' τα νερά-τυ καράβια, κε βαπόρια.

(ι) **νερομάνα** (ι μάνα τυ νερυ), το μέρος απ' όπυ πιγάζι ί κςεπιδα το νερο, αλιότικα πιγι.

νομαδικα, ςα νομάδες, σαν άνθροπι διλαδι, πυ δεν έχυν μόνιμες κε ςταθερες κατικίες, αλα περιπλανιέντε με τα κοπάδια-τυς απο τόπο ςε τόπο: „ι νενέτςι ζυν νομαδικα".

νοτέρος-ι-ο, ιγρος: „κλίμα νοτερο, τόπος νοτερος".

O.

(ο) **όλεθρος**, καταςτροφι, αφανιζμος.

ολοταχος, με όλι τιν ταχίτιτα, διλαδι με όλι τι γλιγοράδα: „το τρένο πίγενε ολοταχος".

ομάδι, όλι μαζι, αντάμα, ομαδικα.

(ι) **οργια**, ςτιν Ελάδα ο λαος μετρα το βάθος τυ νερυ ί κε τα μάκριτα με τιν οργια, όπος εδο με το μέτρο: „τρις οργες βάθος". Ι οργια ίνε τόςι, όςι τα διό-ςας χέρια ανιγμένα διάπλατα.

ορέγομε, (ορέχτικα), επιθιμο, λαχταρο: „τα πεδια ορέγοντε τα γλικα".

(ι) **οχια**, ένα φαρμακερο φίδι κε γι' αφτο πολι επικίντινο ςτον άνθροπο, αλιότικα όχεντρα κε έχιδνα.

Π.

(το) **παγύρι**, ένα δοχίο νερυ, πυ κρεμνυν απο τι ζόνι-τυς ι στρατιότες κε ι πιονιέρι.

(το) **παλύκι**, το πασάλι.

(ο) **παραντζας**, πλατι ρύχο πυ το φορύσαν άλοτες, κε σε λίγα μέρι σίμερα, ι γινέκες τις Ανατολις. Με το πάνο-τυ μέρος σκέπαζαν το κεφάλι για να μί φένετε το πρόσοπό-τυς, αλιότικα, φερετζες.

(το) **παράπιγμα**, πρόχιρο σπιτάκι απο σανίδια, αλιότικα, παράνκα.

(ι) **παρακαταθίκι**, ένα ποσο απο διάφορες πραμάτιες, ι γενίματα πυ τα κρατυν στιν αποθίκι: «ι παρακαταθίκι τυ σιταριυ θα μας φτάσι για τρία χρόνια».

παρδαλος-ι-ο, κιτάκστε στο λεκσιολόγιο τις Χριστομάθιας τις τρίτις τάκσις.

πασκίζο, (πάσκισα), προσπαθο.

πασπατέβο (πασπάτεπσα), πσάχνο με τα δάχτιλα, αλιότικα, πσαχυλέβο.

πελόριος-α-ο, πολι μεγάλος: „στι Μόσχα χτίστικε ένα πελόριο κσενοδοχίο“.

πενεσιάρις-α-ικο, κίνος πυ πενα τον εαφτό-τυ, αλιότικα καφκισιάρις.

(ι) **περπερύνα**, πλάζμα τις φαντασίας τυ ελινικυ λαυ.

πιγάζο, για τα τρεχάμενα νερα, κσεπιδο απο τι γι, αναβρίζο, έχο τιν πιγί-μυ: «απο πύ πιγάζι ο Βόλγας»;

(ι) **πινι**, ι τιμορία πυ δίνετε ς' ένανε για μιαν κακι πράκσι πυ έκανε, ι πράκσι, πυ τίνε λογαριάζυν για κακι: «ι δολοφόνι τυ Κίροφ καταδικάστικαν σε θανατικι πινι», „ι χιτλερικι καταδικάζυν τυς κομυνιστες σε θανατικι πινι“.

(ι) **πιχτι**, κιτάκστε στο λεκσιλόγιο τις Χριστομάθιας τις τρίτις τάκσις.

(ο) **προμιθεφτις**, κίνος πυ προμιθέβι στον καθένα ότι τυ χριάζετε. Προμιθέβο θα πι, φροντίζι να αποχτίσι κανις κίνο πυ τυ χριάζετε.

προπέτις-ισα-ικο, κίνος πυ έχι μεγάλι αφθάδια: „πολι προπέτικο πεδι ο Νίκος“!

προσγιόνυμε, για τα αεροπλάνα κε τα αερόπλια, κατεβένο απ' τον αέρα στι γι. Ι π ρ ο σ γ ί ο σ ι.

προστατέβο, (προστάτεπσα), προφιλάγο κάτι απ' το κακο, δίχνο ενδιαφέρο για κάτι κε το φροντίζο με στοργι: «προστατέβετε τα πυλια», ο π ρ ο σ τ ά τ ι ς, ι π ρ ο σ τ α σ ί α.

πρόσχαρος-ι-ο, ο γεμάτος χαρα: «ο Γιόργος ίνε πρόσχαρο πεδι».

πσαρος-ι-ο, **πσαρις** ια ι, για τα μαλια, κίνος πυ ανάμεσα στις μάβρες τρίχες έχι κε άσπρες. Για τα ζόα, κίνο πυ έχι πσαρο τρίχομα.

(το) **πυλάρι**, μικρο αλογάκι, μυλαράκι ί γαιδυράκι, αρςενικο ίτε θιλικο.

(το) **πυνκι**, ι παραδοςακύλα, μα κε το χρίμα, ι περιυςία: «φροντίζι μόνο για το πυνκί-τυ».

Ρ.

(ι) **ράγια**, ι ατςαλένια γραμι, πυ πάνο-τις τρέχι ο ςιδερόδρομος, ί το τραμ.

ραντίζο, βρέχο κάτι ί κάπιον με ςταλαματιες απο νερο, απο μιροδικο ί κι απο άλο ιγρο. Το ρ ά ν τ ι ζ μ α.

(ι) **ράτςα**, το γένος, ι γενια, ι φιλι: «ςκιλι απο καλι ράτςα».

(ι) **ρεματια**, βαθι άνιγμα, ςχιματιζμένο απο τα νερα, πυ τρέχυν με ορμι, αλιότικα, χαράδρα. Ακόμα κε ι κίτι τυ χίμαρυ, τυ ποταμιυ διλαδι, πυ τρέχι το χιμόνα κε ςτερέβι το καλοκέρι.

ριγοτος-ι-ο, κίνος πυ έχι πάνο-τυ ρίγες, διλαδι γραμες.

ροδίζο, πέρνο το χρόμα τυ ρόδυ, διλαδι τυ τριαντάφιλυ, κοκινίζο: «ο υρανος ροδίζι». Το ρ ό δ ι ζ μ α.

ρυθυνίζο, αναπνέο με τα ρυθύνια έχοντας το ςτόμα κλιςτο, αλιος μυςυνίζο. Το ρ υ θ ύ ν ι ζ μ α.

Σ.

(το) **ςαλάμι**, το καλμπας.

(το) **ςαλινκαράκι**, ο μικρος ςαλίνκαρος, ποντέικα το κοχλίδι.

(ο) **ςανος** κε το **ςανο**, το χόρτο πυ το μαζέβυν προτυ ακόμι κιτρινίςι κε πυ κςερένοντάς-το το δίνυν για τροφι ςτα ζόα.

ςγυρος-ι-ο, κατςαρος-ι-ο.

(το) **ςερβίτςιο**, όλα κίνα πυ χριάζετε κανις για να μπορέςι να φάι το φαί-τυ, διλ. κυτάλι, πιρύνι, μαχέρι, πιάτα, πετςέτα, ποτίρι κ.τ.λ.

(ι) **ςιλυέτα**, ολόμαβρι κε ςκοτινι ικόνα ανθρόπυ, πυ δεν κςεχορίζις πάνο-τις τίποτε.

(ι) **ςιμαδύρα**. Κιτάκςτε το λεκςιλόγιο τις Χριςτομάθιας τις τρίτις τάκςις.

(ι) **ςιναβλία**, το να πέζυντε απο πολα όργανα μαζι κε μπροςτα ςε κόζμο διάφορα μυςικα έργα, αλιότικα κοντςέρτο.

(ι) **ςινέλεφςι**, το να μαζέβυντε πολι ςτιν ίδια ςάλα, για να ςιζιτίςυν κε να πάρυν αποφάςις πάνο ςε οριζμένα ζιτίματα.

(το) **ςινδικάτο**, ένοςι επανκελματικον ςοματίον κε ςιλόγον. Το ςπίτι τον ςινδικάτον, τα γραφία όπυ μένυν ι κεντρικες επιτροπες όλον τον επανκελματικον οργανόςεον.

(ο) **ςινικιζμος**, τόπος πυ ίνε ενκαταςτιμένες λίγες ικογένιες, μικρο χοριο.

ςιντρίβο, κάνο κομάτια, θριματίζο, τςακίζο, αλα κε κατάςτρέφο, αφανίζο.

(ι) **ςιρίνα,** ςφιρίχτρα πυ ςφιρίζι με πιεζμένο αέρα ί με ατμο: «ι ςιρίνα τυ αφτοκίνιτυ», «ι ςιρίνα τις φάμπρικας».

(το) **ςκαθάρι,** ένα ίδος έντομο.

ςκαρφαλόνο, κίταχςε το λεκςιλόγιο τις Χριςτομάθιας τις τρίτις τάχςις.

(το) **ςκέλι,** το κάθε πόδι τυ ανθρόπυ, καθος κε το κάθε πιςινο πόδι τον ζόον απο τα μερια κε κάτο.

(ο) **ςκοπος,** στρατιότις, πυ τον έβαλαν να φιλάι μια θέςι επίκερι ί επικίντινι.

(τα) **ςοθικα,** όλα τα όργανα πυ βρίςκοντε μέςα στο κορμι τυ ανθρόπυ.

(το) **ςοςίβιο,** μια κυλύρα απο φελο, πυ μπορι κε πλέι πάνο στο νερο κε πυ τι φορυν ι επιβάτες τυ ναβαγιζμένυ βαποριυ ί καραβιυ, για να μιν πνιγυν.

(ι) **ςοφίτα,** το διαμέριζμα τυ ςπιτιυ πυ βρίςκετε αμέςος κάτο απο τι στέγι.

ςοφρονιςτικι φιλακι, ι φιλακι όπυ βάζυν τυς κακύργυς, για να τυς ςοφρονίςυν, διλαδι να τυς κάνυν φρόνιμυς κε χρίςιμυς στιν κινονία ανθρόπυς. Ι μπυρζυάδες, τις φιλακες αφτες τις μεταχιρίζοντε για τυς επαναςτάτες.

(ο) **ςπανος** ι-ο, κίνος πυ έχι πολι λίγες τρίχες ί ίνε ολότελα άτριχος.

(τα) **ςπάραχνα,** τα όργανα πυ έχυν τα πςάρια για να αναπνέυν· ίνε, να πύμε, τα πλεμόνια τον πςαριον. Σπάραχνα όμος έχυν κε ι βάτραχι όςο ι ίνε ακόμα γιρίνι.

(ι) **ςπίνος,** μικρο πυλι ςινκενικο με το ςπυργίτι.

(ι) **ςτερια,** ι κςιρα, όταν θέλομε να πύμε πος δεν ίνε θάλαςα, πέλαγος, ί κε νερο γενικα. Σ τ ε ρ ι α ν ο ς, κίνος πυ ζι στι ςτερια, το ανάποδο, θ α λ α ς ι ν ο ς.

(ι) **ςτοργι,** αγάπι θερμι, αφοςίοςι κε περιςότερι ανάμεςα ςτυς γονιυς κε τα πεδια: «μιτρικι ςτοργι».

(ο) **ςτρατοκόπος,** αφτος πυ κάνι μακριυς δρόμυς με τα πόδια, αλιότικα, ςτρατολάτις κε οδιπόρος.

(ο) **ςτρόβιλος,** κιτάχςε το λεκςιλόγι τις Χριςτομάθιας τις τρίτις τάχςις.

ςτρυμπυλος ι ο, κε γι' αφτιν το ίδιο.

ςτρινκιος-α ο, κε γι' αφτιν το ίδιο.

ςυλατςάρο, κάνο ςυλάτςο, διλαδι περίπατο, πιγενοέρχομε.

(το) **ςύςυρο,** θόριβος, πςίθιρος.

(ι) **ςφίνκα,** ένα έντομο, πυ έχι κεντρι φαρμακερο. Μιάζι λίγο με τι μέλιςα.

Τ.

(το) **ταγάρι**, ςακυλάκι απο χοντρο μάλινο χρωματιςτο ίφαζμα, πυ το κυβαλυν ι χορικι ςτον όμο.

(το) **ταμπύρλο**, μικρο τύμπανο ςτρατιοτικο κε πιονιέρικο. Ταμπυρλιερις, αφτος πυ πέζι το ταμπύρλο.

(ι) **ταχίτιτα**, γλιγοράδα: «το τρένο πιγένι με μεγάλι ταχίτιτα».

(ι) **τέντα**, ςκινι, τςαντίρι.

τινιακος ι ο, απο τιν Τίνο, ένα νιςι τις Ελάδας.

(το) **ςκάνο**, φέβγο κριφα: «ο Στάλιν τὄςκαςε πολες φορες απ' τιν εκςορία». Λένε κε το ςτρίβο, τὄςτριπςε.

(ι) **τραβέρςα**, κίταξε το λεκςιλόγιο τις Χριςτομάθιας τις τρίτις τάκςις.

τραχις-α-ι, κίνος πυ δεν ίνε μαλακος: «ι Σιβιρία έχι κλίμα τραχι».

(το) **τριζόνι**, ένα μικρο έντομο, αλιότικα, γριλος.

(ι) **τρυμπέτα**, ι ςάλπινκα.

(ο) **τςακομος**, το μάλομα, ο καβγας: «όλο τςακομυς έχυμε με το Γιανάκι».

(ο) **τςανκάρις**, αφτος πυ φτιάνι τα παπύτςια, παπυτςις.

(ο) **τςιφλικας**, ο πομέςικος.

(το) **τςυνι**, λεπτο, μιςοκιλιντρικο τις περιςότερες φορες κοτςανάκι, πυ απ' αφτο κρέμετε το φίλο ί ο καρπος.

Υ.

(το) **υρλιαχτο** ί (το) **ύρλιαζμα**, το ςκύκςιμο.

Φ.

φέρνο ςε έςιο πέρας, τελιόνο κάτι με το καλο κε χορις διςτίχιμα.

(το) **φιτόριο**, μια έχταςι γις, όπυ μεγαλόνυν νεαρα φιτα, πυ ίνε προοριζμένα να κςαναφιτεφτυν ς' άλο μέρος, αλιότικα φιτίςτρα.

φυςυνίζο, κι αφτο ςαν το ρυθυνίζο.

Χ.

ο **χαλκιας**, ςιδερας για μικροπράματα.

χάμο, κάτο: «το πιάτο έπεςε χάμο».

(το) **χάρβαλο**, κάτι πυ πάι να νκρεμιςτι, άχριςτο, πολι παλιο: «το ςπίτι αφτο ίνε πια χάρβαλο».

χιμο, (χίμιχσα), χίνομε με ορμι ενάντια σε κάπιον, ορμο: «χίμιχσε νά του βγάλι τα μάτια».

(ο) **χιονοστρόβιλος,** στρόβιλος απο χιόνι, διλαδι χιόνι πυ το στροβιλίζι, διλ. πυ το τριφογιρίζι ο δινατος άνεμος.

(το) **χνύδι,** ένα πολι, πάρα πολι λεπτο τρίχομα, πυ σκεπάζι τα φίλα μεριχον φιτον καθος κε μεριχυς καρπυς, όπος άκσαφνα το ροδάχινο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Главный редактор Х. КАЧАЛОВ

Переводчики: Г. КАНОНИДИС и Г. ЭСПЕРИДИС

Отв. по корректуре Б. СЕВЕРИС — Техред Г. МИЛИДИС

Сдано в набор 27-V 1936 г.
Издание № 231
Формат бумаги 82,5×109
Тираж 4940
Цена книги 55 к. переплет 25 коп.

Подпис. в печ. 2/VII 1936 г.
Уполкрайлит Л—111
Об'ем печ. 11½ п. л.
Заказ № 517

Типография „Коммунистис" ст. Крымская 1936 г.

На греческом языке.

Е. Я. ФОРТУНАТОВА и І. ІОРДАНИДИС

КНИГА ДЛЯ ЧТЕНИЯ

Учебник для начальной школы

ЧАСТЬ II

ВТОРОЙ КЛАСС

СКЛАД ИЗДАНИЯ
Ростов на Дону
Ул. Московская 53
КНИГОЦЕНТР